

EKONOMIKAS UN KULTŪRAS AUGSTSKOLA

Studiju programma “Grāmatvedība un audits”

Arita Stočka

**APGROZĀMO LĪDZEKĻU UZSKAITE
UN NOVĒRTĒJUMS AUTOMOBILU
PĀRDOŠANAS JOMAS UZNĒMUMĀ**

Bakalaura darbs

Darba zinātniskā vadītāja

profesore, Dr. oec. Vita Zariņa

Rīga 2019

Noslēguma darba novērtējuma lapa

Bakalaura darbs “Apgrozāmo līdzekļu uzskaitē un novērtējums automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā” (turpmāk teksta – Darbs) ir izstrādāts Ekonomikas un kultūras augstskolas studiju programmā “Grāmatvedība un audits”.

Es, Arita Stočka, kā Darba vienīgais autors, atļauju / neatļauju Ekonomikas un kultūras augstskolai publiskot savu Darbu pilnā apjomā (ieskaitot arī pilna Darba komplektācijā ietilpstošus Darba failus).

.....

(paraksts,datums)

Darba zinātniskais vadītājs:

(vārds, uzvārds)

.....

(paraksts,datums)

Darba normkontrolieris:

(vārds, uzvārds)

.....

(paraksts,datums)

Darba recenzents:

(vārds, uzvārds)

.....

(paraksts,datums)

Darbs ir ieteikts aizstāvēšanai Valsts pārbaudījuma komisijā.

Studiju programmas direktors (-e)

..... darbs aizstāvēts Valsts pārbaudījuma komisijas 20... gada sēdē

un novērtēts ar atzīmi ()

Valsts noslēguma komisijas priekšsēdētājs

.....

(vārds, uzvārds)

(paraksts,datums)

ANOTĀCIJA

Arita Stočka. Bakalaura darbs. Apgrozāmo līdzekļu uzskaitē un novērtējums automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā. – Rīga: Ekonomikas un kultūras augstskola, profesionālā bakalaura programma „Grāmatvedība un audits”, 2019.

Bakalaura darba apjoms ir 73 lappuses (neskaitot pielikumus). Darbs satur 28 pielikumus uz 36 lpp. Bakalaura darbs sastāv no Ievada, Analītiskā apskata daļas, Situācijas izpētes daļas, Pētījuma rezultātu daļas, Secinājumu un priekšlikumu daļas un Izmantotās literatūras un informācijas avotu saraksta. Darbs satur 10 tabulas, 32 attēlus, 28 pielikumus un 33 izmantotās literatūras un informācijas avotus.

Pētījuma aktualitāte: Mūsdienu konkurences pārpildītajā biznesa vidē uzņēmējdarbība jāveic efektīvi – ar pieejamiem līdzekļiem sasniedzot maksimālo rezultātu. Uzņēmumam jāizmanto katra iespēja apgrozāmā kapitāla atbrīvošanai no nelikvīdiem aktīviem, dodot lielāku pieejamību brīviem naudas līdzekļiem uzņēmuma izaugsmes finansēšanai, izmaksu samazināšanai un jaunu ieguldījumu veikšanai. Īpaši svarīga apgrozāmā kapitāla efektīva pārvaldība ir automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumos, kur apgrozāmo līdzekļu vērtība mērāma miljonos.

Pētījuma mērķis: Izpētīt apgrozāmo līdzekļu uzskaiti un novērtējumu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā, izstrādāt ieteikumus apgrozāmo līdzekļu pārvaldības pilnveidošanai.

Pētījuma metodes: Latvijas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu finanšu pārskatu analīze ar mērķi noskaidrot jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu pārvaldības efektivitāti, citu automobiļu pārdošanas nozares statistikas datu analīze ar mērķi tos salīdzināt ar automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu rezultātiem.

Iegūto rezultātu apstrādei izmantotas tādas metodes, kā nozaru vidējo lielumu aprēķināšana, finanšu koeficientu aprēķināšana un grafiskā analīze tabulās un attēlos.

Sasniegtie rezultāti: Izstrādāti ieteikumi apgrozāmo līdzekļu pārvaldības pilnveidošanai automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā un sagatavots stratēģijas un rīcības plāns automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma darbības efektivitātes paaugstināšanai.

Atslēgas vārdi: apgrozāmo līdzekļu pārvaldība; stratēģijas un rīcības plāns; automobiļu pārdošanas joma; Latvija.

ANNOTATION

Arita Stočka. Bachelor Thesis. Accounting and valuation of current assets in the field of car sales. – Riga: University of Economics and Culture, professional bachelor program „Accounting and Audit”, 2019.

The volume of the Thesis is 73 pages (not including appendices). The Thesis consists of Introduction, Analytical literature review, Situation research, Results, Conclusions and recommendations, and Bibliography. It comprises 10 tables, and 32 figures. Bibliography consists of 33 information resources.

Research relevance: In today's crowded business environment, companies need to work effectively, by achieving more with less. A company should use each option to release working capital from non-liquid assets, giving more access to free cash for financing the company's growth, reducing costs and making new investments. The effective management of current assets is particularly important for companies in the field of car sales, where the value of the current assets is measured in millions.

Research goal: Give recommendations to improve management of current assets by exploring the accounting and valuation of current assets in the field of car sales.

Research methods: Analysis of the financial reports of companies in the field of car sales in Latvia with a view to clarifying the effectiveness of the management of current assets, statistics analysis of car sales industry with a view to comparing the results to companies in the field of car sales.

Methods used to process the results obtained, such as the calculation of sectoral averages, calculation of financial ratios and graphic analysis in tables and images.

Main findings: Made recommendations to improve the management of current assets in the field of car sales industry and prepared the plan of strategies and action to improve the efficiency of company in the car sales industry.

Keywords: current assets management; plan of strategy and action; the field of car sales; Latvia.

АННОТАЦИЯ

Арита Сточка. Бакалаврская работа. Учет и оценка оборотных средств на предприятии в сфере продажи автомобилей. – Рига: 2019.

Объем работы составляет 73 страниц (не считая приложений). Бакалаврская работа состоит из Введения, раздела Аналитического обзора, Исследование ситуации, раздела Результаты исследования, раздела Выводов и предложений и Списка использованной литературы. Работа содержит 10 таблицы, 32 рисунков, 28 приложение и 33 источников использованной литературы.

Актуальность исследования: В бизнес-среде, переполненной современной конкуренцией, предпринимательская деятельность должна вестись эффективно – достигая максимального результата доступными средствами. Предприятие должно использовать каждую возможность для освобождения оборотного капитала от неликвидных активов, предоставляя большую доступность свободным денежным средствам для финансирования роста предприятия. Эффективное управление оборотным капиталом особо важно на предприятиях в сфере продажи автомобилей, где стоимость оборотных средств исчисляется миллионах.

Цель исследования: Исследуя учет и оценку оборотных средств на предприятии в сфере продажи автомобилей, разработать рекомендации по совершенствованию управлением оборотными средствами.

Методы исследования: Анализ финансовых отчетов предприятий Латвии в сфере продажи автомобилей с целью выяснить эффективность управления предприятий сферы, анализ статистических данных отрасли продажи других автомобилей с целью их сравнения с результатами предприятий в сфере продажи автомобилей.

Для обработки полученных результатов использованы такие методы как расчет средней величины отрасли, расчет финансовых коэффициентов и графический анализ в таблицах и на иллюстрациях.

Достигнутые результаты: Разработаны рекомендации по совершенствованию управления оборотными средствами на предприятии в сфере продажи автомобилей, и подготовлен план стратегии и действий.

Ключевые слова: управление оборотными средствами; план стратегии и действий; сфера продажи автомобилей; Латвия.

SATURS

IEVADS	7
1. ANALĪTISKAIS APSKATS.....	10
1.1. Apgrozāmo līdzekļu raksturojums	10
1.2. Apgrozāmo līdzekļu analīzes metodes.....	19
2. SITUĀCIJAS IZPĒTE	26
2.1. Automobiļu pārdošanas uzņēmuma SIA “Avar Auto” darbības raksturojums.....	26
2.2. Automobiļu pārdošanas jomas Latvijā raksturojums	35
3. PĒTĪJUMA REZULTĀTI.....	45
3.1. Apgrozāmo līdzekļu sastāvs un uzskaites metodika automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā.....	45
3.2. Apgrozāmo līdzekļu novērtējums un analīze automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā.....	55
SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	66
IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS	70
PIELIKUMI.....	73

IEVADS

Mūsdienu konkurences un valsts institūciju prasību pārpildītājā biznesa vidē uzņēmējdarbība jāveic efektīvi – ar pieejamiem līdzekļiem sasniedzot maksimālo rezultātu.

Apgrozāmie līdzekļi ir uzņēmuma aktīvi, kurus paredzēts izlietot pārskata gada vai viena ražošanas cikla ietvaros, lai, ciklam noslēdzoties, tie būtu pārvērsti uzņēmuma naudas līdzekļos. Apgrozāmie līdzekļi atrodas pastāvīgā kustībā, pārveidojoties no krājumiem uz debitoriem un no debitoriem uz naudas līdzekļiem. Jo ātrāk apgrozāmie līdzekļi veic apriti, jo lielāku peļņu iespējams gūt ar tiem pašiem uzņēmumam piederošajiem līdzekļiem, tāpēc uzņēmuma līdzekļu aprites veicināšana ir viens no svarīgākajiem faktoriem peļņas palielināšanā.

Apgrozāmo līdzekļu jeb kapitāla aprite ir atkarīga no veiksmīgas apgrozāmo līdzekļu pārvaldības politikas uzņēmumā. Latvijas Republikā reģistrētam uzņēmumam ir tiesības pieņemt lēmumu par krājumu novērtēšanas metodes izvēli un pienākums to ieviest savā grāmatvedības uzskaitē. Uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu novērtēšanas metodes izvēle jāveic pārdomāti, izvērtējot visas pieejamās iespējas un izvēloties vispiemērotāko konkrētajam uzņēmumam un tā darbības specifikai.

Uzņēmumam jāizmanto katra iespēja apgrozāmā kapitāla atbrīvošanai no nelikvīdiem aktīviem, dodot lielāku pieejamību brīviem naudas līdzekļiem uzņēmuma izaugsmes, attīstības, modernizēšanas finansēšanai, izmaksu samazināšanai, kā arī jaunu ieguldījumu veikšanai.

Īpaši svarīga apgrozāmā kapitāla efektīva pārvaldība ir uzņēmumos, kuru rīcībā ir apgrozāmie līdzekļi ar lielu vērtību, piemēram, automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumos. Latvijas Republikā ir reģistrēti 115 uzņēmumi, kuru darbības veids pēc NACE 2.red. ir 45.19 “Citu automobiļu pārdošana”, tajā skaitā arī kravas automobiļu pārdošana. Šādos uzņēmumos kopējā apgrozāmo līdzekļu vērtība ir mērāma miljonos, vidēji aizņemot 60%, tātad, vairāk kā pusi no kopējās uzņēmuma aktīvu vērtības. Viena krājumu vienība – automobilis – mēdz būt vērtā desmitiem un pat simtiem tūkstošus euro. Nepārdomāta un nevērīga apgrozāmo līdzekļu pārvaldība var radīt būtiskus zaudējumus uzņēmumam, kas nodarbojas ar automobiļu pārdošanu.

Bakalaura darba mērķis ir, izpētot apgrozāmo līdzekļu uzskaiti un novērtējumu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā, izstrādāt ieteikumus apgrozāmo līdzekļu pārvaldības pilnveidošanai.

Bakalaura darba veicamie uzdevumi izvirzītā mērķa sasniegšanai:

1. Izpētīt apgrozāmo līdzekļu uzskaites un novērtēšanas teorētisko bāzi.
2. Raksturot SIA „Avar Auto” saimniecisko darbību un automobiļu pārdošanas jomu Latvijā.
3. Novērtēt un analizēt apgrozāmo līdzekļu uzskaiti un novērtēšanu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā.
4. Izstrādāt ieteikumus apgrozāmo līdzekļu pārvaldības pilnveidošanai automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā.

Bakalaura darbā kā pētījuma objekts ir izvēlēts automobiļu pārdošanas joma Latvijā, savukārt, pētījuma priekšmets ir apgrozāmo līdzekļu uzskaitē un novērtējums.

Pieci nozares uzņēmumi SIA „Volvo Truck Latvia” (zīmols Volvo), SIA „Scania Latvia” (zīmols Scania), SIA „Avar Auto” (zīmols MAN), SIA „Domenikss” (zīmols Mercedes), SIA „Centrako” (zīmols DAF), kas realizē līdzīgus produktus – kravas automobiļus, darba ietvaros tiks uzskatīti par kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem un šo uzņēmumu rezultāti tiks attiecināti uz šo jomu kopumā.

Lai gan pieci analizētie kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumi ir atšķirīgi pēc to attīstības stadijas, darbības specifikas, realizācijas apjomiem un rentabilitātes, tomēr visi šie uzņēmumi ietilpst nozarē 45.19 „Citu automobiļu pārdošana” pēc NACE 2.aktuālās redakcijas un realizē kravas automobiļus. Tā kā Latvijas Republikā nav atsevišķi izdalītas kravas automobiļu pārdošanas nozares, tad autore, bakalaura darba ietvaros, sašaurina pētījuma objektu uz kravas automobiļu pārdošanas jomu.

Pētījumā nav apskatīti un analizēti īstermiņa finanšu ieguldījumi, jo nevienā no piecu analizēto automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu bilancēm laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam nav vērtības konkrētajā apgrozāmo līdzekļu postenī. Darbā nav pētīti visi automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumi, bet tikai pieci sekojošie: SIA „Volvo Truck Latvia”, SIA „Scania Latvia”, SIA „Avar Auto”, SIA „Domenikss”, SIA „Centrako”.

Pētījuma gaitā tika izmantotas divas datu ieguves metodes – finanšu pārskatu analīze, kurai nepieciešamie dati - finanšu pārskati (SIA „Volvo Truck Latvia”, SIA „Scania Latvia”, SIA „Avar Auto”, SIA „Domenikss”, SIA „Centrako” bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķini) iegūti no publiskās datu bāzes Lursoft un nozares statistikas datu analīze, kurai informācija iegūta no Lursoft datu bāzes, Ceļu satiksmes drošības direkcijas sniegtās statistikās informācijas un Auto Asociācijas mājaslapas. Pētījumā iegūto datu apstrādei tika izmantotas

trīs datu apstrādes metodes – nozares datu vidējo lielumu aprēķināšana, analizējot apgrozāmo līdzekļu rādītājus un veicot to salīdzināšanu gan savstarpēji, gan ar nozares vidējiem rādītājiem, finanšu koeficientu aprēķināšana, analizējot automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu finanšu rezultātus un piecu jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu aprites un likviditātes rādītājus, kā arī veikta grafiskā analīze, attēlojot pētījumā iegūtos rezultātus tabulās, attēlos un shēmās.

Pētījuma periods, analizējot piecu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu finanšu pārskatus, ir no 2015.gada līdz 2017.gadam. Senākais pētījumā izmantotais informācijas avots ir no 1985.gada - Padomes Direktīva (85/347/EEK), savukārt, jaunākie informācijas avoti ir no 2018.gada un tie ir elektroniskie resursi no uzņēmumu mājaslapām, publiskajām datubāzēm un ārzemju rakstiem.

Pirmajā daļā ir veikts analītiskais apskats par krājumu, debitoru, naudas līdzekļu raksturojumu, apskatītas un raksturotas apgrozāmo līdzekļu analīzes metodes un apgrozāmo līdzekļu analīzes veikšanai izmantojamās formulas. Otrajā daļā ir veikta situācijas izpēte automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā SIA „Avar Auto”, raksturojot uzņēmuma darbību un veicot finanšu rezultātu izvērtējumu, kā arī raksturota automobiļu pārdošanas jomā Latvijā, izceļot piecus pēc pārstāvētajiem zīmoliem populārākos un pēc piedāvātā produkta līdzīgākos jomas uzņēmumus, veikta šo piecu uzņēmumu finanšu rezultātu salīdzināšana un kravas automobiļu tirgus sadalījuma Latvijā analizēšana. Trešajā daļā ir apskatīta apgrozāmo līdzekļu uzskaitē automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā un veikts apgrozāmo līdzekļu analīzes novērtējums un salīdzinājums pieciem automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem, kā arī izstrādāts stratēģijas un rīcības plāns, apkopojot pētījuma gaitā sniegto problēmu risinājumu ieteikumus. Darba noslēgumā ir apkopoti pētījuma gaitā izstrādātie secinājumi par nepilnībām automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumos un sniegti priekšlikumi apgrozāmo līdzekļu pārvaldības pilnveidošanai.

1. ANALĪTISKAIS APSKATS

1.1. Apgrozāmo līdzekļu raksturojums

Finanšu pārskatu lietotājiem jāspēj nošķirt tos aktīvus, kas ir ilgtermiņa ieguldījumi, no aktīviem, kuri nepārtraukti cirkulē un mainās kā apgrozāmie līdzekļi. Uzņēmumu finanšu pārskatos tiek izdalīti ilgtermiņa aktīvi jeb ilgtermiņa ieguldījumi un īstermiņa aktīvi jeb apgrozāmie līdzekļi, kas tiek realizēti to darbības ciklā (Maynard, 2017).

Apgrozāmie līdzekļi ir uzņēmuma bilances aktīva posteņu daļa, kas ir naudas līdzekļi, to ekvivalents vai cits aktīva postenis, ko viena gada laikā var konvertēt naudā. Apgrozāmo līdzekļu sastāvā ietilpst krājumi, debitori, īstermiņa finanšu ieguldījumi un naudas līdzekļi, kas bilancē izvietoti secībā no lēnākā uz ātrāko pēc to spējas pārvērsties naudas līdzekļos (Bragg, 2018).

Krājumi

Uzņēmuma darbībā svarīgu lomu ieņem krājumu pārvaldība. Galvenokārt, uzņēmumos tieši krājumi aizņem lielāko daļu no aktīvā esošā apgrozāmā kapitāla, tāpēc ir svarīgi pārvaldību veikt atbildīgi un pārdomāti, lai krājumi tiktu izmantoti efektīvi un netiktu lieki uzglabāti noliktavā.

Leibus un citi 2016.gadā izdotās grāmatas „Finanšu grāmatvedība” autori skaidro, ka krājumi ir līdzekļi, kurus paredzēts izlietot saimnieciskajā darbībā viena gada vai viena ražošanas cikla laikā. Krājumi veido nozīmīgu uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu daļu un tos uzrāda bilances aktīvā atbilstoši Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumam šādos posteņos:

- Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli;
- Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi;
- Gatavie ražojumi un preces pārdošanai;
- Avansa maksājumi par krājumiem;
- Dzīvnieki un augi;
- Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi.

Iepriekš minētais autoru kolektīvs grāmatā „Finanšu grāmatvedība” sniedz apgalvojumu, ka, lai nodrošinātu uzņēmuma ritmisku darbību, izvairītos no pārtraukumiem ražošanā, pakalpojumu sniegšanā un pārdošanas procesā, katrs uzņēmums plāno, veido un saglabā optimālu krājumu apjomu, kas nepieciešams tā darbībai (Leibus u.c., 2016).

Nemot vērā Leibus un pārējā autoru kolektīva sniegtos skaidrojumus un apgalvojumus, rodas divi jautājumi: kas īsti ir ražošanas cikls, kuru laikā paredzēts izlietot krājumus, un cik ir „optimāls krājumu apjoms”, kas nepieciešams uzņēmuma ritmiskai darbībai?

Ražošanas jeb parastā darbības cikla definējums atrodams Jaunzemes 2016.gadā izdotajā grāmatā „Starptautiskie finanšu pārskatu standarti: standartu apkopojums un pielietojuma piemēri”. Ražošanas ciklu skaidro kā vidējo laika periodu, kas paiet no produkcijas ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo materiālu iepirkšanas brīža līdz naudas saņemšanai par gatavo preču realizāciju vai pakalpojumu sniegšanu. Vēl šajā grāmatā Jaunzeme norāda, ka tirdzniecības uzņēmumos parasti ir tikai viens krājumu postenis, un tas ir “gatavie ražojumi un preces pārdošanai” (Jaunzeme, 2016).

Tā kā autores pētījuma objekta pamatdarbības veids ir citu jeb kravas automobiļu tirdzniecība, tad konkrētais uzņēmums definējams kā tirdzniecības uzņēmums. No tā izriet, ka Jaunzemes apgalvojums par krājumu sastāva vienīgo pozīciju „Gatavie ražojumi” tirdzniecības uzņēmumā tieši attiecināms uz autores pētāmo objektu. Šī apgalvojuma apstiprināšanās vai noliegums apskatīts pētījuma rezultātu daļā pie apgrozāmo līdzekļu, precīzāk – krājumu, raksturojuma.

Kad ir noskaidrota krājumu būtība un to sastāvs grāmatvedības bilancē, ir svarīgi saprast, kāda ir to uzskaites vērtība un kā tā veidojas.

Ludboržs 2016.gadā elektroniski publicētajā žurnālā iFinases atklāj, ka krājumu iegādes izmaksās ietilpst pirkšanas cena, ievadmuities nodokļi, transporta, pārkraušanas un citas izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz krājumu iegādi. Krājumu iegādes izmaksās iekļauj arī tirdzniecības atlaides, kā izmaksu samazinājumu (Ludboržs, 2016).

Savukārt, Grandānes un citu autoru 2004.gadā izdotajā grāmatā „Finanšu grāmatvedība” norādīta krājumu atlikumu iegādes izmaksu aprēķināšanas kārtība: pirkšanas cenai pieskaita izdevumus, kas tieši saistīti ar pirkumu, piemēram, transporta un pārvietošanas izdevumus, muitas nodokli un citus ar pirkumu saistītos nodokļus, atņem tās nodokļu summas, kas jāsaņem atpakaļ. Ražošanas izmaksās var iekļaut arī noteiktu daļu no izmaksām, kas netieši saistītas ar attiecīgās produkcijas ražošanu, ja šīs izmaksas attiecas uz to pašu periodu, piemēram, ražošanas tiešā vadībā un apkalpošanā nodarbināto inženieru, tehniķu, remontstrādnieku un citu darbinieku darba algas ar sociālās apdrošināšanas maksājumu atskaitījumiem, ražošanas pamatlīdzekļu remonta un ekspluatācijas izdevumi, ražošanas telpu apkures, apgaismošanas u.tml. izmaksas, pamatlīdzekļu nolietojums, nomas maksa un

apdrošināšanas maksājumi, vispārējas nozīmes palīgmateriāli un citi ar ražošanu saistīti izdevumi (Grandāne u.c., 2004).

No Ludborža un Grandānes apgalvojumiem secināms, ka krājumu iegādes pašizmaksā iekļaujamās ar krājumu iegādi tieši saistītās izmaksas un daļēji iekļaujamās arī netieši saistītās izmaksas, taču pēdējām jāattiecas uz to pašu ražošanas periodu. Kāda tieši daļa no ar ražošanu netieši saistītajām izmaksām ir iekļaujama krājumu izmaksās gan šajos informācijas avotos netiek norādīta.

Izprotot krājumu iegādes vērtības veidošanos, uzņēmuma vadībai un grāmatvedībai jāvienojas par sistēmu, kādā tiks uzskaitīti uzņēmuma krājumi. Svarīgi, lai krājumu uzskaites metodika būtu saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem un būtu vispiemērotākā konkrētā uzņēmuma krājumu īpatnībām.

Bojarenko u.c. autoru 2009.gadā izdotajā grāmatā „Finanšu grāmatvedība: Teorija un prakse I daļa” noteikts, ka krājumu uzskaites organizāciju uzņēmumā nosaka, izstrādājot Grāmatvedības organizācijas dokumentus par apgrozāmo līdzekļu novērtēšanu un uzskaiti, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem “Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju”. Uzņēmuma izstrādātajā grāmatvedības organizācijas dokumentā noteikti iekļaujama informācija par izvēlēto uzņēmuma krājumu uzskaites metodi. Krājumu uzskaitē lieto vienu no divām krājumu uzskaites metodēm:

- Nepārtrauktā krājumu inventarizācijas metode;
- Periodiskā krājumu inventarizācijas metode.

Bojarenko grāmatā par finanšu grāmatvedības teoriju un praksi noteikts, ka nepārtrauktā krājumu inventarizācijas metode paredz nepārtrauktu krājumu uzskaiti krājumu kontos, t.i., krājumu kustība vienmēr atspoguļojas krājumu kontos (Bojarenko, u.c., 2009).

Grandānes un pārējo līdzautoru 2004.gadā izdotajā finanšu grāmatvedības grāmatā raksturota nepārtrauktās inventarizācijas uzskaitē, nosakot, ka krājumu kontos 2.1. kontu grupā grāmato visu materiālu un preču kustību – saņemšanu un izlietošanu, savukārt, pirktu materiālu un preču izlietojumu noraksta kontu grupā 7.1. (Grandāne, u.c., 2004).

Šī metode ļauj iegūt informāciju par krājumu atlikuma daudzumu un vērtību noliktavā jebkurā brīdī. Nepārtraukto krājumu inventarizācijas metodi biežāk lieto uzņēmumi, kuru piederošie krājumi mēdz ilgāk uzglabāties noliktavā, tie ir identificējami un to vērtība ir liela. Piemēram, automobiļu pārdošanas uzņēmumā krājumu vienība ir automobīlis, kura vērtība var būt vairāki desmiti un pat simti tūkstoši, bet parasti katrs automobīlis ir identificējams. Šāda veida

krājumu vienības noliktavā var glabāties vairākus mēnešus, bet par to, vai tik ilgstoša krājumu uzglabāšana ir saucama par efektīvu uzņēmuma krājumu pārvaldību, aprakstīts apakšnodaļā 1.2. par apgrozāmo līdzekļu analīzes metodēm.

Jau iepriekš minētajā Grandānes grāmatā „Finanšu grāmatvedība” raksturota arī otra krājumu uzskaites metode – periodiskās inventarizācijas metode. Lietojot šo uzskaites metodi, grāmatvedībā gada laikā nekādas izmaiņas krājumu kontos neizdara un saglabā tajos gada sākumā bilancē uzrādītos atlikumus. Visus izdevumus materiālu un preču iegādei gada laikā grāmato izdevumu kontos 7.1. kontu grupā. Gada beigās veic krājumu inventarizāciju, atlikumus novērtē likumā noteiktajā kārtībā un nosaka starpību starp atlikumu gada sākumā un atlikumu gada beigās – palielinājumu vai samazinājumu. Lai kontos varētu ieģrāmatot šīs izmaiņas, lieto kontu 7190 – pirktu materiālu un preču krājumu vērtības izmaiņas (Grandāne, u.c., 2004).

Periodiskās inventarizācijas metodi biežāk izmanto uzņēmumi, kuru krājumu vienības vērtība ir neliela un krājumi ilgstoši neuzglabājas noliktavā. Piemēram, uzņēmums, kas sniedz ēdināšanas pakalpojumus, krājumus, kas lielākoties ir pārtikas produkti, izlieto dažu dienu laikā un to vērtība atsevišķi pa vienībām nav liela. Ņemot vērā, ka pārtikas produkti ātri bojājas un tiem mēdz būt zudumi, vienkāršāk ir ieģrāmatot krājumu vērtības izmaiņas gada beigās, veicot krājumu inventarizāciju.

Uzņēmums, neatkarīgi no tā, kāds ir tā darbības veids un attiecīgi krājumu sastāvs, var brīvi izvēlēties, kuru no uzskaites metodēm lietot, jo saistošajos tiesību aktos nav reglamentēta metodes izvēle. Vien svarīgi ir tas, lai uzskaites dati būtu patiesi un atbilstu īstenībai.

Pēc krājumu atlikumu noteikšanas rodas pamatots jautājums: kā nosakāma bilances datumā esošā krājumu atlikumu un izlietoto krājumu vērtība?

Ja pārskata perioda laikā realizē tikai daļu no kopējā šī perioda laikā apgrozībā esošā krājumu skaita un pārējā krājumu daļa bilances datumā paliek atlikumā, kopējo krājumu pašizmaksu ir nepieciešams sadalīt starp pārdoto krājumu un krājumu atlikuma pašizmaksas vērtībām. Jaunzeme Starptautisko finanšu pārskatu standartu apkopojumā piedāvā attiecināt kopējo krājumu pašizmaksu uz pārdotajiem krājumiem un krājumu atlikumu, izšķirot konkrēti identificējamus krājumus un savstarpēji aizvietojamus krājumus. Ja krājumi ir konkrēti identificējami, apzina katras atsevišķas pārdotās un atlikumu veidojošās krājumu vienības pašizmaksu, rodot iespēju noteikt pārdoto preču pašizmaksu un novērtēt krājumu atlikumu (Jaunzeme, 2016).

Rodas jautājums, kā bilances datumā noteikt vērtību krājumu vienībām, kas nav konkrēti identificējamās un ir savstarpēji aizvietojamās? Uz šo jautājumu atbilde ir atrodama Latvijas Republikas tiesību aktos.

2015.gada 22.oktobrī pieņemtā Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 25.pants nosaka, ka savstarpēji aizvietojamu uzņēmuma krājumu iegādes izmaksas vai ražošanas pašizmaksu var noteikt kā vidējo svērto cenu vai pēc FIFO (angļu val. – first in – first out) metodes jeb "pirmais iekšā - pirmais ārā". FIFO metode ir krājumu izlietojuma un atlikumu vērtības noteikšanas metode, kas pamatojas uz pieņēmumu, ka krājumu vienības, kuras iegādātas vai saražotas pirmās, tiek pārdotas vai izlietotas pirmās. Tādēļ tās krājumu vienības, kuras paliek atlikumā pārskata perioda beigās, ir tās, kuras iegādātas vai saražotas visvēlāk (Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums spēkā esošā redakcijā, 01.01.2016.).

Bojarenko finanšu grāmatvedības teorijas un prakses grāmatā raksturota vēl kāda pārdoto krājumu un krājumu atlikumu vērtības noteikšanas metode – vidējo svērto izmaksu metode. Saskaņā ar šo metodi, katras vienības izmaksas nosaka, pamatojoties uz līdzīgu vienību vidējām svērtajām izmaksām perioda sākumā un perioda laikā iepirkto vai saražotu līdzīgu vienību izmaksām. Vidējo lielumu var aprēķināt pa periodiem vai, saņemot katru papildus kravu, atkarībā no apstākļiem attiecīgajā uzņēmumā (Bojarenko, u.c., 2009).

Tāpat kā krājumu uzskaites metodes, arī krājumu vērtības noteikšanas metodes izvēle nav reglamentēta Latvijas Republikai saistošajos tiesību aktos, tātad ir uzņēmuma vadības ziņā.

Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums nosaka, ka uzņēmumam ir jālieto vienu un to pašu krājumu izlietojuma un atlikumu vērtības noteikšanas metodi visiem līdzīga veida un lietojuma krājumiem (Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums spēkā esošā redakcijā, 01.01.2016.).

Pirms noteikt krājumu izlietojuma un atlikumu vērtību, ir nepieciešams uzņēmumam piederošos krājumus inventarizēt jeb pārbaudīt realitātē un salīdzināt ar grāmatvedības uzskaites datiem.

Sagatavojot uzņēmuma finanšu pārskatu, īpaša uzmanība jāpievērš krājumu atlikuma pilnīgai inventarizācijai un pēc iespējas precīzākai novērtēšanai, jo Latvijas ekonomikas straujās izmaiņas kopumā pazeminājušas visu uzņēmumu aktīvu vērtību. Atbilstoši grāmatvedības tiesiskā regulējuma prasībām bilances datumā apgrozāmie līdzekļi, tajā skaitā arī krājumi, jānovērtē zemākajā no vērtībām – iegādes, izveidošanas pašizmaksā vai tirgus cenā (Liepiņa, 2009).

Bojarenko 2009.gadā izdotajā finanšu grāmatvedības teorijas un prakses grāmatā raksturota krājumu inventarizācija. Krājumu inventarizācijas mērķis ir krājumu vērtības faktiskās esamības konstatēšana natūrā un naudas izteiksmē. Krājumu dabiskie zudumi ir krājumu daudzumu samazināšanās pie to uzglabāšanas, transportēšanas un realizācijas (izžūšanas, izbiršanas, iztvaikošanas, saplīšanas utt.) rezultātā. Bojarenko apgalvo, ka uzņēmuma vadītājs ar rakstisku rīkojumu nosaka dabisko zudumu normu. To parasti izsaka procentos no neto apgrozījuma un aprēķina ņemot vērā iepriekšējo pārskata periodu pieredzi, ja tādas nav – sākotnējo citu līdzīgu uzņēmumu pieredzi. Lai pareizi iegrāmatotu iztrūkumu, ir jāzina vainīgā persona. Ja vainīgās personas nav, vai tās vainu nevar pierādīt, šis iztrūkums norakstāms saimnieciskās darbības izmaksās (Bojarenko, u.c., 2009).

Apkopojot krājumu raksturojumu, atzīšanu un novērtēšanu teorētisko bāzi, autore secina, ka krājumu uzskaites organizāciju uzņēmumā veic saskaņā ar grāmatvedības kārtības un organizācijas reglamentējošiem tiesību aktiem. Uzņēmumam ir tiesības izvēlēties periodisko vai nepārtraukto inventarizācijas metodi, lai veiktu krājumu uzskaiti uzņēmuma grāmatvedībā. Nosakot krājumu pašizmaksu, tiek ņemtas vērā tikai tās izmaksas, kas ir tieši saistītas ar pašu krājumu vienību – iegādes cena, transportēšanas un pārvietošanas izmaksas u.c. saistītās izmaksas. Izlietoto un atlikušo krājumu vērtības noteikšanai Latvijas Republikas uzņēmumu grāmatvedībā parasti tiek izmantota viena no divām metodēm – vidējā svērtā izmaksu metode vai FIFO jeb „pirmais iekšā – pirmais ārā” izmaksu metode. Svarīgi pieminēt, ka izvēlēto izlietoto un atlikušo krājumu vērtības noteikšanas metodi jāizmanto visiem līdzīga veida krājumiem.

Debitori

Leibus un pārējie 2016.gadā izdotās grāmatas „Finanšu grāmatvedība” līdzautori nosaka, ka saimnieciskā darbība ir preču ražošana, darbu izpilde, tirdzniecība, pakalpojumu sniegšana un cita veida darbība par atlīdzību. Šajā darbībā ne vienmēr norēķini notiek vienlaikus ar preču pārdošanu, darbu vai pakalpojumu izpildi. Var būt tādi gadījumi, kad prece tiek piegādāta, bet norēķins seko vēlāk, kā arī gadījumi, kad vispirms tiek samaksāts avanss un tikai pēc tam seko preču piegāde. Attīstoties uzņēmējdarbībai, šāda veida norēķinu nozīme arvien pieaug, jo tie ievērojami palielina preču aprites ātrumu, kas veicina efektīvāku apgrozāmo līdzekļu izmantošanu (Leibus, u.c., 2016).

Arī ārzemju avotos atrodama informācija par norēķināšanos ar pēcapmaksu aktualizēšanos. Tā, piemēram, Astrill un McLaney vēsta, ka pārdošana ar pēcapmaksas nosacījumiem ir ļoti izplatīta. Ja uzņēmums piedāvā šādu norēķināšanās kārtību ir jābūt stingri izstrādātai

nosacījumu politikai par noteiktiem debitoru parādu apmaksas termiņiem, riskantu klientu izvērtēšanu, atlaižu sistēmām un citiem svarīgiem faktoriem (Atrill, u.c., 2003).

Lai spētu izprast pēcapmaksas nozīmību, iespējamās sagaidāmos riskus, nepieciešams definēt šo uzņēmuma bilances sastāvā esošo apgrozāmo līdzekļu pozīciju un noteikt tā vietu grāmatvedībā.

Terminu „debitori” parasti saprot kā uzņēmuma pamatdarbības parādos jeb pircēju un pasūtītāju parādos uzņēmumam, taču grāmatvedības bilanci šis postenis ietver vairākas pozīcijas.

Saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumu debitori ietver pircēju un pasūtītāju parādos, radniecīgo un asociētosabiedrību parādos, citus debitorus, neiemaksātās daļas sabiedrības kapitālā, īstermiņa aizdevumus akcionāriem vai dalībniekiem un vadībai, nākamo periodu izmaksas un uzkrātos ieņēmumus (Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums spēkā esošā redakcijā, 19.10.2018.).

Januška grāmatā „Mūsdienu prasības bilances kontu uzskaitē un analīzei” skaidro, ka debitoru parādos attiecībā pret bilanci var klasificēt pamatdarbības parādos jeb pircēju un pasūtītāju parādos un parādos, kas fiksēti citos bilances posteņos, piemēram, avansa maksājumi norēķinu personām saimniecisko izdevumu veikšanai, radniecīgo uzņēmumu parādi, kapitālā neiemaksātās daļas, pārmaksātie nodokļi u.c. Parādi norēķinos ar pircējiem un pasūtītājiem rodas pēc tam, kad pārdevējs izpildījis savas saistības, bet pircējs vēl nav samaksājis par tām. Slēdzot rakstveida līgumus, tajos tiek atrunāta ne tikai samaksas kārtība un termiņi, bet arī soda sankcijas par samaksas termiņu neievērošanu. Tomēr tā ne vienmēr ir garantija, ka samaksāts tiks laikus un pilnībā (Januška, 2004).

Uzņēmuma grāmatvedībai ir pieejama uzņēmuma grāmatvedības datiem un programmām, līdz ar to arī informācijai par debitoru stāvokli, tāpēc ir svarīgi, lai pieejamo informāciju izmantotu debitoru kontrolei un parādu atgūšanai.

Krogzeme savā 2011.gadā izdotajā grāmatā „Nodokļu un finanšu grāmatvedības pamati” raksta par debitoru norēķinu īpatnībām, piemērojot tirdzniecības atlaides. Uzņēmumi mēdz piedāvāt dažāda veida preču un pakalpojumu cenu atlaides pircējiem, lai ieinteresētu tos savlaicīgi veikt norēķinus vai iegādāties preces un saņemt pakalpojumus lielos apjomos. Tirdzniecības atlaides pircēja grāmatvedībā jāuzskaita konta 713x kredītā, kā izmaksas samazinošas atlaides, bet pārdevēja grāmatvedībā uzskaitāmas konta 64xx debetā, kā

ieņēmumus samazinošas atlaides. Būtiski minēt, ka cenu atlaides ietekmē pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanas un uzskaites kārtību (Krogzeme, 2011).

Ne vienmēr debitoru kontrole un tirdzniecības atlaižu piemērošana sniedz rezultātus un debitors apmaksā parādu. Gadījumos, kad debitors jau ilgstoši nav veicis parāda atmaksu un nav pārliecības, ka parāds vispār tiks atmaksāts, ir jāizvērtē šis debitora parāds.

Januškas grāmatā „Finanšu un grāmatvedības kontrole firmā” noteikts, ka grāmatvedības bilancē atspoguļojamās summas norēķiniem ar debitoriem jāaskaņo ar attiecīgajām organizācijām. Nenoregulētas summas par šiem norēķiniem bilancē nedrīkst atspoguļot (Januška, 2010).

Reāli atgūstamās debitoru summas ir nosakāmas inventarizējot debitoru parādus. To apmēru apstiprina norēķinu summu saskaņošanas dokumentācija – savstarpējo norēķinu atlikumu salīdzināšanas akts bilances datumā. Katram debitoram tiek izsūtīts salīdzināšanas akts, kurā debitors apstiprina vai neapstiprina parāda summu. Ja parāda atlikuma summa nesakrīt, tad jāmeklē kādu iemeslu dēļ radusies atšķirība (Krogzeme, 2011).

Kā debitoru izvērtējuma kopsavilkums ir Sundukovas grāmatā „Uzņēmējdarbības līdzekļu un to veidošanas avotu uzskaitē un novērtēšana” minētais apgalvojums, ka drošos debitorus parāda bilancē, šaubīgiem debitoriem veido uzkrājumus un tos bilancē neparāda, bezcerīgos debitorus noraksta no šaubīgiem debitoriem izveidotajiem uzkrājumiem vai iekļauj zaudējumos (Sundukova, 2011).

Apkopojot debitoru raksturojumā minēto, ar debitoriem parasti saprot uzņēmuma pamatdarbības parādus jeb pircēju un pasūtītāju parādus, bet bilances postenis „Debitori” ietver arī citas apgrozāmo līdzekļu sastāvdaļas. Pārskata gada bilancē ir atspoguļojami tikai reāli atgūstamie debitoru parādi. Uzņēmumam ir svarīgi izstrādāt debitoru atgūšanas politiku, lai neiesaldētu uzņēmuma līdzekļus neatgūtos parādos un nekaitētu naudas plūsmas kustībai.

Naudas līdzekļi

Januška 2010.gada izdotajā grāmatā „Finanšu grāmatvedības kontrole firmā” skaidro, ka saimnieciskās darbības procesā uzņēmums pastāvīgi kārtē norēķinus ar piegādātājiem un pircējiem par precēm un pakalpojumiem, ar kredīta un finanšu organizācijām par aizdevumiem un citām finanšu operācijām, ar valsts budžetu par nodokļiem un citiem maksājumiem, ar citām juridiskajām un fiziskajām personām par dažādiem saimnieciskajiem darījumiem (Januška, 2010).

Skaidrs, ka uzņēmuma saimnieciskās darbības norēķinu kārtošana izmantojami naudas līdzekļi.

Skaidrās naudas uzskaiti uzņēmuma kasē reglamentē Latvijas Republikas likums "Par grāmatvedību" un Ministru kabineta noteikumi Nr. 584 "Kases operāciju uzskaites noteikumi".

Grandāne un līdzautori grāmatā „Finanšu grāmatvedība” skaidro procesus ar skaidru naudu - kasē tiek iemaksāta skaidra nauda par pārdoto preci, sniegtajiem pakalpojumiem vai arī izmaksāta nauda – darba algas, avanss norēķinu personai saimnieciskajiem izdevumiem, komandējuma nauda utt. Par skaidrās naudas uzglabāšanas drošību ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs, kurš arī nosaka cik bieži un kārtību kādā tiks inventarizēta kase un pārbaudīts naudas līdzekļu atlikums tajā. Uzņēmuma vadītājs nosaka arī atbildīgā grāmatveža pienākumus un atbildību, kā arī pilnvaro viņu parakstīt kases dokumentus (Grandāne u.c., 2004).

Skaidrās naudas līdzekļu uzskaiti veic kontā 2610. Kasē ienākošās naudas summas grāmatojamas debeta pusē, bet no kases izejošās naudas summas uzskaitāmas konta 2610 kredīta pusē.

Norēķinos ar bezskaidru naudu uzskaitē pēc būtības ir vienāda ar skaidras naudas norēķinu uzskaiti, tomēr pastāv dažas īpatnības. Iespēja norēķināties bezskaidrā naudā ir radusies ne tik senā pagātnē, ja salīdzinām to ar skaidras naudas norēķiniem, tāpēc ir svarīgi izprast „netaustāmās” naudas līdzekļu būtību un to uzskaiti.

Bezskaidras naudas norēķinu kārtības skaidrojums atrodams Krogzemes grāmatā „Nodokļu un finanšu grāmatvedības pamati”, kur teikts, ka bezskaidras naudas norēķini notiek, pārskaitot naudas līdzekļus no maksātāja konta uz saņēmēja kontu ar bankas operāciju starpniecību. Uzņēmuma kā bankas klienta attiecības tiek noformētas ar līgumu, kurā ir uzrādītas abu pušu tiesības un pienākumi, kā arī samaksas apmērs un kārtība par bankas pakalpojumiem un bankas procentu maksa par klienta brīvo naudas līdzekļu izmantošanu (Krogzeme, 2011).

Norēķinu kontā veiktie darījumi grāmatvedībā tiek uzskaitīti kontā 2620. Norēķinu kontā ienākošās naudas summas uzskaita 2620 konta debeta pusē, bet izejošās summas tā paša konta kredīta pusē.

Naudas līdzekļi uzņēmuma darbībā ieņem svarīgu lomu, tāpēc ir jāveic to kontrole jeb inventarizācija. Krogzeme raksta, ka komisija, vismaz trīs cilvēku sastāvā, inventarizējot kasi, pārskaita visas naudas zīmes atsevišķi pa valūtas nosaukumiem un pa naudas zīmju veidiem,

reģistrē naudas zīmju daudzumu un to summas, kā arī aprēķina kopējo summu. Faktisko, inventarizācijā konstatēto, naudas atlikumu salīdzina ar atlikumu, kas uzrādīts kases grāmatā. Ja konstatēts iztrūkums, tad to iegrāmato kā uzrēķinu kasierim. Ja kasē ir konstatēts pārpalikums, to iegrāmato kā ieņēmumus. Iztrūkuma vai pārpalikuma iegrāmatošanai izraksta kases orderus. Konstatētā atlikuma summas atšķirība tiek uzrādīta inventarizācijas aktā (Krogzeme, 2011).

Uzņēmuma naudas līdzekļu, jo īpaši skaidras naudas līdzekļu, uzskaites un glabāšanas kārtību stingri reglamentē vairāki Latvijas Republikā izdoti tiesību akti. Autoresprāt, skaidras naudas līdzekļi ir nedaudz zaudējuši savu lomu uzņēmuma saimnieciskajā darbībā, taču tie joprojām tiek izmantoti darījumos par nelielām summām ar uzņēmuma klientiem, piegādātājiem, avansa norēķinu personām un arī dažviet ar uzņēmuma darbiniekiem norēķinos par darba samaksu. Skaidras naudas līdzekļu darījumi ir grūtāk izsekojami, turpretī, norēķinos ar bankas pārskaitījumiem internetbankās ir skaidri redzams darījumu datums un laiks, apmērs un iesaistītās puses. Jāpiemin, ka darījumu izsekošana ir ne tik svarīga pašam uzņēmumam kā kontrolējošām iestādēm un bankām, lai atklātu un novērstu darījumus ar noziedzīgi iegūtiem naudas līdzekļiem.

1.2. Apgrozāmo līdzekļu analīzes metodes

Apgrozāmie līdzekļi jeb kapitāls ir nepieciešams normālai uzņēmuma ikdienas darbībai. Saksonova grāmatā „Finanšu informācijas un pārskatu praktiskā izmantošana uzņēmuma finanšu lēmumu pieņemšanā” skaidro, ka apgrozāmais kapitāls, parasti, ir tieši atkarīgs no uzņēmuma apgrozījuma un mainās līdz ar tā izmaiņām. Palielinoties apgrozījumam, rodas vajadzība pēc lielāka apgrozāmā kapitāla un otrādi – samazinoties apgrozījumam, samazinās nepieciešamība pēc apgrozāmā kapitāla (Saksonova, 2012).

Apgrozāmais kapitāls parāda līdzekļus, ar kādiem uzņēmumam ir jāpilda savi ikdienas biznesa uzdevumi. Varētu teikt, ka tā ir skaidras naudas summa uzņēmuma kabatā. Efektīva apgrozāmā kapitāla pārvaldība ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu, ka uzņēmums var izpildīt savas īstermiņa saistības un izvairīties no bankrota.

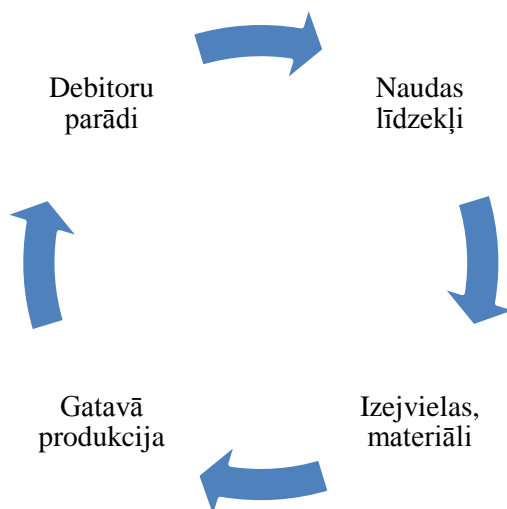
Uzņēmuma likviditātes rādītāji

Pēc Januškas grāmatas par finanšu un grāmatvedības kontroli firmā saprotams, ka uzņēmuma finanšu politikas galvenais kritērijs ir likviditātes un maksātspējas rādītāji. Likviditāte nosaka uzņēmuma spēju segt savas kārtējās vajadzības. Uzņēmuma maksātspēja nozīmē, ka tā rīcībā ir pietiekami maksāšanas līdzekļi, lai savlaicīgi samaksātu kreditoru rēķinus. Naudas līdzekļu

esamība vai to saņemšanas termiņi ietekmē saimniecisko darījumu veidus un nosacījumus, tāpēc uzņēmuma maksāspējas uzlabošanās ir cieši saistīta ar apgrozāmo līdzekļu pārvaldīšanu (Januška, 2010).

Rurāne grāmatā „Uzņēmuma finanses” apgalvo, ka uzņēmuma aktīvus parasti klasificē pēc to likviditātes pakāpes, tos iedalot augsti likvīdos, vidēji likvīdos un zemi likvīdos, kuriem nekādos apstākļos nemēdz būt tirgus pieprasījuma. Absolūtā likviditāte piemīt naudas līdzekļiem (Rurāne, 2007).

Krogzeme grāmatā „Komersantu darbības analīze un kontrole” apgalvo, ka viszemākā likviditāte ir krājumiem. Debitoru parādiem ir pietiekoši augsta likviditāte, ja uzņēmuma vadība pielieto pārdomātu kredītpolitiku. Augsta likviditāte ir īstermiņa vērtspapīriem, kuri kotējas biržā. Absolūtā likvīdspēja ir naudai, t.i., naudas rezervēm bankas kontos un uzņēmuma kasē esošajai skaidrai naudai. Apgrozāmo līdzekļu izmantošanas efektivitāte ir atkarīga no apgrozāmo līdzekļu aprites ātruma ražošanas ciklā, kurā noteicošie ir ieguldītā kapitāla transformācijas posmi (Krogzeme, 2013).



1.att. Apgrozāmo aktīvu aprites posmi (Avots: Krogzeme, 2013)




Apgrozāmie līdzekļi, veicot apriti ražošanas jeb komerc cikla laikā, maina formu (1.att.). Aprites cikls sākas ar naudas līdzekļu ieguldīšanu ražošanas krājumos – izejvielās un materiālos, no kuriem tiek izveidota gatavā produkcija jeb preces pārdošanai. Pārdodot preces pēc apmaksas kārtībā uzņēmumam rodas debitoru parādi, kurus atgūstot uzņēmums atkal iegūst naudas līdzekļus un noslēdz vienu apgrozāmo līdzekļu aprites ciklu, veidojot nākošo ciklu.

Likviditātes noteikšanai H. Krogzeme savā 2013.gadā izdotajā grāmatā „Komersantu darbības analīze un kontrole” piedāvā lietot trīs rādītājus, kurus aprēķina, pielietojot apgrozāmo līdzekļu sastāva un īstermiņa saistību sakarības – kopējā likviditāte (L_1) (1.formula), starpseguma likviditāte (L_2) (2.formula) un absolūtā likviditāte (L_3) (3.formula).

$$\text{Kopējā likviditāte} = \frac{\text{Apgrozāmie līdzekļi}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (1)$$

$$\text{Starpseguma likviditāte} = \frac{\text{Apgrozāmie līdzekļi} - \text{krājumi}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (2)$$

$$\text{Absolūtā likviditāte} = \frac{\text{Nauda} + \text{īstermiņa vērtspapīri}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (3)$$

	Pazemināta likviditāte		Optimāla likviditāte		Paaugstināta likviditāte
$L_1 < 1 - 2$		$L_1 = 1 - 2$		$L_1 > 1 - 2$	
$L_2 < 0,7 - 0,8$		$L_2 = 0,7 - 0,8$		$L_2 > 0,7 - 0,8$	
$L_3 < 0,2 - 0,25$		$L_3 = 0,2 - 0,25$		$L_3 > 0,2 - 0,25$	

2.att. Likviditātes rādītāju teorētiskās vēlamības robežas (Avots: Rurāne, 2007)

Pētot informācijas avotus par apgrozāmo līdzekļu novērtēšanu un analīzi pēc uzņēmuma likviditātes rādītājiem, vairākkārt tiek norādīta likviditātes rādītāju teorētiskās vēlamības robeža (2.att.). Teorētiski, ja uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu likviditātes rādītāji iekļaujas noteiktajos normatīvos, pieņem, ka uzņēmums spēj labi pārvaldīt savus apgrozāmos līdzekļus, taču praksē ir ļoti daudz specifisku uzņēmējdarbības veidu, kuri ietekmē uzņēmuma īpašumā esošo apgrozāmo līdzekļu sastāvu un līdz ar to arī likviditātes rādītājus.

Rurāne apgalvo, ka kopējās likviditātes koeficienta (L_1) līmeņa pazemināšanās var norādīt uz uzņēmuma grūtībām segt savas īstermiņa saistības. Ja, turpretī, koeficients ir par augstu, tas nozīmē, ka uzņēmums nevajadzīgi daudz kapitāla ir investējis dažādos apgrozāmo līdzekļu veidos vai nepietiekami izmantojis īstermiņa kredītus (Rurāne, 2007).

Pēc Krogzemes grāmatā “Komersantu darbības analīze un kontrole” rakstītā saprotams, ka aprēķinot L_1 koeficientu, pieņem, ka visi apgrozāmie līdzekļi ir likvīdi. Tomēr šāds pieņēmums bieži vien ir nereāls, piemēram, gadījumos, ja notikusi ražošanas sašaurināšana, tad daļa no iepirktajiem krājumiem kļūst nevajadzīgi, vai arī samazinoties pieprasījumam, konkrētiem produktu veidiem rodas gatavās produkcijas uzkrājumi (Krogzeme, 2013).

Pastāv pieņēmums, ka uzņēmums ar 2: 1 apgrozāmo līdzekļu attiecību īstermiņa saistību sastāvā efektīvi pārvalda savu apgrozāmo kapitālu. Lai nodrošinātu, ka uzņēmumam ir pietiekami daudz naudas līdzekļu savu ikdienas finanšu saistību izpildīšanai un uzņēmējdarbības attīstīšanai, ir efektīvi jāpārvalda apgrozāmais kapitāls. Pārāk mazs apgrozāmais kapitāls varētu novest pie bankrota, savukārt pārāk liels apgrozāmais kapitāls varētu novest pie peļņas un akcionāru vērtības samazināšanās.

Starpseguma likviditātes koeficients (L_2), pēc Krogzemes teiktā, tiek aprēķināts, izslēdzot no apgrozāmiem līdzekļiem krājumu un mazvērtīgā inventāra vērtību. Ja koeficients pārsniedz teorētisko normatīvu 0,7 – 0,8, tad uzņēmums spēj apmaksāt īstermiņa parākus, kas ir īpaši svarīgi piegādātājiem (Krogzeme, 2013).

Likviditāti parasti rēķina katrai apgrozāmo līdzekļu pozīcijai, jo tā būtiski atšķiras, piemēram, naudas līdzekļiem, kas ir absolūti likvīdi un krājumiem, kas var būt speciāli izstrādāti konkrētajam uzņēmumam un tādi citiem nebūs nepieciešami, tātad netiks pirkti un līdz ar to arī netiks pārvērsti naudas līdzekļos. Likviditātes koeficientiem ir noteiktas teorētiskas vēlamības robežas, un ir svarīgi atcerēties, ka tās ir teorētiskas, jo, atkarībā no uzņēmuma saimnieciskās darbības veida, atšķirsies apgrozāmo līdzekļu sastāvs uzņēmumā un līdz ar to arī likviditātes koeficienta lielums.

Rurāne apgalvo, ka ar bilances likviditāti ir saistīts tīro apgrozāmo līdzekļu jēdziens. Tīro apgrozāmo līdzekļu palielinājums liecina par uzņēmuma likviditātes līmeņa pieaugumu (Rurāne, 2007).

Finanšu modelēšanā un naudas plūsmas pārvaldībā svarīgs finanšu analīzes rādītājs ir uzņēmuma darba kapitāls (angļu val. – working capital) jeb tīrie apgrozāmie līdzekļi. Tīrie apgrozāmie līdzekļi ir starpība starp uzņēmuma apgrozāmajiem līdzekļiem un īstermiņa saistībām jeb uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu summa, kas paliek uzņēmuma rīcībā pēc īstermiņa parādu dzēšanas. Tīros apgrozāmos līdzekļus aprēķina kā apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa saistību starpību (4.formula) (CFI Education Inc, 2018).

$$\text{Tīrie apgrozāmie līdzekļi} = \text{Apgrozāmie līdzekļi} - \text{Īstermiņa saistības} \quad (4)$$

Pozitīvs uzņēmuma tīro apgrozāmo līdzekļu rādītājs var būt laba īstermiņa finanšu labklājības pazīme, jo tas liecina, ka uzņēmumam ir pietiekami daudz likvīdo aktīvu, lai atmaksātu īstermiņa parākus un ieguldītu uzņēmuma darbības pilnveidošanā (CFI Education Inc, 2018).

Negatīvs tīro apgrozāmo līdzekļu rezultāts liecina par neefektīvu uzņēmuma aktīvu izmantošanu, kas var veicināt likviditātes krīzi, kas, savukārt, izraisīs kavētu kreditoru parādu atmaksu, uzņēmuma saistību palielināšanos un uzņēmuma kredītreitinga krišanos (CFI Education Inc, 2018).

Apgrozāmo līdzekļu efektivitātes rādītāji

Saskaņā ar autora Bednarska un pārējā autoru kolektīva grāmatā “Finansu pārskatu analīze” teikto, uzņēmuma darbības efektivitāti nosaka aktīvu aprites ātrums – pakāpe, cik efektīvi tiek izmantoti uzņēmuma līdzekļi. Aprites rādītāji raksturo uzņēmumā iesaistīto līdzekļu izmantošanas intensitāti jeb ātrumu un rāda ieņēmumu lielumu, ko nodrošina katrs saimnieciskajos līdzekļos ieguldītais euro (Bednarskis u.c., 2005).

Ārzemju elektroniskajā informācijas avotā ar nosaukumu “Current Asset Turnover” rakstīts, ka apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients norāda uzņēmuma spēju ģenerēt pārdošanu, izmantojot tam piederošos apgrozāmos līdzekļus - skaidro naudu, krājumus, debitorus. To var aprēķināt, sadalot uzņēmuma neto apgrozījumu pēc tā vidējiem apgrozāmajiem līdzekļiem, un tas parāda uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu veikto aprites reižu skaitu (Current Asset Turnover, 2018).

Latviešu autore Alsīņa un citi līdzautori grāmatā “Vadības grāmatvedība: teorija un prakse” skaidro, ka aktīvu aprites koeficients sniedz informāciju par to vai uzņēmums iegūst pietiekamus pārdošanas ieņēmumus no saimnieciskajos līdzekļos ieguldītā kapitāla izmantošanas. Jo ātrāk notiek līdzekļu aprīte, jo lielāku peļņu uzņēmums var iegūt no piesaistītā kapitāla. Tātad, jo lielāks ir aprites rādītājs, jo uzņēmums efektīvāk strādā ar sev pieejamiem resursiem un gūst lielāku peļņu (Alsīņa, u.c., 2011).

Uzņēmuma līdzekļu izmantošanas efektivitātes noteikšanai V. Zariņas, I. Strēles 2009.gadā izdotajā grāmatā „Finanšu plānošana uzņēmumā” un R. Alsīņas, K. Marinskas, J. Bojarenko 2011.gadā izdotajā grāmatā „Vadības grāmatvedība: teorija un prakse” tiek piedāvātas vairākas formulas (5.-9.formula)

$$\text{Aktīvu aprites rādītājs} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Aktīvu vidējā vērtība}} \quad (5)$$

Aktīvu aprites rādītājs parāda aktīvu aprites ātrumu. Visiem aktīviem jāaprit vismaz vienu reizi gadā, bet analizēt rādītāju iespējams tikai konkrētās nozares kontekstā (Zariņa, u.c., 2009).

$$\text{Apgrozāmo līdzekļu aprites rādītājs} = \frac{\text{Neto apgrozījums}}{\text{Apgrozāmo līdzekļu vidējā vērtība}} \quad (6)$$

Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients parāda uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu aprites ātrumu. Aprites koeficientus var rēķināt katrai apgrozāmo līdzekļu grupai atsevišķi, lai noteiktu uzņēmuma efektivitātes palielinājuma potenciālu (Zariņa, u.c., 2009).

$$\text{Krājumu aprites koeficients} = \frac{\text{Realizētās produkcijas pašizmaksa}}{\text{Krājumu vidējā vērtība}} \quad (7)$$

Koeficients rāda, cik reizes krājumos ieguldītais kapitāls gada laikā apritējis jeb pārvērties par ieņēmumiem, kā arī parāda cik lielu ieņēmumu summu nodrošina katrs krājumos ieguldītais euro. Zems krājumu aprites koeficients parāda to, ka krājumos ir ieguldīts daudz līdzekļu. Pārmērīgi krājumi nozīmē nepamatotu līdzekļu iesaldēšanu, kas, savukārt, liecina par neefektīvu kapitāla izmantošanu (Alsiņa, u.c., 2011).

$$\text{Debitoru aprites koeficients} = \frac{\text{Neto apgrozījums} \times 1,21}{\text{Debitoru vidējā vērtība}} \quad (8)$$

Debitoru aprites koeficients rāda cik reizes kopējais parāds aprit gada laikā jeb pārvēršas par ieņēmumiem. Tas raksturo uzņēmuma spēju laikus iekasēt debitoru parākus par pārdotajām precēm. Sakarā ar to, ka neto apgrozījums peļņas vai zaudējumu aprēķinā parādās bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN 21%), bet debitoru parādi bilancē ar PVN 21%, aprēķinot augšminēto rādītāju nepieciešams palielināt skaitītāju par PVN (Alsiņa, u.c., 2011).

Krājumu aprites rādītāju un debitoru aprites rādītāju parasti izsaka aprites dienās.

$$\text{Aprite dienas} = \frac{365 \text{ dienas}}{\text{koeficients}} \quad (9)$$

Krogzeme rakturo, ka krājumu aprites koeficients parāda krājumu glabāšanas vidējo kalendāro dienu skaitu pārskata gadā. Debitoru aprites koeficients parāda dienu skaitu gadā, no preču nosūtīšanas dienas līdz naudas saņemšanas dienai par nosūtītajām precēm (Krogzeme, 2013).

Vērtības var atšķirties starp uzņēmumiem un nozarēm kādās tie darbojas, tāpēc normatīvā vērtība aprites rādītājam nav nosakāma. Augstāka apgrozāmo līdzekļu aprite salīdzinājumā ar konkurentiem un nozares vidējiem rādītājiem liecina par apgrozāmo līdzekļu izmantošanas lielo intensitāti. Šīs attiecības pieaugošā tendence ir laba zīme, jo tas nozīmē, ka uzņēmums strādā pie krājumu, debitoru parādu, naudas līdzekļu pārvaldības politikas. Faktiski apgrozāmo līdzekļu aprites pieaugums izraisa finanšu resursu apjoma samazināšanos, kas nepieciešams uzņēmuma saimnieciskās darbības uzturēšanai. Tas nozīmē, ka lielāku daļu finanšu resursu var izmantot ieguldījumu veikšanai. Apgrozāmo līdzekļu aprites samazinājums liecina par uzņēmuma finansējuma avotu nepieciešamību (Current Asset Turnover, 2018).

Arī aprites rādītāju parasti rēķina atsevišķi pa apgrozāmo līdzekļu sastāvdaļām, jo debitoru aprite, visdrīzākais, atšķirsies no krājumu aprites ātruma, un tāpēc kopējais apgrozāmo līdzekļu koeficienta rādītājs var būt maldīgs. Būtiski, lai rādītāji tiktu salīdzināti ar citiem nozares uzņēmumiem ar vienādu darbības veidu, jo tikai tā var analizēt un noteikt uzņēmuma vietu nozares kontekstā.

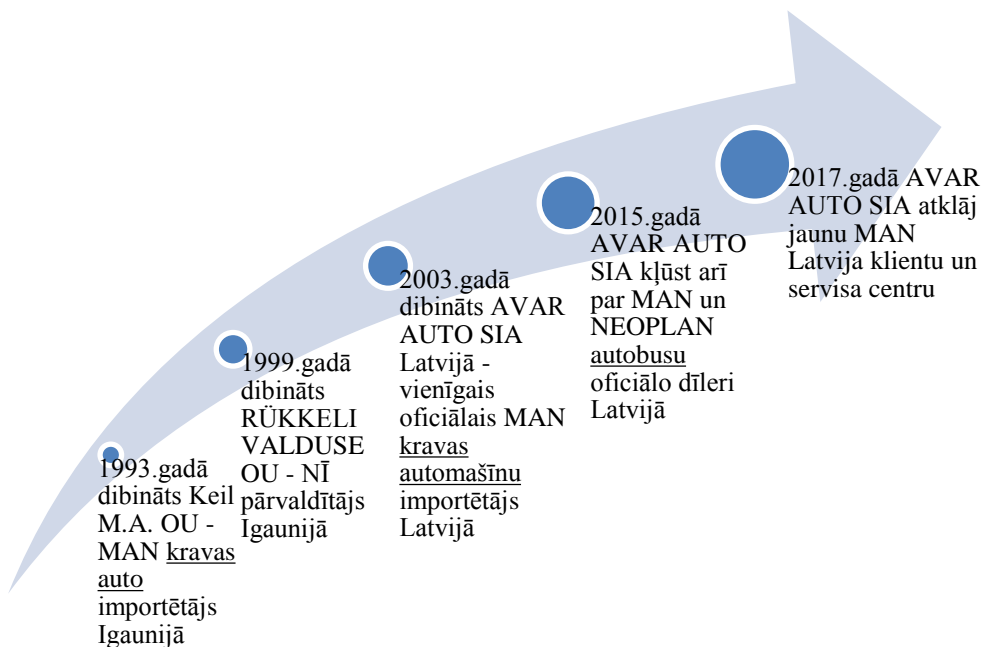
Uzņēmuma īpašniekiem ir svarīgi, lai apgrozāmais kapitāls apritētu pēc iespējas ātrāk un nestu pievienoto vērtību jeb peļņu, kuru tālāk ieguldīt uzņēmējdarbības attīstībā, tāpēc ir svarīgi apgrozāmo līdzekļu aprites veicināšanā, tādējādi samazinot to iesaldēšanu atsevišķās stadijās, piemēram, atrodoties gatavās produkcijas krājumos vai debitoru parādos.

2. SITUĀCIJAS IZPĒTE

2.1. Automobiļu pārdošanas uzņēmuma SIA “Avar Auto” darbības raksturojums

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Avar Auto” (turpmāk – SIA „Avar Auto”) ir 2003.gada 19.martā Latvijas Republikā reģistrēta juridiska persona, kurai ir autorizēta dīlera statuss MAN kravas automobiļu, MAN un NEOPLAN autobusu tirdzniecībai. Uzņēmums arī nodarbojas ar servisa pakalpojumu sniegšanu un rezerves daļu tirdzniecību. Papildu tam SIA „Avar Auto” ir piekabju un puspiekabju ražotāja Kraker oficiālais pārstāvis Latvijā. Uzņēmuma juridiskā un uzņēmējdarbības vietas adrese ir “Gatves”, Jaunmārupē, Mārupes novadā. Pamatdati no publiskās datu bāzes Lursoft par SIA „Avar Auto” redzami 1.pielikumā. (sk. 1. pielikumu)

SIA „Avar Auto” ietilpst uzņēmumu grupā, kas nodarbojas ar MAN kravas automobiļu un autobusu tirdzniecību un servisu Latvijā un Igaunijā. Grupai ir vairāk nekā 20 gadu ilga vēsture (3.att.). Zemāk shēmā apkopoti nozīmīgākie notikumi, kas attiecas uz SIA „Avar Auto” attīstības vēsturi.



3.att. SIA „Avar Auto” attīstības vēsture (Avots: Avar Auto transfertcenu dokumentācija)

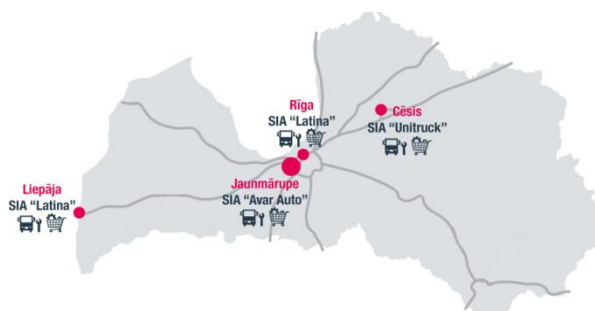
2017.gada 25.augustā tika atklāts jaunais MAN klientu un servisa centrs „Gatvės”, Jaunmārupē. Jaunais klientu un servisa centrs ir aprīkots ar modernākajām specializētajām

tehnoloģijām, un komplekss ir pirmā šāda veida celtne Baltijā. Ēkas kopējā platība ir 3100 kvadrātmetru, no kurām servisa telpas aizņem 1 510 kvadrātmetru. Centrā ir izveidotas 7 darba līnijas, no kurām viena ir diagnostikas un viena – mazgāšanas līnija. Klientu ērtībām kompleksā ir izbūvēts plašs stāvlaukums, viesnīca šoferiem un mūsdienīga ekspozīciju halle jaunajiem automobiļiem. Īpašs uzsvars tika pievērsts tam, lai komplekss atbilstu mūsdienu prasībām par inovatīvu smago automobiļu servisa centra ēku, kas būtu ērti lietojama gan servisa centra darbiniekiem, gan klientiem (4.att.). Jāpiemin, ka 2018.gada martā SIA „Avar Auto” ieguva Būvniecības gada balvu 2017 nominācijā “jaunbūve – sabiedriska ēka” (SIA „Avar Auto”, 2018).



4.att. MAN klientu un servisa centrs (Avots: SIA „Avar Auto” mājaslapa)




SIA „Avar Auto” ir noslēgti trīs sadarbības līgumi ar servisa partneriem Rīgā, Liepājā un Cēsīs, pie kuriem iespējams veikt MAN kravas automašīnu un MAN, NEOPLAN autobusu, kā arī Kraker piekabju un puspiekabju garantijas apkopes un remontus (5.att.). Tāpat ir pieejami arī pieci rezerves daļu tirdzniecības partneri– Rīgā, Liepājā, Saldū, Ventspilī un Cēsīs, ar plašu oriģinālo rezerves daļu piedāvājumu (SIA „Avar Auto” transfertcenu dokumentācija, 2018).



5.att. MAN komerctransporta apkalpošana Latvijā (Avots: SIA „Avar Auto” korporatīvā prezentācija)

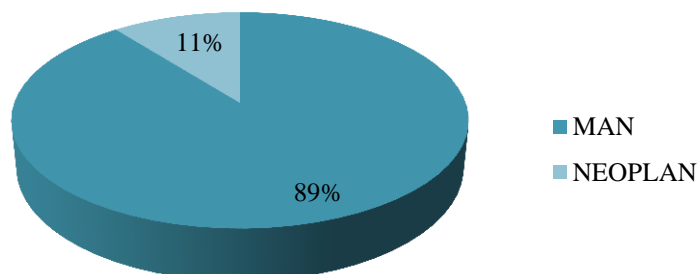
SIA „Avar Auto” nodarbojas ar MAN kravas automobiļu, MAN un NEOPLAN autobusu tirdzniecību, servisu un rezerves daļu tirdzniecību. Tomēr galvenā biznesa līnija uzņēmumam ir kravas automobiļu tirdzniecība. Papildus tam, SIA „Avar Auto” ir arī piekabju un puspiekabju ražotāja Kraker oficiālais pārstāvis Latvijā.

Zemāk norādīti trīs galvenie SIA „Avar Auto” realizējamie produkti:

	<p><u>MAN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •MAN Truck & Bus Company ir viens no vadošajiem starptautiskajiem komerctransporta piegādātājiem Eiropā. SIA AVAR AUTO piedāvājumā ir MAN kravas automobiļi no 3 līdz 44 tonnām, mikroautobuss (furgons), kā arī autobusi.
	<p><u>NEOPLAN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •NEOPLAN Bus GmbH ir MAN SE meitas sabiedrība. Tā galvenā uzņēmējdarbības nozare ir autobusu, trolejbusu ražošana. SIA AVAR AUTO izplata NEOPLAN autobusus.
	<p><u>Kraker</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •Kraker treileri (uz kravas automobiļiem novietojamie treileri) ir komponente kravas automobiļa komplektācijā. Kraker treileri piedāvā augstākās kvalitātes treilerus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

6.att. SIA „Avar Auto” produkti (Avots: SIA „Avar Auto” transfertcenu dokumentācija)

Lai veicinātu izpratnes veidošanos par uzņēmuma galveno produktu nozīmi realizācijā, zemāk izveidots 7.attēls, kas atspoguļo SIA „Avar Auto” produktu īpatsvaru apgrozījumā 2017.gadā.

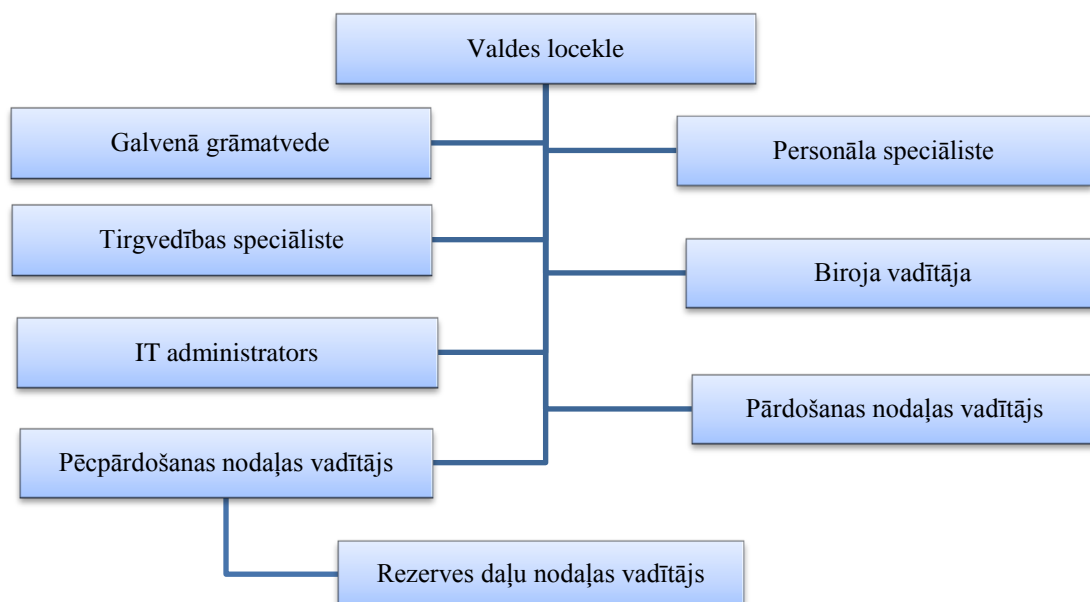


7.att. SIA „Avar Auto” produktu īpatsvars automobiļu apgrozījumā 2017.gadā (Avots: autores apkopojums)

No 6.attēlā minētajiem produktiem visvairāk realizēti tiek MAN komercitransportlīdzekļi, jo īpaši MAN kravas automobiļu segļu vilcēji, norāda 7.attēls. Kā jau oficiālajam MAN pārstāvim Latvijā vislielāko īpatsvaru – 89% 2017.gadā SIA „Avar Auto” pārdoto automobiļu apgrozījumā ietver MAN produkti. NEOPLAN produkcija, kas ir autobusi, sastāda vien 11%. Konkrēti Kraker treileru jeb piekabju īpatsvars nav konkrēti nosakāms, jo tās parasti tiek pārdotas kopā ar MAN kravas segļu vilcējiem kā vienā komplektācija ietilpstoša vienība.

Automobiļi tiek iegādāti no nesaistītiem ražotājiem – galvenokārt MAN grupas uzņēmumiem Vācijā vai Polijā. Automobiļi tiek piegādāti, izmantojot jūras transportu un pārvadājot tos uz treilera vai tajos braucot. SIA „Avar Auto” atbild par turpmāku automobiļu tirdzniecību klientiem, ko tas veic patstāvīgi vai piesaistot citu grupas uzņēmumu ārpakalpojuma veidā (SIA „Avar Auto” transfertcenu dokumentācija, 2018).

Kā jau tika minēts, SIA „Avar Auto” nodarbojas ne tikai ar komerciālo transportlīdzekļu, to rezerves daļu tirdzniecību, tehniskās apkopes un remontdarbu nodrošināšanu, bet arī organizē kursus un apmācības autovadītājiem efektivitātes palielināšanai un drošai braukšanai. Lai nodrošinātu plašo pakalpojumu piedāvājumu, uzņēmumā tiek nodarbināti vidēji 45 profesionāli un kompetenti darbinieki. Uzņēmuma organizatoriskā struktūra attēlota 8.attēlā.



8.att. SIA „Avar Auto” organizatoriskā struktūra (Avots: autores apkopojums)

Uzņēmuma darbinieku organizācijas hierarhijas augšgalā ir uzņēmuma valdes locekle, kuras pakļautībā ir:

- administrācijas darbinieki (galvenā grāmatvede, grāmatvedes asistente, personāla speciāliste, tirgvedības speciāliste, biroja vadītāja, IT administrators),
- pārdošanas nodaļas vadītājs, kurš ir atbildīgs par pārdošanas nodaļas darbiniekiem,
- pēcpārdošanas nodaļas vadītāju, kurš ir atbildīgs par servisa nodaļas un rezerves daļu nodaļas darbiniekiem.

Kā redzams SIA „Avar Auto” organizatoriskās struktūras 8.attēlā, uzņēmums nodarbina darbiniekus gan vadības, gan arī visās atbalsta jomās, līdz ar to secināms, ka tas veic savu saimniecisko darbību patstāvīgi. Pilna uzņēmuma organizatoriskā struktūra redzama 2.pielikumā (sk. 2. pielikumu).

Par uzņēmuma saimnieciskās darbības rezultativitāti var spriest pēc tā finanšu pārskatu rādītājiem, piemēram, peļņas vai zaudējumu aprēķina, kurā norādīts uzņēmuma pārskata gada neto apgrozījums, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas, peļņa u.c. rādītāji. Lai spriestu par SIA „Avar Auto” saimniecisko darbību, zemāk izveidota tabula, kurā norādītas, autoresprāt, svarīgākās rezultativitāti raksturojošās pozīcijas no peļņas un zaudējumu aprēķina.

1.tabula. SIA „Avar Auto” dati no peļņas vai zaudējumu aprēķina un realizēto vienību skaits no 2015. – 2017. gadam, euro (Avots: SIA „Avar Auto” finanšu pārskati)

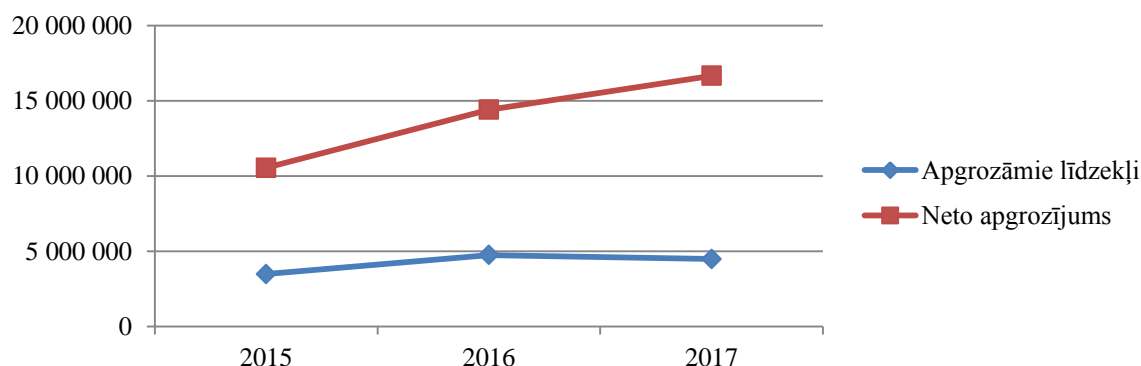
Rādītājs	2017.gads	2016.gads	2015.gads
Neto apgrozījums	16 663 193	14 404 798	10 549 430
Pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	15 927 868	1 394 1243	9 952 021
Bruto peļņa	735 325	463 555	597409
Pārskata gada peļņa	283 192	24 154	-123 090
Pārskata gada peļņa % no neto apgrozījuma	1,70%	0,17%	-1,17%
Realizēto vienību skaits	128	113	105

Kā redzams no 1.tabulā iekļautās informācijas, uzņēmuma finanšu rādītāji ir kopumā uzlabojušies pēdējo trīs gadu laikā. 2016.gadā samērā zema finanšu rezultāts bija skaidrojams vienreizējām izmaksām saistītām ar klientam iznomāta automobiļa zaudējumu.

Pilns SIA „Avar Auto” peļņas vai zaudējumu aprēķina pārskats par pēdējiem trīs gadiem redzams 8. pielikumā (sk. 8. pielikumu).

2017.gads uzņēmumam bijis stabils un tas noslēgts ar pārskata gada peļņu 283 192 euro apmērā. SIA „Avar Auto” peļņa 2017.gadā ir būtiski pieaugusi, salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem - par 91% lielāka nekā 2016.gadā un par 144% lielāka nekā 2015.gadā. Neskatoties uz augsto konkurences līmeni nozarē, uzņēmums ir spējis nostiprināt savas pozīcijas tirgū, 2017.gadā palielinot realizēto vienību skaitu gandrīz par 22% no 2015.gada. Uzņēmuma neto apgrozījums 2017.gadā ir bijis par 15,68% lielāks nekā 2016.gadā. Rezultāts ir bijis labāks nekā bija plānots, neskatoties uz to, ka visu gada pirmo pusi ritēja jaunā centra celtniecība, kurā bija iesaistīts arī SIA „Avar Auto” personāls.

Kā jau noskaidrots analītiskā apskata 1.2. apakšnodaļā par optimāla uzņēmuma apgrozāmā kapitāla nepieciešamību normālai uzņēmuma darbībai, ir svarīgi saprast vai starp SIA „Avar Auto” apgrozāmiem līdzekļiem un apgrozījumu ir tieša korelācija un pieaugot neto apgrozījumam pieaug arī apgrozāmo līdzekļu vērtība uzņēmumā. Šī sakarība norādīta 9.attēlā.



9.att. SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu korelācija ar apgrozījumu no 2015. – 2017.gadam
(Avots: SIA „Avar Auto” finanšu pārskati)

9.attēls kopumā apstiprina SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu atkarību no neto apgrozījuma laika periodā no 2015.gada līdz 2016.gadam. Tomēr periodā no 2016.gada līdz 2017.gadam apgrozījums turpina pieaugt, taču apgrozāmie līdzekļi pat nedaudz samazinās. Tas ir skaidrojams ar debitoru parādu atgūšanu 2017.gada nogalē.

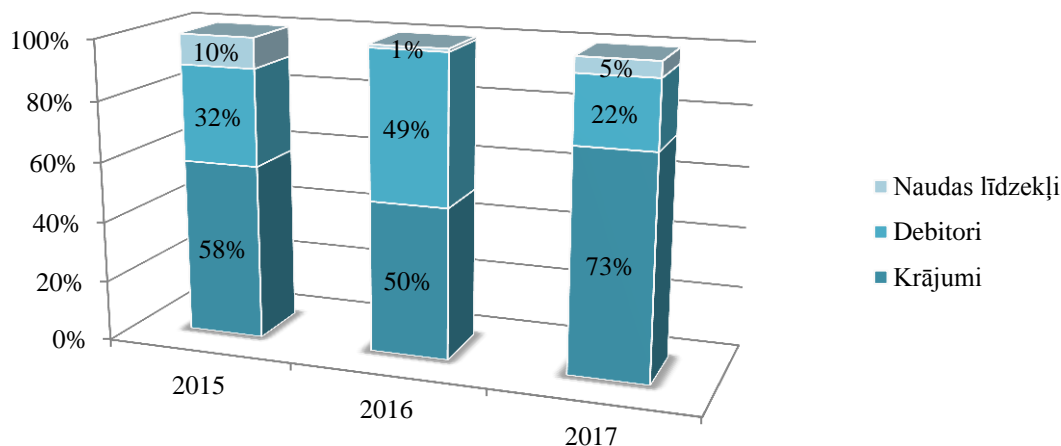
Lai varētu analizēt automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma SIA „Avar Auto” apgrozāmos līdzekļus, ir jāaprēķina, cik lielu daļu no kopējiem apgrozāmajiem līdzekļiem aizņem katra

apgrozāmo līdzekļu grupa. Informācija par apgrozāmo līdzekļu sastāvu ir iegūta no SIA „Avar Auto” bilances datiem 7.pielikumā par 2015.gadu, 2016.gadu un 2017.gadu (sk. 7.pielikumu).

2. tabula. Apgrozāmo līdzekļu sastāvs SIA „Avar Auto” no 2015. – 2017.gadam (Avots: SIA „Avar Auto” finanšu pārskati)

Rādītājs		2015	2016	2017
Apgrozāmie līdzekļi	EUR	3 487 020	4 754 885	4 492 646
	%	100	100	100
Krājumi	EUR	2 033 917	2 362 985	3 272 855
	%	58	50	73
Debitori	EUR	1 122 828	2 360 784	974 552
	%	32	49	22
Naudas līdzekļi	EUR	330 275	31 116	245 239
	%	10	1	5

Uzskatāmāk analizēt SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu struktūras izmaiņas laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam iespējams izveidotajā 10.attēlā zemāk.



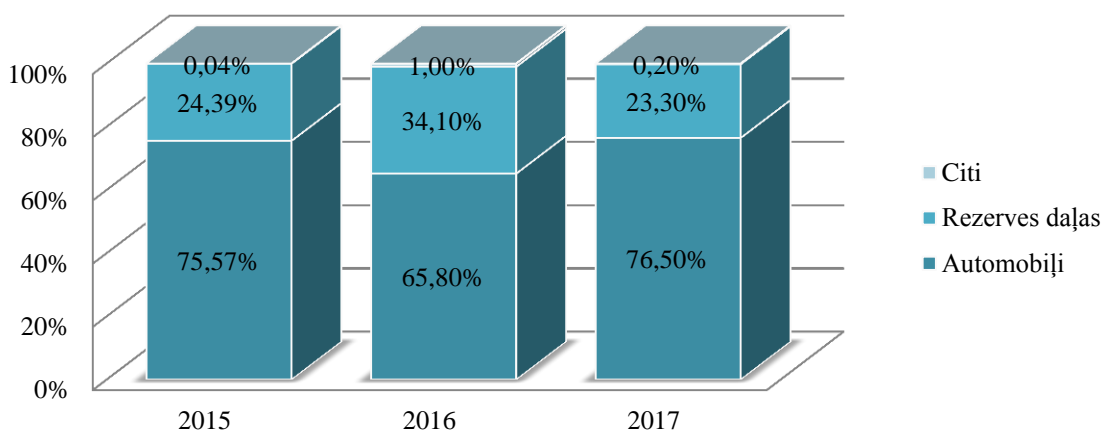
10.att. SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu struktūra, %. (Avots: SIA „Avar Auto” finanšu pārskati)

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu sastāvā ietilpst krājumi, debitori un naudas līdzekļi. Kā redzams 10. attēlā visu trīs pārskata gadu

periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam krājumi aizņem vairāk kā pusi no kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības.

Tā kā krājumi aizņem lielāko SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu daļu un ir noskaidrots, ka uzņēmums nodarbojas ne tikai ar automobiļu pārdošanu, bet arī ar rezerves daļu tirdzniecību, ir svarīgi saprast, kādu daļu no uzņēmumam piederošajiem krājumiem aizņem vēl nerealizētie automobiļi un kādu daļu noliktavā esošās, vēl nerealizētās, rezerves daļas.

Informācija SIA „Avar Auto” krājumu sastāva noteikšanai no 2015.gada līdz 2017.gadam iegūta no uzņēmuma grāmatvedības datiem.



11.att. SIA „Avar Auto” krājumu struktūra, %. (Avots: SIA „Avar Auto” grāmatvedības dati)

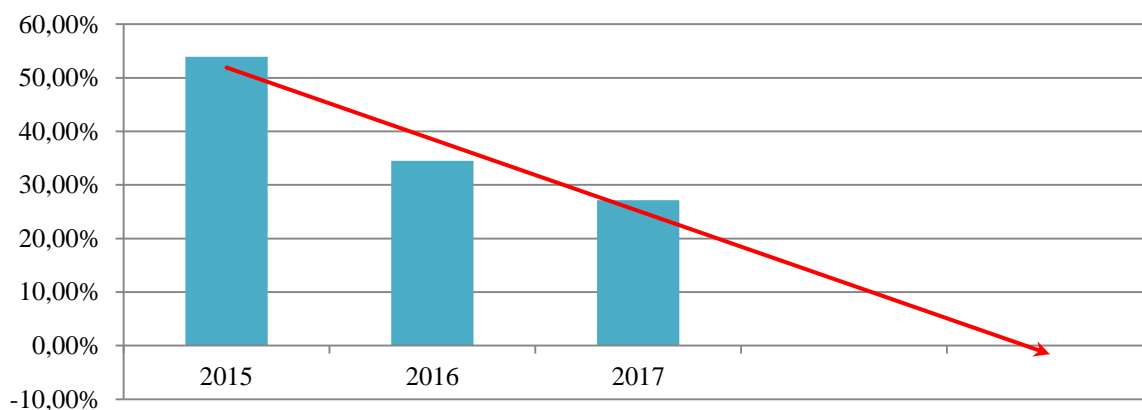
Kā redzams 11.attēlā, automobiļi aizņem vairāk kā 60% no kopējās SIA „Avar Auto” krājumu vērtības visos trīs analizējamajos periodos. Vienas krājumu vienības – automobiļa, vērtība parasti ir vairāki desmiti tūkstoši, tāpēc svarīgi, lai uzņēmumā lieki neuzglabātos krājumi un neiesaldētu uzņēmumam piederošos līdzekļus, ko varētu izmantot uzņēmuma darbības attīstības un paplašināšanas finansēšanai.

Zināms, ka uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu likviditāte norāda uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības un, ka ar bilances likviditāti ir saistīts uzņēmuma tīro apgrozāmo līdzekļu jēdziens. Lai noskaidrotu SIA „Avar Auto” tīro apgrozāmos apgrozāmos līdzekļus, jāveic to aprēķināšana no apgrozāmiem līdzekļiem atņemot īstermiņa saistības. Iegūtie rezultāti attēloti 3.tabulā un 12.attēlā.

3. tabula SIA „Avar Auto” tīrie apgrozāmie līdzekļi no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopojums)

Rādītājs	2015	2016	2017
Apgrozāmie līdzekļi	3 487 020	4 754 885	4 492 646
Īstermiņa saistības	1 607 998	3 112 430	3 277 059
Tīrie apgrozāmie līdzekļi	1 879 022	1 642 455	1 215 587
Tīrie apgrozāmie līdzekļi, %	53,9%	34,5%	27,1%

Uzskatāmāk analizēt pēc CFI Education Inc. 1.2. apakšnodaļā norādītās formulas aprēķinātās tīro apgrozāmo līdzekļu vērtības izmaiņas iespējams, izmantojot 12.attēlu.



12.att. SIA „Avar Auto” tīrie apgrozāmie līdzekļi no 2015.gada līdz 2017.gadam, % (Avots: autores apkopojums)

Kā redzams 12.attēlā, SIA „Avar Auto” laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam tīrie apgrozāmie līdzekļi būtiski pārsniedz īstermiņa saistības. Tas nozīmē, ka pēc visu īstermiņa parādu dzēšanas uzņēmuma rīcībā vēl paliek nosacīti brīvi līdzekļi, kurus ieguldīt uzņēmējdarbības attīstībā un pilnveidošanā. Līdzekļus raksturot kā brīvus var tikai nosacīti, jo, kā atklājās apgrozāmo līdzekļu struktūrā, kas redzama 10.attēlā, lielāko apgrozāmo līdzekļu daļu, tāpat arī tīro apgrozāmo līdzekļu daļu, aizņem krājumi, kas ir vismazāk likvidie no visiem apgrozāmajiem līdzekļiem.

Vēl jo vairāk, 12.attēlā redzamā tendences līkne vēsta par tīro apgrozāmo līdzekļu samazināšanos laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam un, ja apstākļi paliek nemainīgi, tad paredz arī turpmāku tīro apgrozāmo līdzekļu pazeminājumu, ko jāņem vērā, lai uzņēmumam nerastos grūtības segt īstermiņa parādus.

2.2. Automobiļu pārdošanas jomas Latvijā raksturojums

Atbilstoši Eiropas Savienības definējumam kravas automobiļi un autobusi ir komerciālais transportlīdzeklis. Saskaņā ar 1985.gada 8.jūlija Padomes Direktīvu komerciālais transportlīdzeklis ir katrs autotransporta līdzeklis ar motoru, kura uzbūve un aprīkojums ir paredzēts un ļauj par atlīdzību vai bez tās pārvadāt vairāk nekā deviņas personas, ieskaitot vadītāju vai pārvadāt kravu (Padomes Direktīva (85/347/EEK), 08.07.1985., 2.pants).

Kravas automobilis sastāv no vairākām komponentēm – mehāniskā automobiļa (braucošās daļas) un uz tā liekamās daļas, piemēram, treilera. Tā kā pastāv dažādi kravas automobiļu veidi un atšķirīga pielietojuma uz auto liekamās daļas (treileri, beramkravu, lejamkravu kastes utt.), ir iespējami neskaitāmi kravas automobiļu komplektāciju veidi (SIA „Avar Auto” transfertcenu dokumentācija, 2018).

Uzņēmumu, kas realizē kravas automobiļus, pēc nozares NACE aktuālās 2.redakcijas pamatdarbība tiek reģistrēta ar kodu 45.19 „citu automobiļu pārdošana”. Pēc 2018.gadā Lursoft datubāzē pieejamās informācijas Latvijā pavisam kopā ir reģistrēti 115 uzņēmumi, kuriem vismaz viens no pamatdarbības veidiem ir „citu automobiļu pārdošana” (Lursoft, 2018).

Jāpiemin, ka „citu automobiļu pārdošana” ir plašs jēdziens un kravas automobiļu pārdošana ir tikai daļa no nozares. Vēl jo vairāk – vairumam reģistrēto uzņēmumu ir vairāki darbības veidi, kas padara tos vēl atšķirīgākus. Ņemot vērā iepriekš minēto, jāapzinās, ka šajā nozarē reģistrētie uzņēmumi ir dažādi, līdz ar to, uz nozares uzņēmumu salīdzināmību jāraugās kritiski.

Atbilstoši bakalaurs darba tematam, pētījuma ietvaros no nozares „citu automobiļu pārdošana” ir izvēlēti pieci atpazīstamākie kravas automobiļu zīmolu uzņēmumi Latvijā, kuri tiek analizēti, un to problēmas attiecinātas uz kravas automobiļu pārdošanas jomu Latvijā.

Tā kā apakšnodaļā 2.1. par automobiļu pārdošanas uzņēmumu SIA „Avar Auto” tika raksturota tā darbība un galvenie realizējamie produkti, tad 4.tabulā ir apkopota informācija par galvenajiem kravas automobiļu pārdošanas uzņēmuma SIA „Avar Auto” konkurentiem Latvijas tirgū.

4. tabula. Kravas automobiļu uzņēmuma SIA „Avar Auto” pārstāvētā zīmola MAN konkurējošie zīmolu uzņēmumi kravas automobiļu segmentā (Avots: SIA „Avar Auto” transfertcenu dokumentācija, 2018)

Konkurējošais zīmols	Izplatītājs un apraksts
 	<p>Volvo Trucks ir Volvo Group struktūrvienība – viens no vadošajiem kravas komerciālo transportlīdzekļu un dīzeļdzinēju ražotājiem pasaulē. Volvo Group galvenais birojs atrodas Zviedrijā.</p> <p>Latvijā zīmolu pārstāv SIA "Volvo Truck Latvia", kura galvenās darbības ir kravas automobiļu tirdzniecība, servisa un autoparka vadības sistēmas pakalpojumi, autovadītāju apmācība, kā arī finansējuma un apdrošināšanas pakalpojumus. Zināms, ka uzņēmums realizē arī vieglos automobiļus.</p> <p>Kopš 2015.gada 1.janvāra SIA „Volvo Truck Latvia” nodrošina arī Renault Trucks pārdošanu un pēcpārdošanu Latvijā.</p>
	<p>Latvijā zīmolu pārstāv SIA "SCANIA LATVIA". Uzņēmums piedāvā kravas automobiļu, pilsētas un tālsatiksmes autobusu, dzinēju iegādi, servisa pakalpojumus, kā arī finanšu un apdrošināšanas risinājumus.</p>
 Mercedes-Benz	<p>Latvijā zīmolu pārstāv SIA “Domenikss”. Kompānija piedāvā klientiem jaunu un mazlietotu kravas un vieglo auto iegādi, servisa pakalpojumus, auto finansēšanas iespējas, kā arī auto nomu.</p>
	<p>SIA „Centrako” – oficiālais DAF Trucks dīleris Latvijā (Rīgā), ar filiālēm Lietuvā (Kauņā un Viļņā). Uzņēmuma galvenā nodarbošanās ir jaunu un lietotu kravas automobiļu tirdzniecība, garantiju un pēc garantijas apkalpošana un oriģinālo rezerves daļu tirdzniecība.</p>

Auto Asociācijas 2017.gadā publicētā informācija vēsta, ka viena no Latvijas eksporta nozarēm ir starptautiskie kravu pārvadājumi, kas 2016.gadā turpināja attīstīties un, attiecīgi, kravu pārvadājumu uzņēmumi turpināja atjaunot savus autoparkus. Savukārt vietējo pārvadājumu nozarē izaugsme nav novērojama (Auto Asociācija, 2017).

4.tabula liecina par sīvo konkurenci kravas automobiļu pārdošanas jomā Latvijā. Lai izprastu konkurentu pozīciju tirgū, ir nepieciešams veikt zīmolu apskatu pēc reģistrēto automobiļu vienību skaita Latvijā pēdējo trīs gadu laikā.

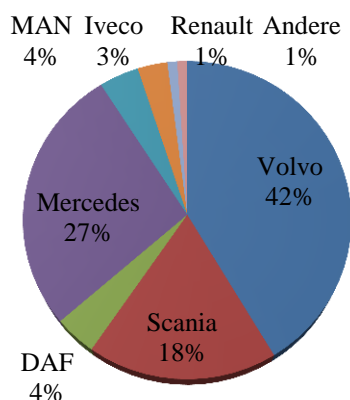
Konkurējošie uzņēmumi ievieš inovācijas, kas padara autotransportu drošāku, ekonomiskāku, efektīvāku, komfortablāku, samazina vides piesārņojumu, kā arī piedāvā autoparka

efektīvākas pārvaldības programmas. Nespējot piedāvāt līdzvērtīgāku vai labāku produktu, uzņēmumam var rasties risks zaudēt esošos un potenciālos pircējus. Komerציālo transportlīdzekļu nozarē pastāv sīva konkurence starp pasaulē plaši zināmiem zīmoliem. Ekonomiskā krīze ir spēcīgi skārusi šo nozari, ko atspoguļo būtisks kravu pārvadājumu un auto reģistrāciju skaita samazinājums. Lai gan nozare ir atkopusies, tomēr pirmskrīzes līmenis vēl nav sasniegts.

5.tabula. Jauna kravas komerctransporta Latvijā reģistrēto vienību skaits pēc zīmola no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: Ceļu satiksmes drošības direkcijas statistikas dati)

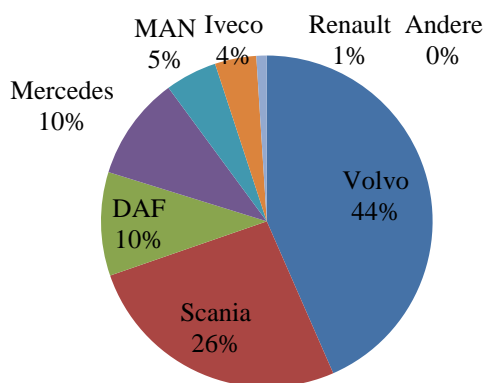
Zīmols	2015		2016		2017	
	Vienību skaits	Tirgus daļa	Vienību skaits	Tirgus daļa	Vienību skaits	Tirgus daļa
MAN	59	4%	98	5%	104	6%
DAF	62	4%	184	10%	170	10%
Iveco	40	3%	67	4%	100	6%
Mercedes	393	27%	186	10%	272	16%
Renault	16	1%	20	1%	26	2%
Scania	262	18%	458	26%	474	29%
Volvo	591	41%	779	43%	516	31%
Andere	8	1%	0	0%	0	0%
KOPĀ	1431	100%	1792	100%	1662	100%

Uzskatāmākai kravas automobiļu pārdošanas jomas tirgus daļas analīzei pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas statistikas sniegtās informācijas, 5.tabulā norādītā informācija atspoguļota 13.attēlā, 14.attēlā un 15.attēlā (CSDD, 2018).



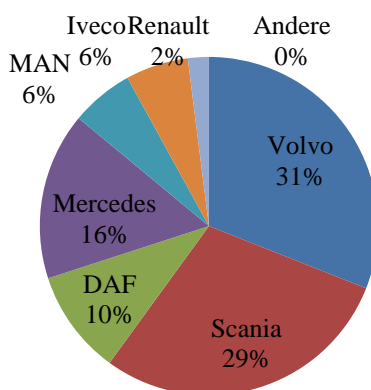
13.att. Jauna kravas komerctransporta Latvijā reģistrēto vienību skaits pēc zīmola 2015.gadā (Avots: Ceļu satiksmes drošības direkcijas statistikas dati)

Pārdotākais smago kravas automobiļu zīmols Latvijā 2015.gadā ir bijis Volvo ar 42% tirgus daļu. Otro vietu 2015. gadā ieņēma Mercedes ar 393 jauniem reģistrētiem kravas automobiļiem un 27% tirgus daļu. Kā trešais tirgus līderis pēc jaunu kravas automobiļu reģistrēto vienību skaita 2015.gadā ir Scania, aizņemot 18% tirgus daļu. DAF, MAN, Iveco, Renault un Andere kravas automobiļu zīmoli katrs aizņēmuši ne vairāk kā 4% no kopējās tirgus daļas Latvijā 2015.gadā.



14.att. Jauna kravas komerctransporta Latvijā reģistrēto vienību skaits pēc zīmola 2016.gadā
(Avots: Ceļu satiksmes drošības direkcijas statistikas dati)

14.attēlā redzamā informācija norāda, ka kravas komerctransporta tirgus līderiem Latvijā 2016.gadā ir pievienojies DAF zīmols pēc jauno reģistrēto vienību skaita. Vairums no attēlā redzamajiem zīmoliem ir palielinājuši savu tirgus daļu, ja salīdzina ar 2015.gadu, izņemot Mercedes, kas samazinājis savu tirgus daļu par 17%, kas atzīstams par būtisku pazeminājumu.

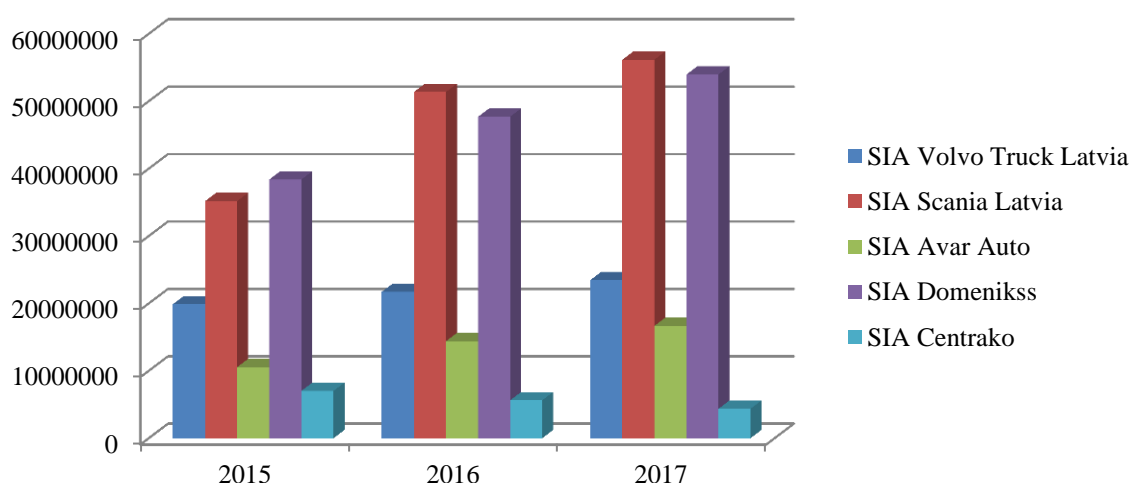


15.att. Jauna kravas komerctransporta Latvijā reģistrēto vienību skaits pēc zīmola 2017.gadā
(Avots: Ceļu satiksmes drošības direkcijas statistikas dati)

Arī 15.attēls apstiprina, ka kravas komerctransporta jomā ir izvērtējušies divi izteikti līderi – SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia”. Jāpiemin, ka šo divu zīmolu pārstāvētie uzņēmumi ir Latvijas Republikā reģistrēti meitas uzņēmumi Volvo un Scania rūpnīcas uzņēmumiem, kas tiem sniedz lielas priekšrocības attiecībā uz komerctransportlīdzekļu iepirkšanas politiku un to cenām. Šo zīmolu pārstāvēto uzņēmumu “mātes” ir finansiāli nodrošināti, lieli uzņēmumi, kas ir spējīgi savu meitas uzņēmumu klientiem piedāvāt līzings pakalpojuma iespējas. Tā ir būtiska priekšrocība, jo klienti, pirms līzings piešķiršanas, netiek tik stingri izvērtēti, kā to dara Latvijas līzings kompānijas. Autoresprāt, tas ir viens no iemesliem, kas ļauj šiem zīmoliem ierindoties kā tirgus līderiem komerctransporta tirdzniecības jomā.

Svarīgi norādīt, ka 13.attēlā, 14.attēlā un 15.attēlā redzamā informācija ir apkopota pēc 2015.gada, 2016.gada un 2017.gada datiem par jauna komerctransporta reģistrēšanu Latvijā. Zīmolu pārstāvētie uzņēmumi tirdzniecības procesā pārdod ne tikai jaunus transportlīdzekļus, bet arī lietotus, un to vienību skaits var sasniegt jaunu pārdoto un reģistrēto transportlīdzekļu skaitu. Tāpēc jāatzīst, ka attēlos norādītā informācija ļauj tikai daļēji analizēt reālo tirgus situāciju kravas komerctransportlīdzekļu tirdzniecības jomā.

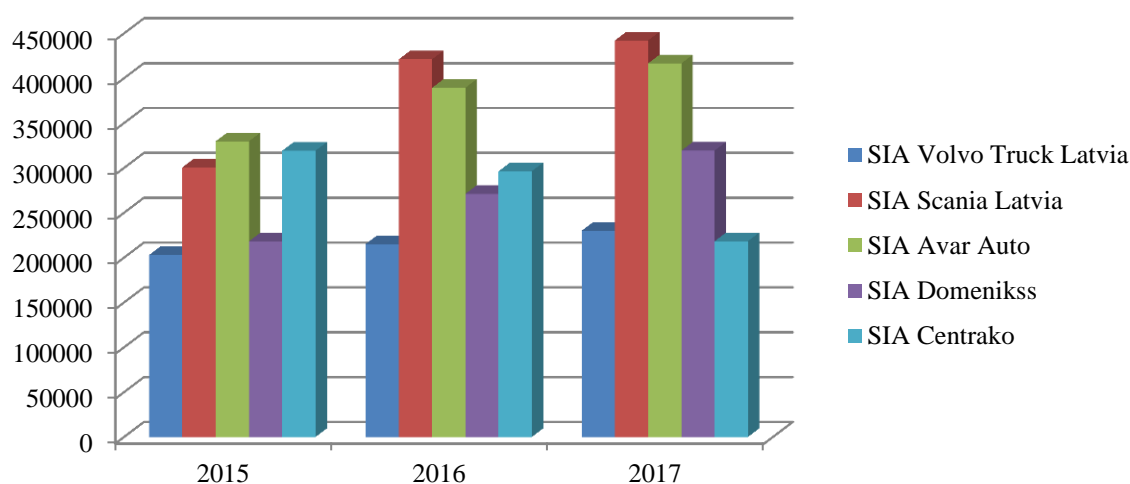
Lai izprastu kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu pozīciju tirgū, ir nepieciešams veikt uzņēmumu analīzi pēc to finanšu pārskatu datiem (sk. 3.-12.pielikumu).



16.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu Latvijā neto apgrozījums gadā no 2015.gada līdz 2017.gadam, EUR (Avots: autores apkopojums)

16.attēlā redzams, ka no pieciem analizējamiem konkurentiem visaugstākais neto apgrozījums novērojams jau iepriekš minētajam tirgus līderim kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumam SIA „Scania Latvia” 2015.gadā pārsniedzot 30 miljonus euro, 2016.gadā sasniedzot gandrīz 40 miljonus euro un 2017.gadā pārsniedzot 50 miljonus euro. 2015.gadā visaugstākais neto apgrozījums gadā bijis SIA „Domenikss”, kas arī turpmākos divus gadus bijis viens no līderiem pēc neto apgrozījuma. Interesanti, ka iepriekš tik izteiktais līderis SIA „Volvo Truck Latvia” pēc jauna komerctransporta reģistrēšanas vienību skaita pēdējo trīs gadu laikā, neto apgrozījuma apmēros būtiski atpaliek no konkurentiem, saglabājot apgrozījumu ap 20 miljoniem euro no 2015.gada līdz 2017.gadam. Visi 16.attēlā redzami uzņēmumi ir stabili paplašinājuši savu darbību, ko pierāda neto apgrozījuma pieaugums visu trīs pārskata gadu laikā. Izņēmums ir SIA „Centrako”, kas, gluži pretēji, ir ierobežojis savu darbību, tādējādi samazinot neto apgrozījumu no 2015.gada līdz 2017.gadam.

Tā kā uzņēmumi atrodas dažādās attīstības stadijās, kopējais neto apgrozījums var neradīt objektīvu priekšstatu par analizējamo uzņēmumu darbības apjomiem, tāpēc, autoresprāt, reālāku skatījumu var iegūt kopējo neto apgrozījumu dalot uz kopējo darbinieku skaitu, lai noskaidrotu kāds ir uzņēmuma neto apgrozījums uz vienu darbinieku. Aprēķinam nepieciešamie dati apkopoti no uzņēmumu finanšu pārskatiem (sk. 13.pielikumu).



17.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu Latvijā neto apgrozījums gadā uz vienu darbinieku no 2015.gada līdz 2017.gadam, EUR (Avots: autores apkopojums)

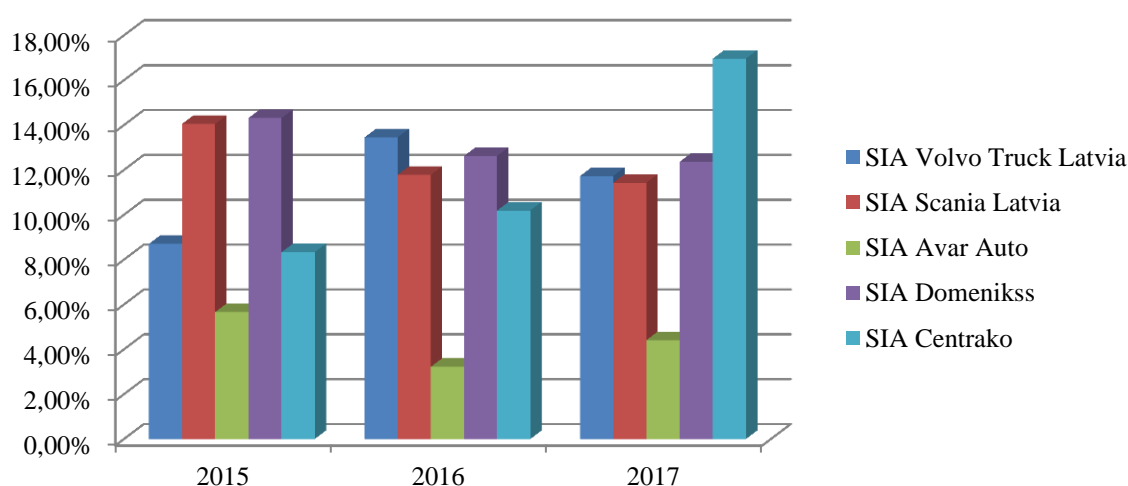
17.attēls norāda, ka, aprēķinot neto apgrozījumu uz vienu darbinieku, iepriekš novērotie tirgus līderi vairs tik būtiski neizvirzās vadībā. SIA „Avar Auto” kopējais neto apgrozījums bija

viens no zemākajiem, taču apgrozījums uz vienu darbinieku, ierindo uzņēmumu otrajā vietā, 2015.gadā pārsniedzot 300 000, 2016.gadā pārsniedzot 350 000 un 2017.gadā pat pārsniedzot 400 000 euro apgrozījumu uz vienu darbinieku. Apgrozījums uz vienu darbinieku raksturo uzņēmuma darbinieku kopējo pienesumu uzņēmuma darbībai. Ja kopējais neto apgrozījums uzņēmumam ir liels, bet neto apgrozījums uz vienu darbinieku zems, piemēram kā Mercedes pārstāvētā zīmola uzņēmumam SIA „Domenikss”, tas var liecināt, ka uzņēmumā tiek nodarbināti samērā daudz administrācijas darbinieki, kas uzskatāmi par „nepelnošajiem” darbiniekiem.

Bruto peļņa ir peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcija, kas atspoguļo uzņēmuma kopējos ieņēmumus, atskaitot pārdoto preču izmaksas jeb ražošanas pašizmaksu. Bruto peļņa ir svarīga, jo tā atspoguļo uzņēmuma galveno rentabilitāti pirms atskaitītas saimnieciskās darbības netiešās izmaksas, un tā parāda produkta vai pakalpojuma finanšu panākumus (InvestingAnswers, 2018).

Analizējamo uzņēmumu neto apgrozījumi un darbības apjomi ir ļoti dažādi, tāpēc, autoreprāt, korektāk un salīdzināmāk ir analizēt uzņēmumu bruto peļņas robežas, kas aprēķinātas bruto peļņu dalot ar uzņēmuma neto apgrozījumu un izsakot iegūto rezultātu procentos.

Piecu analizējamo kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu bruto peļņas robežas aprēķins un tam nepieciešamo dati atspoguļoti 14.pielikumā (sk. 14.pielikumu).



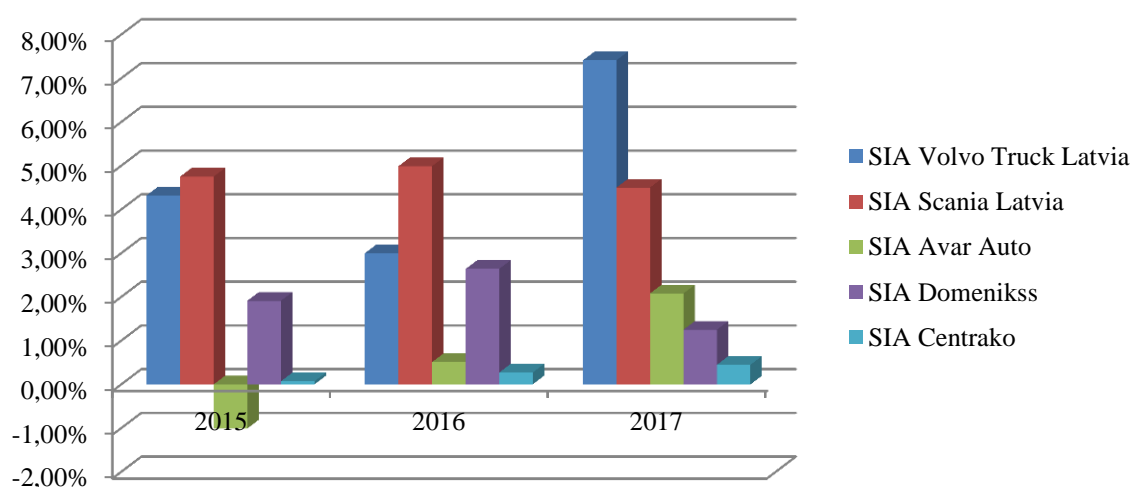
18.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu Latvijā bruto peļņas robeža no 2015.gada līdz 2017.gadam, % (Avots: autores apkopojums)

Salīdzinot 16.attēlu un 18.attēlu, ievērojama interesanta tendence – DAF pārstāvētā zīmola uzņēmuma SIA „Centrako” kopējais neto apgrozījums ir ļoti zems, ja salīdzināt ar pārējiem četriem jomas uzņēmumiem, taču SIA „Centrako” bruto peļņas robeža ir samērā vienlīdzīga. 2017.gadā SIA „Centrako” bruto peļņas robeža ir visaugstākā no pieciem konkurentiem – vairāk kā 16%. Augsta bruto peļņas robeža ir pozitīvs rādītājs un liecina par samērā augstu uzcenojumu uzņēmuma produktiem un salīdzinoši zemu produkta pašizmaksu, kas arī veido šo bruto peļņas robežu.

Investori un kreditori bieži izmanto EBIT, jo tas ļauj pārbaudīt, cik veiksmīga ir uzņēmuma rentabilitāte, neņemot vērā tā kapitāla vai nodokļu izmaksas. Dabūt EBIT uzņēmuma neto ieņēmumus, iegūto peļņas procentu var viegli salīdzināt ar citu nozares uzņēmumu peļņu vai arī ar iepriekšējo gadu peļņu, lai novērtētu, kā uzņēmums ir attīstījies un pieaudzis (Gaffney, 2018).

EBIT (no angļu val. - earnings before interest and taxes) jeb peļņa pirms procentiem un nodokļiem, ko sauc arī par pamatdarbības ienākumiem, ir rentabilitātes novērtējums, kas aprēķina uzņēmuma pamatdarbības peļņu, atņemot pārdoto preču izmaksas un pamatdarbības izdevumus no kopējiem ieņēmumiem. Šis aprēķins parāda, cik lielu peļņu uzņēmums gūst no savām operācijām, neņemot vērā procentus un nodokļus (My Accounting course).

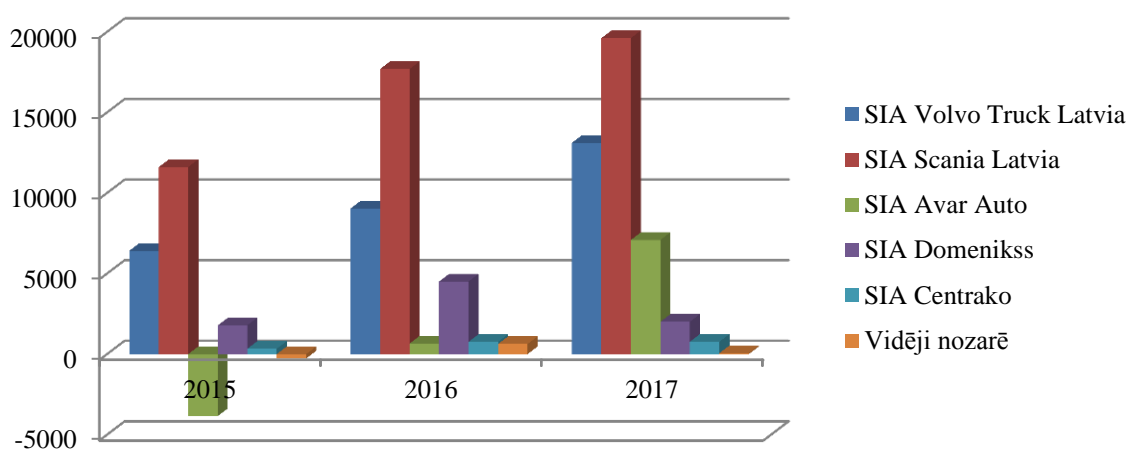
Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu peļņas pirms procentiem un nodokļiem robežas aprēķins attēlots 14.pielikumā (sk. 14.pielikumu).



19.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu Latvijā EBIT robeža no 2015.gada līdz 2017.gadam, % (Avots: autores apkopojums)

19.attēlā, kurā atspoguļota piecu kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu EBIT robeža no 2015.gada līdz 2017.gadam, izceļās divi līderi – SIA „Volvo Truck Latvia” ar 4% 2015.gadā, gandrīz 3% 2016.gadā, vairāk kā 7% 2017.gadā un SIA „Scania Latvia” starp 4% un 5% pēdējo trīs gadu laikā. Ievērojamais rādītāja peļņas pirms procentiem un nodokļiem pārsniegums pār citiem nozares konkurentiem saistāms ar to, ka SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia” kravas automobiļu zīmolu pārstāvētie uzņēmumi ir meitas uzņēmumi lielajiem zīmolu uzņēmumiem, kas sniedz būtiskas priekšrocības, piemēram, pazeminātas transportlīdzekļu iepirkšanas cenas un tas tiešā veidā ietekmē EBIT rādītāju. Jāpiemin, ka SIA „Volvo Truck Latvia” realizē arī vieglos transportlīdzekļus un tiem uzcenojums ir proporcionāli lielāks nekā kravas automobiļiem, kas arī tiešā veidā uzlabo EBIT rādītāju.

SIA „Centrako” un SIA „Avar Auto” EBIT robeža ir viszemākā no pieciem konkurentiem. SIA „Avar Auto” EBIT robežas rezultāts 2015.gadā pat ir negatīvs -1,01%. Tas saistāms ar to, ka SIA „Avar Auto” sākotnēji servisa centru plānoja būvēt citur, un šim nolūkam uzņēmums iegādājās nekustamo īpašumu (zemes gabalu), kuru, sakarā ar izmaiņām apkārtnes būvdarbu plānos, vēlāk nācās pārvērtēt. Attiecīgi 2015.gadā tika veikta SIA „Avar Auto” piederošā nekustamā īpašuma pārvērtēšana, kuras rezultātā īpašuma vērtība būtiski samazinājās. Turklāt, tika nolemts arī norakstīt izmaksas, kas saistītas ar nepabeigto būvniecību. Vēl jo vairāk, SIA „Avar Auto” paralēli risinājās tiesas prāva, kuras rezultāta uzņēmumam bija jākompensē otrai pusei tiesas izdevumus. Minēto korekciju kopsumma 2015.gadā bija EUR 360 tūkstoši un tā būtiski samazināja 2015.gada peļņas robežu pirms nodokļiem. Iepriekšminēto apstākļu dēļ, SIA „Avar Auto” 2015.gadu noslēdza ar zaudējumiem -123 090 euro apmērā.



20.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu Latvijā tīrā peļņa gadā uz vienu darbinieku no 2015.gada līdz 2017.gadam, EUR (Avots: autores apkopojums)

20.attēlā redzamās tīrās peļņas aprēķins uz vienu darbinieku parādīts 13.pielikumā (sk. 13.pielikumu). Attēls rāda, ka pelnošākie no pieciem salīdzinātajiem uzņēmumiem ir SIA „Volvo Truck Latvia”, no 6 tūkstošiem līdz 13 tūkstošiem, un SIA „Scania Latvia”, no 11 tūkstošiem līdz 19 tūkstošiem euro uz vienu darbinieku no 2015.gada līdz 2017.gadam. Viszemākie tīrās peļņas uz vienu darbinieku rādītāji laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam novērojami DAF zīmola uzņēmumam SIA „Centrako”, nevienā no analizējamiem gadiem nesasniedzot 1 000 euro robežu.

20.attēlā salīdzinājumam norādīts pēc Lursoft finanšu koeficientiem, kas redzami 26.pielikumā (sk. 26.pielikumu), sniegtais nozares vidējais tīrās peļņas rādītājs, kas, kā redzams, ir krietni zemāks nekā vairumam analizējamo uzņēmumu. Tā kā nozare „Citu automobiļu pārdošana” ir plaša, sevī ietverot ne tikai kravu automobiļu pārdošanu, tad autore secina, ka piecu konkrēto uzņēmumu rādītāju salīdzinājums ar Lursoft sniegtajiem nozares vidējiem koeficientiem ir vērtējams kritiski.

Visu iepriekš minēto Latvijā pārstāvēto zīmolu Volvo, Scania, MAN, DAF, Mercedes uzņēmumu rezultāti nav pilnībā salīdzināmi, jo papildus kravas automobiļu un autobusu tirdzniecībai daļa no tiem izplata arī vieglos (pasažieru) automobiļus, kā arī daļa no tiem ietilpst uzņēmumu grupās, tādējādi tie var veikt saistīto pušu darījumus, kā rezultātā to finanšu rādītāji nav objektīvs tirgus līmeņa atspoguļojums, jo darījumi ar saistītajiem uzņēmumiem var tikt veikti ne pa tirgus cenām (SIA „Avar Auto” transfertcenu dokumentācija, 2018).

Lai gan pieci analizētie kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumi ir atšķirīgi pēc to attīstības stadijas, dabības specifikas, apjomiem un rentabilitātes, tomēr visi šie uzņēmumi ietilpst nozarē 45.19 „Citu automobiļu pārdošana” pēc NACE 2.aktuālās redakcijas un realizē kravas automobiļus. Tā kā Latvijas Republikā nav atsevišķi izdalītas kravas automobiļu pārdošanas nozares, tad autore, bakalaura darba ietvaros, sašaurina pētījuma objektu uz kravas automobiļu pārdošanas jomu.

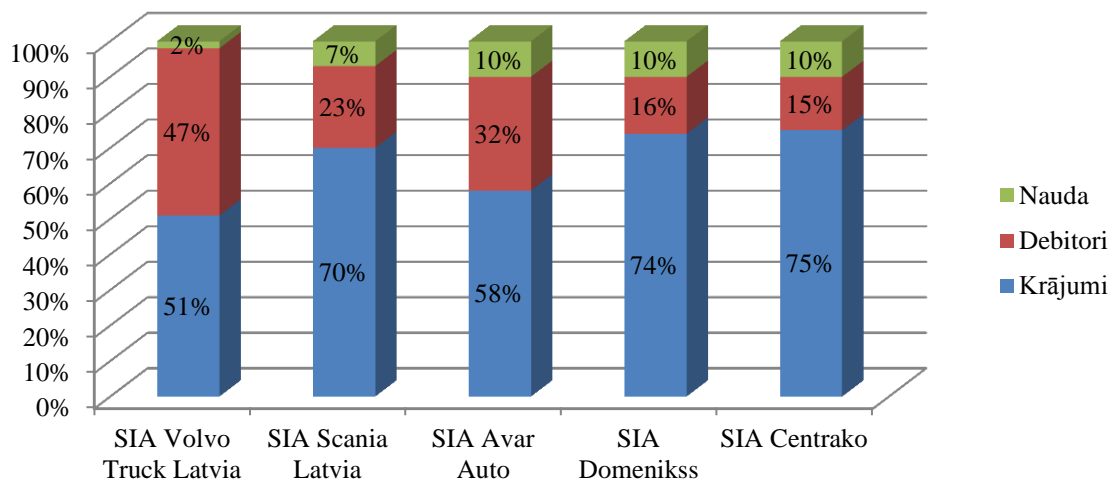
Jau iepriekš analizētie pieci nozares uzņēmumi SIA „Volvo Truck Latvia” (zīmols Volvo), SIA „Scania Latvia” (zīmols Scania), SIA „Avar Auto” (zīmols MAN), SIA „Domenikss” (zīmols Mercedes), SIA „Centrako” (zīmols DAF), kas realizē līdzīgus produktus – kravas automobiļus, darba ietvaros tiks uzskatīti par kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem un šo uzņēmumu rezultāti tiks attiecināti uz šo jomu kopumā.

3. PĒTĪJUMA REZULTĀTI

3.1. Apgrozāmo līdzekļu sastāvs un uzskaites metodika automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā

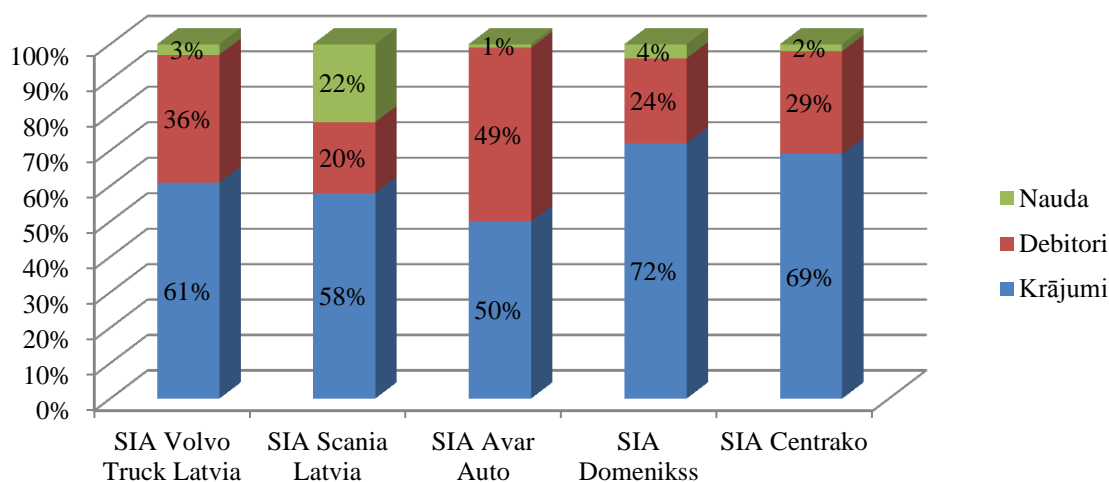
Kā zināms, apgrozāmie līdzekļi ir uzņēmuma bilances īstermiņa aktīvu daļa, kas nodrošina uzņēmuma ikdienas saimniecisko darbību nepārtrauktību, neatrodoties uzņēmuma īpašumā ilgāk par vienu gadu vai vienu ražošanas ciklu.

Katrai nozarei vai jomai, kurā darbojas uzņēmums, piemīt sava specifika. Bieži uzņēmuma specifiskās darbības dēļ, īpatnības novērojamas arī uzņēmuma bilancē un līdz ar to arī apgrozāmo līdzekļu sastāvā. Lai noskaidrotu, kādas īpatnības novērojamas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmajos līdzekļos, jāveic to analīze. Nepieciešamā informācija par uzņēmumu apgrozāmajiem līdzekļiem iegūta no uzņēmumu bilanču datiem, no 3., 5., 7., 9. un 11.pielikuma (sk. 3., 5., 7., 9., 11.pielikumu), un apkopota 15.pielikumā (sk. 15.pielikumu).



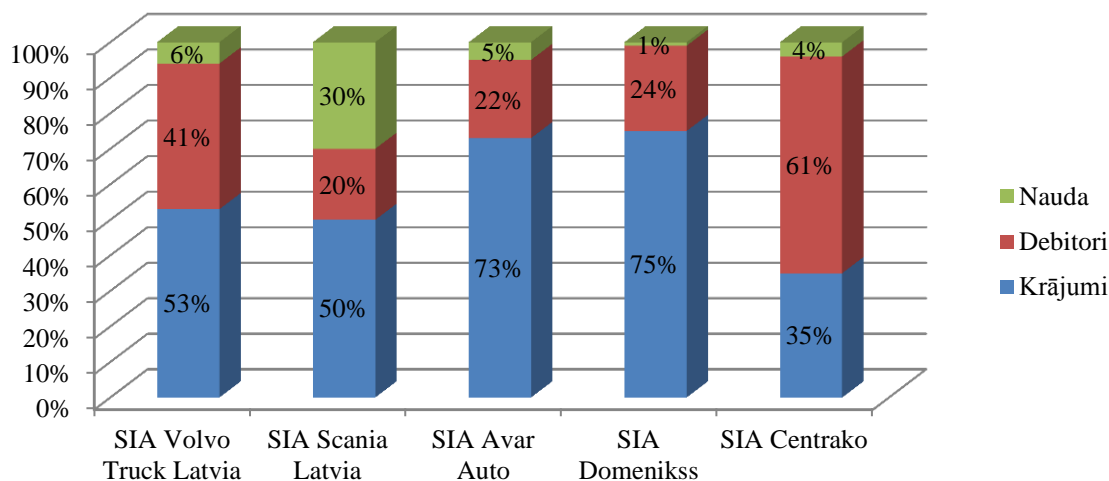
21.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu struktūra 2015.gadā, % (Avots: autores apkopojums)

21.attēls norāda, ka 2015.gadā no uzņēmumu kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības krājumi aizņem vidēji 65%, debitori aptuveni 25% un naudas līdzekļi ne vairāk kā 10%.



22.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu struktūra
2016.gadā, % (Avots: autores apkopojums)

22.attēls norāda, ka 2016.gadā no uzņēmumu kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības krājumi joprojām aizņem lielāko daļu - vidēji 62%, debitori aptuveni 32% un naudas līdzekļi ne vairāk kā 4%, izņemot Scania, kurš 2016.gadu beidzis ar 22% naudas līdzekļiem no kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības.



23.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu struktūra
2017.gadā, % (Avots: autores apkopojums)

23.attēls norāda, ka 2017.gadā no uzņēmumu kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības krājumi, tāpat kā iepriekšējos divos gados, aizņem lielāko daļu - vidēji 57%, debitori aptuveni 34% un

naudas līdzekļi ne vairāk kā 6%, tāpat kā 2016.gadā - izņemot SIA „Scania Latvia”, kurš 2017.gadu beidzis ar 30% naudas līdzekļiem no kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības.

Apkopojot 2015.gada, 2016.gada un 2017.gada apgrozāmo līdzekļu struktūru kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem, var secināt, ka kopumā visiem pieciem analizējamiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu sastāva attiecība ir līdzīga. No tā minētā izriet, ka apgrozāmo līdzekļu raksturojums un to uzskaites metodika automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem ir līdzīga vai pat vienāda.

Lai izprastu apgrozāmo līdzekļu sastāvu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā, turpmākajā nodaļā tiks raksturoti krājumi, debitori un naudas līdzekļi, kā arī tiks apskatīta to uzskaites un kontroles metodika uzņēmumā, kura pamatdarbības veids ir kravas automobiļu pārdošana.

Krājumi

Apstiprinoties analītiskā apskata daļā minētajam Jaunzemes apgalvojumam - krājumu vienīgā pozīcija automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma bilanci ir gatavie ražojumi un preces pārdošanai. Tie ietver kravas seglu vilcējus ar dažādām komplektācijām, autobusus, piekabes un puspiekabes, mikroautobusus. Tā kā uzņēmums nodarbojas arī ar rezerves daļu tirdzniecību un servisa pakalpojumu sniegšanu, tad ir skaidrs, ka gatavo ražojumu sastāvā ietilpst arī realizācijai paredzētās rezerves daļas.

Krājumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā. Krājumu iegādes izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievedmuitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas izmaksas, kā arī citas tieši attiecināmas izmaksas, kas radušās, nogādājot krājumus to pašreizējā atrašanās vietā un stāvvoklī. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un citi līdzīgi posteņi.

Krājumu, kas nav identificējami, piemēram, rezerves daļu, vērtību nosaka, izmantojot vidējo svērto izmaksu metodi. Savukārt, automobiļu vērtība tiek noteikta individuāli katrai krājumu vienībai un katrs automobilis ir identificējams pēc tam piederošā šasijas numura. Automobiļi mēdz būt ļoti dažādi pēc to komplektācijām un uzbūves īpatnībām, tāpēc to vērtība var būtiski atšķirties. Automobiļa vērtību, galvenokārt, veido tā iegādes cena, transportēšanas izmaksas, ievedmuitas nodokļi un nodevas, pārbūves izmaksas, reģistrēšanas un apkopes izmaksas.

Jaunu krājumu vienību iegāde notiek, iesniedzot preču pasūtījuma priekšlikumu nodaļas vadītājam, kurš to izskata, ja nepieciešams, koriģē un pasūta vai nodod savam asistentam pasūtījuma noformēšanai. Lēmumus par jaunu piegādes līgumu slēgšanu pieņem nodaļas un

uzņēmuma vadītājs. Pieņemot pasūtītos krājumus, noliktavas vadītājs un pasūtītājs pārbauda, vai tiem nav fizisku bojājumu, kā arī salīdzina ar pasūtījumā un pavaddokumentos (rēķinos, pavadzīmēs, CMR) norādīto preču nosaukumu un skaitu. Pēc pārbaudes pabeigšanas piegādes dokumentos krājumu saņemšana tiek apstiprināta ar saņēmēja parakstu, atšifrējot savu vārdu, uzvārdu un ieņemamo amatu, kā arī norādot saņemšanas datumu.

Uzņēmuma grāmatvedībā krājumu uzskaitē pielieto nepārtrauktās inventarizācijas metodi, lai nepieciešamības gadījumā jebkurā laikā grāmatvedībā būtu pieejama informācija par krājumu atlikumu vērtību noliktavā. Krājumus uzskaita kontos 2131 „Automobiļi” un 2151 „Rezerves daļas un remontmateriāli”. Krājumu uzskaitē tiek veikta programmā Automaster un grāmatvedības programmā Horizon. Galvenokārt, visi ar krājumiem saistītie darījumi – pieņemšana uzskaitē, izlietošana, tiek reģistrēta programmā Automaster, no kuras informācija tiek eksportēta uz grāmatvedības programmu Horizon, kur ievadītā informācija tiek pārbaudīta un iegrāmatota.

Skaidrākai izpratnei par krājumu uzskaiti uzņēmuma grāmatvedībā zemāk norādīti ikdienai raksturīgu darījumu grāmatojumi.

6.tabula. Krājumu – autobiļu - uzskaites grāmatojumi autobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā (Avots: autores apkopojums)

Darījums	D	K
Saņemta pavadzīme par automobiļa iegādi	2131	5310
Saņemts rēķins par automobiļa pirmspārdošanas apkopi	2131	5310
Pārdots automobilis	2310	6110
Norakstīta pašizmaksa pārdotam automobilim	7111	2131
Automobiļa pārdošanas cenā iekļauta apkope	6110	4315

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmums, iegādājoties jaunu vai lietotu automobili, uzņem to noliktavā, debitā liekot bilances kontu 2131 “Automobiļi”, tādā veidā palielinot uzņēmuma noliktavas vērtību, kredītā grāmato 5310 “Parādi piegādātājiem un darbuuzņēmējiem”. Laika periodā, kamēr automobilis stāv noliktavā, tam tiek veikta pirmspārdošanas apkope, automobilis tiek pārbaudīts, reģistrēts un tam tiek veikta numuru salīdzināšana Ceļu satiksmes drošības direkcijā, atbilstoši Latvijas Republikā noteiktajām prasībām. Par visām veikto darbību izmaksām tiek palielināta automobiļa vērtība noliktavā, debitā liekot bilances kontu

2131 “Automobiļi” un kredītā 5310 “Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem”. Katra ar automobili saistītā darbība tiek grāmatota uz konkrēto automobili, kuru atšifrē pēc tā šasijas numura. Kad automobilis ir sagatavots pārdošanai, uzņēmums sagatavo klientam rēķinu un pieņemšanas-nodošanas aktu, grāmatvedībā tiek veikts kontējums debetā liekot 2310 “Norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem” un kredītā tiek palielināts konts 6110 “Automobiļu pārdošanas ieņēmumi”, paralēli debetā tiek grāmatota automobiļa pašizmaksa kontā 7111 “Automobiļu pašizmaksa” un no kredīta puses tiek izgrāmatots automobilis no noliktavas 2131 “Automobiļi” par kopējo uz konkrētā šasijas numura reģistrēto darījumu vērtību, tā, lai pēc pārdošanas atlikums konkrētajam šasijas numuram noliktavas kontā 2131 būtu EUR 0,00.

Uzņēmuma praksē mēdz būt gadījumi, kad pārdošanas speciālists piedāvā potenciālajam klientam jau pārdošanas jeb pirkšanas cenā iekļautu apkopes uzkrājumu, lai ieinteresētu klientu un piesaistītu uzņēmuma servisam. Šādos gadījumos ieņēmumi no automobiļu pārdošanas tiek samazināti un uzkrāti uzkrājumu kontā, debetā samazinot 6110 “Ieņēmumi no automobiļu pārdošanas” un kredītā palielinot uzkrājumu kontu 4315 “Uzkrājumi apkopēm”, kas arī tiek piesaistīts konkrētam automobilim jeb tā šasijas numuram.

Nereti pārdošanas speciālisti veic darījumus, piemēram, iegādājas aksesuārus, kurus attiecina uz automobili, kurš jau ir pārdots iepriekšējos periodos, debetā palielinot noliktavas atlikuma vērtību kontā 2131 “Automobiļi” un kredītā palielinot īstermiņa saistības kontā 5310 “Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem”. Šādu darījumu dēļ noliktavas atlikums kontā 2131 “Automobiļi” ir maldinošs. Lai izvairītos no maldinošas informācijas automobiļu noliktavas kontā 2131 “Automobiļi”, autore iesaka uzņēmuma grāmatvedībai katra mēneša beigās inventarizēt grāmatvedības kontu 2131 “Automobiļi”, norakstot summas, kuras reģistrētas pēc automobiļa pārdošanas, izmaksu kontā 7111 “Automobiļu pašizmaksa” vai 7141 “Pārdošanas nodaļas izmaksas”.

7.tabula. Krājumu – rezerves daļu - uzskaites grāmatojumi automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā (Avots: autores apkopojums)

Darījums	D	K
Saņemta pavadzīme par rezerves daļu iegādi	2151	5310
No noliktavas nosūtītas rezerves daļas pārdošanai	7121	2151
Pārdotas rezerves daļas	2310	6120

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmums iegādājoties rezerves daļas, uzņem tās noliktavā, debetā liekot bilances kontu 2151 “ Rezerves daļas un remontmateriāli”, tādā veidā palielinot uzņēmuma noliktavas vērtību, kredītā grāmato 5310 “Parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem”. Saņemot rezerves daļu pieprasījumu no klienta, uzņēmums sagatavo klientam rēķinu, kas tiek iegrāmatots debetā liekot 2310 “Norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem” un kredītā tiek palielināts operāciju konts 6120 “Ieņēmumi no rezerves daļu pārdošanas”, paralēli debetā tiek grāmatota rezerves daļu pašizmaksa kontā 7120 “Rezerves daļu pašizmaksa” un no kredīta puses tiek izgrāmatota rezerves daļa no noliktavas 2151 “Rezerves daļas un remontmateriāli”.

Uzņēmuma vadība izvērtē krājumu tirgus vērtību, pamatojoties uz informāciju par sagaidāmajām pārdošanas cenām un pārdošanas izmaksām, kā arī izvērtē krājumu fizisko stāvokli gada inventarizācijas laikā. Gadījumos, kad krājumu tirgus vērtība ir zemāka par krājumu pašizmaksu, krājumiem tiek veidoti uzkrājumi.

Uzņēmuma krājumu inventarizācijas notiek saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”, nosakot uzņēmuma īpašuma vai lietojuma objektu apjomu dabā un salīdzinot to ar uzskaites un grāmatvedības datiem (MK noteikumi Nr. 585, 21.10.2003.).

Veicot krājumu inventarizāciju tiek iesaistīti noliktavas, grāmatvedības un citi darbinieki. Noliktavas reālie atlikumi dabā tiek skaitīti un salīdzināti ar datiem no noliktavas uzskaites programmas un pēc tam šos datus salīdzina ar grāmatvedības datiem par krājumu atlikumiem.

Krājumu uzskaitē divās programmās mēdz apgrūtināt krājumu atlikumu kontroli inventarizācijas laikā, jo programmas Automaster un grāmatvedības programmas Horizon krājumu atlikumu atskaites atšķiras pēc uzbūves un, krājumu atlikumu vērtības nesakritības gadījumā, ir grūti salīdzināmas. Tā, piemēram, 2018.gadā, kad 2017.Gada Pārskats jau bija sagatavots un nodots Valsts ieņēmumu dienestam, atklājās, ka inventarizācijas laikā nav nokontrolēts, ka viena krājumu vienība – automobīlis, ir bijusi pārdota, ko apstiprināja programma Automaster, bet grāmatvedības programmā Horizon šī krājumu vienība neparādījās, kā no noliktavas izejoša, līdz ar to arī tās pašizmaksu nācās norakstīt vien 2018.gadā.

Krājumu uzskaites un kontroles uzlabošanai autore iesaka uzņēmuma vadībai pieņemt lēmumu par uzskaites organizēšanu vienā programmā, piemēram, Horizon vai vienoties ar

Automaster un Horizon programmu administratoriem par programmu atskaišu salāgošanu pēc uzbūves, lai atvieglotu krājumu atlikumu kontroli.

Debitori

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma debitori aizņem otru lielāko apgrozāmo līdzekļu vērtības daļu. To sastāvā ietilpst pircēju un pasūtītāju parādi, citi debitori, nākamo periodu izmaksas un uzkrātie ieņēmumi.

Pircēju un pasūtītāju parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā. Uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka uzņēmums nevarēs saņemt parādus pilnā apmērā atbilstoši sākotnēji noteiktajiem atmaksas nosacījumiem.

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma raksturīgākie pircēji un pasūtītāji jeb klienti ir juridiskas personas – uzņēmumi, kas nodarbojas ar transporta un loģistikas pakalpojumiem, celtniecību, būvniecību, ceļu uzturēšanu, mežizstrādi, sadzīves atkritumu izvešanu, arī pašvaldību un valsts uzņēmumi un iestādes, piemēram, Nacionālie bruņotie spēki, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, un daudzi citi, kuru darbības nodrošināšanai nepieciešama jaudīga tehnika. Rezerves daļu un servisa klienti ir pārsvarā ir tie paši automobiļu pircēju uzņēmumi.

Grāmatvedības uzskaitē debitoru lielākais postenis „Pircēju un pasūtītāju parādi” tiek uzskaitīts kontā 2310 „Norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem”. Garantijas darījumi tiek grāmatoti kontā 2314 „Norēķini par garantijām”, savukārt, norēķinos ar avansa norēķinu personām tiek izmantots bilances kods 2380 „Norēķini par avansi ar norēķinu personām”.

Skaidrākai izpratnei par automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma regulāru darījumu uzskaiti ar debitoriem grāmatojumi norādīti zemāk.

8.tabula. Debitoru uzskaites grāmatojumi automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā (Avots: autores apkopojums)

Darījums	D	K
Klientam pārdotas rezerves daļas un izrakstīta pavadzīme	2310	6120
Klients apmaksā pavadzīmi un dzēš parādu	2620	2310
Veikts garantijas remonts	2314	6115
Izsniegta avanss norēķinu personai saimniecisko	2380	2610

izdevumu veikšanai		
Avansa norēķinu persona atskaitās par veiktajiem saimnieciskajiem izdevumiem (automobiļa reģistrēšana CSDD)	2131	2380
Avansa norēķinu persona atgriež neizmantoto saimniecisko izdevumu avansu	2610	2380

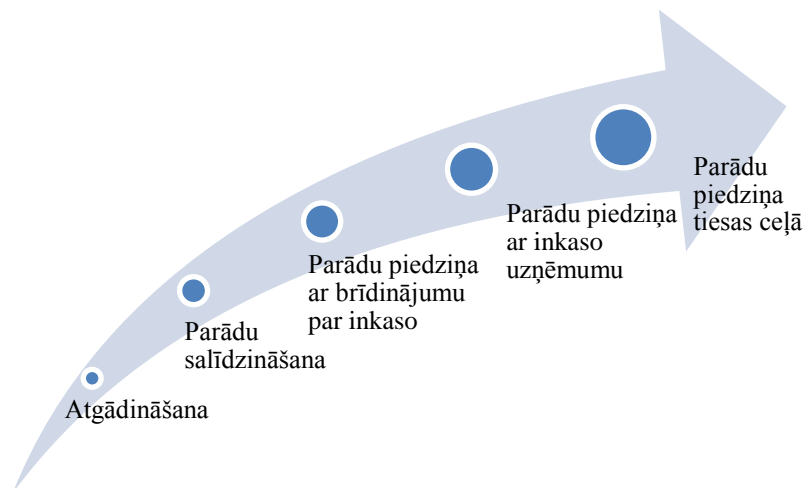
Tiklīdz uzņēmums izraksta rēķinu, tā klients kļūst par uzņēmuma debitoru, grāmatvedībā debetā palielinot bilances kontu 2310 „Norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem” un kredīta pusē palielinot operāciju kontu 6120 „Ieņēmumi no rezerves daļu pārdošanas”. Kad klients apmaksā tam izrakstīto rēķinu, tad uzņēmuma grāmatvedības uzskaitē debitoru parāds tiek dzēsts, debeta pusē palielinot naudas līdzekļu kontu 2620 „Norēķinu kants” un kredīta pusē samazinot kontu 2310 „Norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem”.

Veicot garantijas remontu, debetā grāmato 2314 „Norēķini par garantijām”, kredītā palielinot operāciju kontu 6115 „Ieņēmumi no garantijas remonta”.

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā ir vairāki darbinieki, kas ir kā avansa norēķinu personas. Izniedzot naudu avansa norēķinu personai, neatkarīgi vai izsniegtais avanss ir skaidrā naudā vai pārskaitīts uz norēķinu personas bankas kontu, grāmatvedībā debeta pusē palielina kontu 2380 „Norēķini par avansiem ar norēķinu personām” un kredītā samazina kādu no uzņēmuma naudas līdzekļu kontiem – 2610 „Kase” vai 2620 „Norēķinu kants”. Pēc saimniecisko izdevumu avansa izsniegšanas norēķinu personai ir pienākums atskaitīties, grāmatvedībā iesniedzot attaisnojuma dokumentus ar visiem nepieciešamajiem rekvizītiem, uz kuru pamata debeta pusē tiek palielināts izmaksu vai noliktavas kants un kredītā tiek samazināts 2380 „Norēķins par avansiem ar norēķinu personām. Atkarībā no avansa norēķina rezultāta – izsniegtā avansa pārtēriņa vai pārpalikuma – uzņēmuma grāmatvedība izsniedz naudas līdzekļus norēķinu personai, ja tā pamatoti ir iztērējusi vairāk nekā bija saņēmusi saimnieciskā avansa veidā vai arī norēķinu persona atgriež uzņēmumam naudas līdzekļus, ja pēc saimniecisko izdevumu veikšanas ir radies avansa pārpalikums.

Uzņēmumam nozīmīgs naudas plūsmas nodrošinājuma avots ir debitoru inkasācija. Daudzu preču pircēju zemā likviditāte vai ieilgušā maksātnespēja var veidot naudas līdzekļu deficītu uzņēmumā. Tieši tādēļ ir svarīgi veidot un pielietot pircēju kredītēšanas un naudas inkasācijas politiku. Mērķtiecīgi organizēta kredītpolitika uzlabo uzņēmuma likviditāti un naudas plūsmu. Uzņēmums kontrolē kredītrisku, pastāvīgi izvērtējot darījumu partneru atmaksas vēsturi un nosakot pieļaujamo kredītlimitu. Regulāri kontrolējot debitoru parādus un norēķinus, ir

iespējams konstatēt maksājumu kavējumus un palielināt parādu atgūšanas varbūtību, tāpēc automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā grāmatvedības politikas ietvaros ir izstrādāta debitoru parādu iekasēšanas metodika.



24.att. Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma debitoru parādu atgūšanas organizācija
(Avots: autores apkopojums)

Izrakstītajā rēķinā par pārdoto preci vai sniegtajiem pakalpojumiem tiek norādīts šī rēķina apmaksas termiņš. Apmaksas datums tiek noteikts pēc rēķina izrakstītāja ieskatiem. Vienu reizi nedēļā uzņēmuma grāmatvedība nosūta biroja administratoram kavēto debitoru parādu sarakstu, lai tas telefoniski vai ar e-pasta starpniecību sazinātos ar debitoru un atgādinātu, ka rēķinu apmaksa nav saņemta. Ja atgādinājums rezultātus nesniedz, tad debitoram tiek izsūtīts salīdzināšanas akts ar norādītu parāda atlikumu un pieprasīts tā apstiprinājums. Ja parāda atlikums ar debitoru nesakrīt, tad tiek meklēts iemesls atšķirībai un tiek panākta savstarpēja vienošanās atšķirības risinājumam. Gadījumā, ja debitors joprojām ignorē kavētā rēķina apmaksu, tiek izsūtīts atgādinājums, kurā norādīts brīdinājums, ka parāda neapmaksas gadījumā lieta tiks nodota inkaso pakalpojumu sniedzēja uzņēmumam. Ja brīdinājums nesniedz rezultātu, tad konkrētā debitora lieta tiek nodota inkaso pakalpojumu sniedzēja uzņēmumam, kurš tālāk veic visas nepeiciešamās darbības, lai atgūtu debitora parādu un soda procentus. Rezultātā debitora parāds tiek pilnībā vai daļēji atgūts. Ja parādu neizdodas atgūt, tad inkaso uzņēmums par to informē un piedāvā iespēju strīdu risināt tiesas ceļā.

Lai izvairītos no zaudētiem naudas līdzekļiem neatgūtu debitoru parādu veidā, autore iesaka uzņēmuma vadībai izstrādāt motivējošu debitoru atgūšanas sistēmu, piemēram, darbiniekiem, kuri sazinās ar debitoriem, piešķirt piemaksas pie darba algas 1,5% apmērā no konkrētajā periodā atgūto kavēto debitoru parādu vērtības un līgumos ar klientiem atrunāt noteikumu, ka

par katru kavēto rēķina apmaksas dienu tiek piemērotas soda sankcijas 0,05% apmērā no neapmaksātās summas.

Uzņēmuma debitoru inventarizācijas notiek saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju. Debitoru inventarizāciju veic grāmatvedības un biroja administrācijas darbinieki, izsūtot klientiem salīdzināšanas aktus ar norādītiem atlikumiem uz pārskata gada beigām un salīdzinot tos ar uzskaites datiem programmās.

Naudas līdzekļi

Kā redzams 21.attēlā, 22.attēlā, 23.attēlā par piecu kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu struktūru, naudas līdzekļi ir apgrozāmo līdzekļu pozīcija ar vismazāko vērtību. Uzņēmuma rīcībā esošie naudas līdzekļi atrodas uzņēmuma kasē un norēķinu kontos. Skaidras naudas līdzekļi tiek izmantoti norēķinos ar klientiem par nelielām naudas summām, saņemot apmaksu par sniegtajiem servisa pakalpojumiem vai pārdotajām rezerves daļām. Skaidrā nauda vēl tiek izmantota norēķinos ar avansa norēķinu personam saimniecisko izdevumu veikšanai. Pārējos gadījumos, tajā skaitā norēķinos par pārdotajiem automobiļiem, tiek izmantoti bankas pārskaitījumi.

Skaidrākai izpratnei par automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma naudas līdzekļu uzskaiti zemāk norādīti grāmatojumi no uzņēmuma ikdienas darījumiem.

9.tabula. Naudas līdzekļu uzskaites grāmatojumi automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā (Avots: autores apkopojums)

Darījums	D	K
Klients apmaksā pavadzīmi norēķinu kontā	2620	2310
Klients apmaksā pavadzīmi kasē	2610	2310
Saņemta nauda kasē no norēķinu konta	2610	2620
Izmaksāts avanss norēķinu personai	2380	2310

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā naudas līdzekļu darījumi tiek uzskaitīti bilances kontā 2610 „Kase” un 2620 „Norēķinu kants”. Saņemot apmaksu no klienta, grāmatvedības uzskaitē debeta pusē tiek palielināts naudas līdzekļu kants 2610 vai 2620 un kredītā samazināts debitora parāds 2310 „Norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem”.

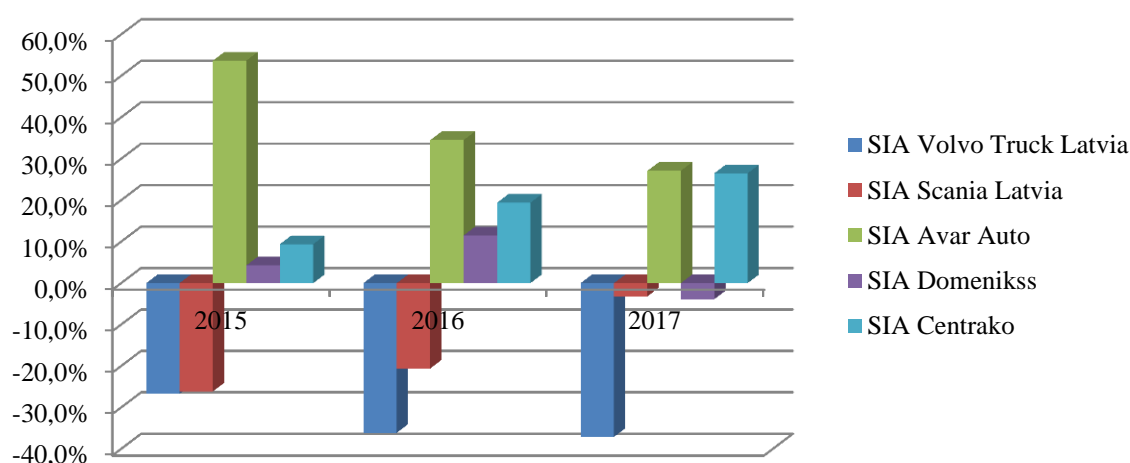
Viena automobiļa vērtība parasti ir vairāki desmiti vai pat simti tūkstoši euro, tāpēc loģiski, ka, lai nodrošinātu savstarpējo darījumu caurskatāmību un drošību, uzņēmuma praksē biežāk

notiek norēķini bezskaidras naudas veidā, tomēr laika gaitā iekrājas arī skaidras naudas līdzekļi, parasti no servisa realizācijas rēķinu apmaksām, kuru summas kopumā nav lielas. Gadījumos, kad skaidrās naudas līdzekļi ilgstoši glabājas uzņēmuma seifā un netiek izlietoti, uzņēmums mēdz iemaksāt šos skaidrās naudas līdzekļus uzņēmuma norēķinu kontā, tad grāmatvedības uzskaitē tiek palielināts konts 2620 „Norēķinu konts” un kredīta pusē samazināts bilances konts 2610 „Kase”.

Uzņēmuma naudas līdzekļu inventarizācijas notiek saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju. Naudas līdzekļu inventarizācijā piedalās atbildīgais kasieris, biroja administrācijas un grāmatvedības darbinieki, saskaitot reālos naudas līdzekļus un salīdzinot tos ar kases grāmatu un grāmatvedības datiem par naudas līdzekļu atlikumu.

3.2. Apgrozāmo līdzekļu novērtējums un analīze automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā

Zināms, ka uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu likviditāte norāda uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības un, ka ar bilances likviditāti ir saistīts uzņēmuma tīro apgrozāmo līdzekļu jēdziens. Lai noskaidrotu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu tīros apgrozāmos līdzekļus, jāveic to aprēķināšana no apgrozāmiem līdzekļiem atņemot īstermiņa saistības. Aprēķinam nepieciešamie dati redzami 16.pielikumā (sk. 16.pielikumu) un iegūtie rezultāti attēloti 25.attēlā.



25.att. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu Latvijā tīrie apgrozāmie līdzekļi no 2015.gada līdz 2017.gadam, % (Avots: autores apkopojums)

25.attēlā redzama interesanta aina – pētījuma gaitā vairākkārt apstiprinājušies jomas līderi – SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia”, uzrāda viszemākos tīro apgrozāmo līdzekļu rādītājus no 2015.gada līdz 2017.gadam. Negatīvs tīro apgrozāmo līdzekļu rādītājs nozīmē, ka uzņēmumu īstermiņa saistību apjoms pārsniedz uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu vērtību. Tas, savukārt, nozīmē, ka uzņēmumiem var būt nopietnas problēmas dzēst savas īstermiņa saistības noteiktajos termiņos.

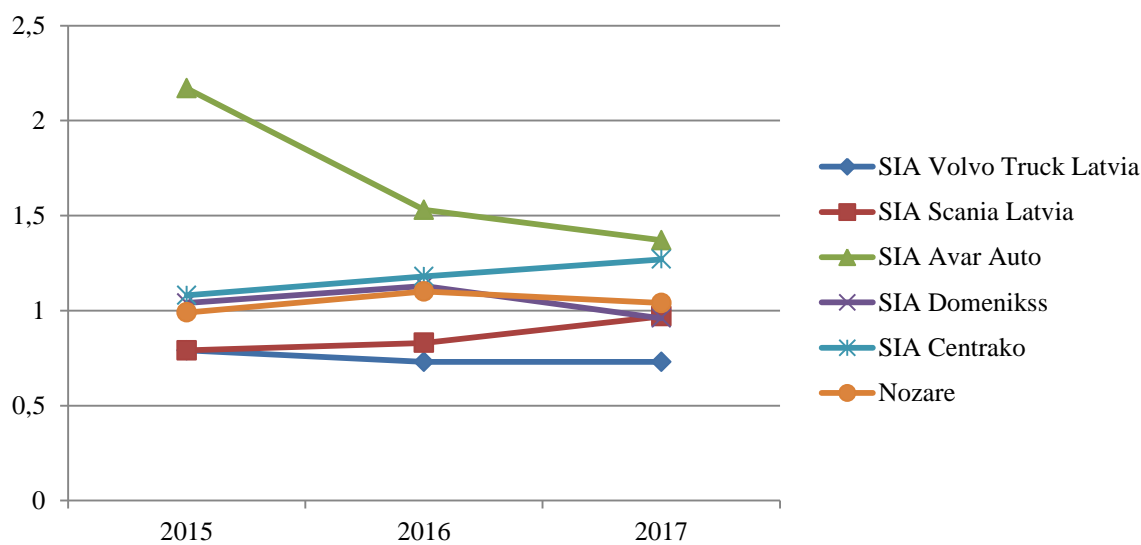
Analizējot uzņēmumu bilances datus, lai izprastu 25.attēlā redzamo tīro apgrozāmo līdzekļu negatīvo rezultātu iemeslus, atklājas, ka SIA „Volvo Truck Latvia” laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam apgrozāmo līdzekļu samazinājuma dinamika pārsniedz īstermiņa saistību samazinājumu. Vidēji 49%, tātad gandrīz pusi, no īstermiņa saistībām SIA „Volvo Truck Latvia” bilancēs no 2015.gada līdz 2017.gadam sastāda parādi radniecīgām sabiedrībām. Tas ir liels apjoms un savā ziņā arī slogs, kas būtiski ietekmē uzņēmuma rādītājus. Pieņemot, ka radniecīgā sabiedrība, kas piešķirusi SIA „Volvo Truck Latvia” aizdevumu, ir šī uzņēmuma mātes uzņēmums, autore iesaka SIA „Volvo Truck Latvia” vadībai vienoties ar radniecīgā uzņēmuma vadību un šo aizdevumu pārklassificēt par ieguldījumu SIA „Volvo Truck Latvia” pamatkapitālā, tādējādi uzlabojot uzņēmuma finanšu rādītājus.

Vēl autore SIA „Volvo Truck Latvia” bilancē īstermiņa saistību sastāvā pamana otru pēc vērtības lielāko pozīciju – uzkrātās saistības, kas aizņem vidēji 20% no kopējās īstermiņa saistību vērtības. Autore iesaka SIA „Volvo Truck Latvia” vadībai pieņemt lēmumu par uzņēmuma darbinieku mudināšanu izmantot tiem pienākošos ikgadējos atvaļinājumus, tādā veidā samazinot uzkrāto saistību apjomu par neizmantotiem atvaļinājumiem.

Analizējot bilances datus otra kravu automobiļu pārdošanas jomas līdera SIA „Scania Latvia” negatīvo tīro apgrozāmo līdzekļu rezultātu, kas redzams 25.attēlā, atklājas līdzīga situācija kā SIA „Volvo Truck Latvia”, pat vēl dramatiskāka – laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam vidēji 61% no uzņēmuma kopējo īstermiņa saistību apjoma aizņem parādi radniecīgām sabiedrībām. Tāpat kā SIA „Volvo Truck Latvia” gadījumā, arī SIA „Scania Latvia” vadībai autore iesaka vienoties ar radniecīgo sabiedrību, kura piešķirusi aizdevumu, lai šo aizdevumu pārklassificētu par ieguldījumu uzņēmuma SIA „Scania Latvia” pamatkapitālā, tādā veidā būtiski uzlabojot uzņēmuma finanšu rādītājus.

Turpinot analizēt kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmos līdzekļus, veiksīm likviditātes noteikšanu pieciem izvēlētajiem automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem - SIA „Volvo Truck Latvia”, SIA „Scania Latvia”, SIA „Avar Auto”, SIA

„Domenikss”, SIA „Centrako” un veiksim iegūto rezultātu salīdzinājumu ar nozares 45.19 „Citu automobiļu pārdošana” rezultātiem, kas attēloti Lursoft sagatavotajā nozaru finanšu koeficientu pārskatā 27.pielikumā (sk. 27.pielikumu). Lai noteiktu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu likviditātes koeficientus, jāveic to aprēķināšana. Aprēķini un tiem nepieciešamā informācija apkopota no uzņēmumu bilancēm un peļņas vai zaudējumu aprēķiniem un attēlota 17., 18., 19., 20., 21.pielikumā (sk. 17.-21.pielikumu).



26.att. Kravas automobiļu uzņēmumu kopējās likviditātes rādītāji no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopojums)

26.attēlā redzams, ka četru no pieciem jomas uzņēmumu kopējās likviditātes rādītāji ir līdzīgi un ir tuvu nozares vidējiem rādītājiem. Šim rādītājam ir noteikta teorētiskās vēlamības robeža un tā ir attēlota 1.2. apakšnodaļā „Apgrozāmo līdzekļu analīzes metodes” 2.attēlā. Kopējās likviditātes rādītājam būtu jāiekļaujas robežās no 1 līdz 2, kas daļēji arī ir izdevies analizējamiem kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem, tomēr jāatceras, ka tā ir tikai „teorētiskā vēlamība”, kura mēdz atšķirties no reālas uzņēmumu darbības prakses, tāpēc arī pieļaujot novirzes rādītājos.

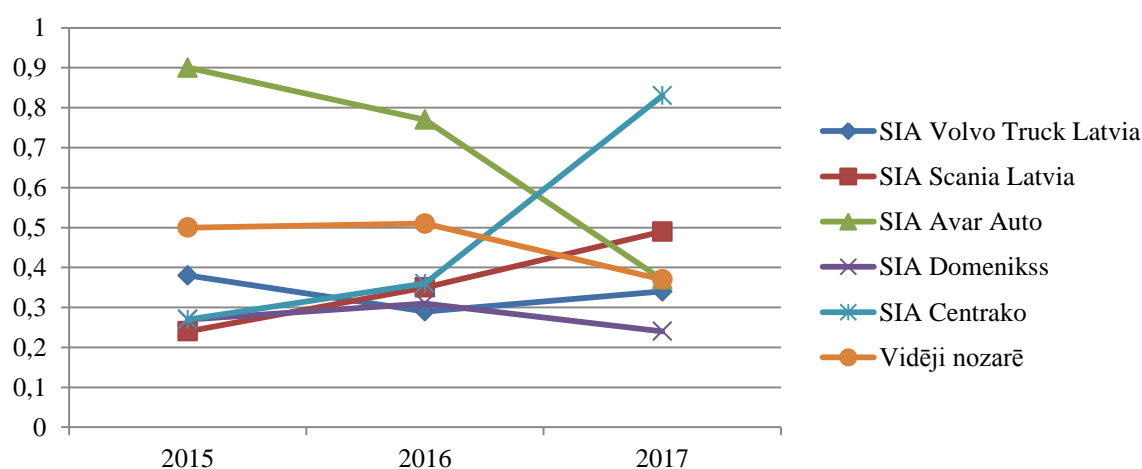
Vienīgi SIA „Avar Auto” kopējā likviditāte ir pārsniegusi nozares un arī konkurentu vidējos rādītājus visā analizējamā periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam. Ja pieņem, ka 1.2. apakšnodaļā “Apgrozāmo līdzekļu analīzes metodes” minētais pieņēmums, ka apgrozāmo līdzekļu perfektā attiecība īstermiņa saistību sastāvā ir 1:2, ir patiess, tad, ņemot vērā SIA „Avar Auto” kopējās likviditātes rādītāju rezultātus laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam, secināms, ka uzņēmums nav efektīvi pārvaldījis savu apgrozāmo kapitālu.

2015.gadā uzņēmuma kopējā likviditāte pārsniedz teorētiskās vēlamības robežu par 0,17. Tas var liecināt, ka SIA „Avar Auto” apgrozāmo līdzekļu posteņos bija ieguldīts pārmērīgi daudz kapitāla, tādējādi „iesaldējot” uzņēmuma līdzekļus, ko būtu iespējams izmantot ieguldot uzņēmuma attīstības veicināšanā. 2016.gadā un 2017.gadā SIA „Avar Auto” kopējā likviditāte iekļaujas teorētiskās vēlamības robežā, tomēr tā nesasniedz rādītāju 2, tātad apgrozāmie līdzekļi nepārsniedz uzņēmuma īstermiņa saistību apjomu par divām reizēm, norādot par uzņēmuma iespējamu nespēju pilnībā segt savas īstermiņa saistības.

Vēl 26.attēlā redzams, ka kopējās likviditātes zemākie rādītāji ir SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia”, laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam pat nesasniedzot teorētiskās vēlamības robežu un nozares vidējos rādītājus. Zema apgrozāmo līdzekļu likviditāte liecina, ka uzņēmuma rīcībā ir līdzekļi ar zemu likviditāti jeb zemu spēju pārvērsties naudas līdzekļos, lai nodrošinātu ikdienas saimnieciskās darbības vajadzības, dzēšot īstermiņa parādus.

Tomēr tikai pēc kopējās likviditātes nevar spriest par uzņēmuma apgrozāmajiem līdzekļiem, jo kopējās likviditātes koeficienta aprēķināšanā tiek ņemta vērā kopējā apgrozāmo līdzekļu vērtība, tātad arī krājumu vērtība, kas, kā noskaidrojām iepriekšējā apakšnodaļā, aizņem vislielāko apgrozāmo līdzekļu vērtības daļu un mēdz būt vismazāk likvidie, t.i., visgrūtāk pārvēršami naudas līdzekļos, jo bieži krājumi ir specifiski un tos ir grūti pārdot, lai par tiem iegūtu naudu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, turpinām analizēt automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmos līdzekļus, aprēķinot starpseguma likviditātes rādītājus.

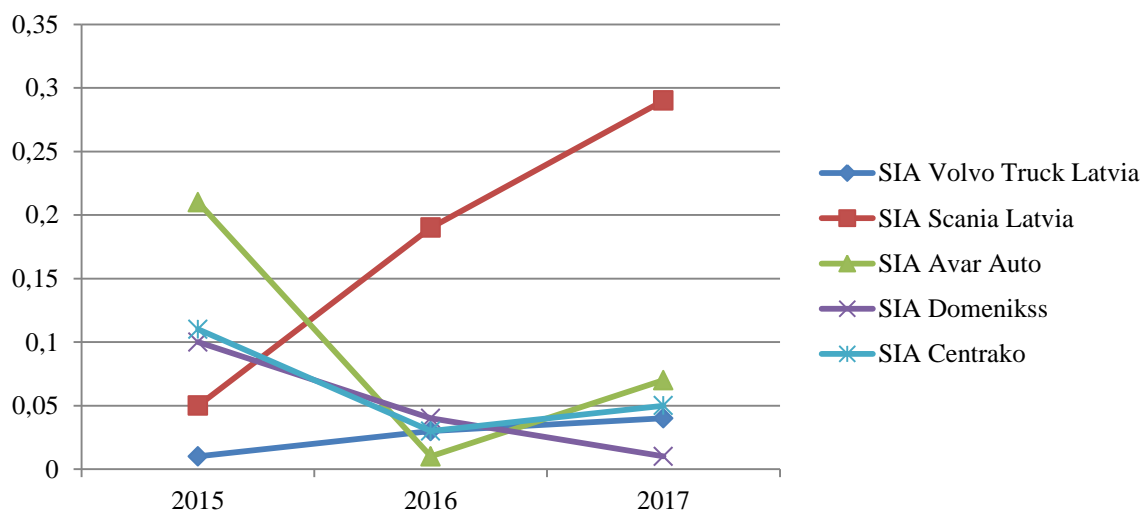


27.att. Kravas automobiļu uzņēmumu Latvijā starpseguma likviditātes rādītāji no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopojums)

27.attēlā redzams, ka iegūtie apgrozāmo līdzekļu starpsseguma rādītāji laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam ir diez gan atšķirīgi un mainīgi starp uzņēmumiem. Teorētiskās vēlamības robeža šim rādītājam ir no 0,7 līdz 0,8. Kopumā skatoties, starpsseguma likviditātes rādītājs uzņēmumiem un arī nozares vidējais rādītājs ir zem teorētiskā vēlamības robežas visā analizējamā periodā.

Izņēmums ir SIA „Avar Auto” 2015.gadā un SIA Centrako 2017.gadā, kuru rādītāji pārsniedz teorētisko vēlamības robežu attiecīgi par 0,10 un 0,03. Ņemot vērā, ka starpsseguma likviditātes aprēķināšanā tiek izslēgta krājumu vērtība un absolūtā likviditāte, kuru aprēķina, ņemot vērā naudas līdzekļus, ir iekļaujas vai ir pat zem teorētiskās vēlamības robežas, var secināt, ka uz 2015.pārskata gada beigām SIA „Avar Auto” un uz 2017.pārskata gada beigām SIA „Centrako” ir bijuši „iesaldēti” līdzekļi neatgūtu debitoru parādu veidā. Lai izvairītos šādām situācijām, uzņēmuma vadībai būtu jāpapildina grāmatvedības politikā esošā debitoru parādu atgūšanas organizācija, paredzot iespēju piešķirt Skonto tirdzniecības atlaides pircējiem ar mērķi norēķināties noteiktā laika posmā, piemēram, „samaksas termiņš 5 dienas, skonto 2%”.

Visprecīzāk uzņēmuma spēju segt savas īstermiņa saistības raksturo absolūtās likviditātes koeficients. Par absolūtu to sauc tāpēc, ka aprēķinā no apgrozāmajiem līdzekļiem tiek izmantoti naudas līdzekļi, kas jau ir absolūti likvīdi un tiem nav nepieciešama transformēšanās.



28.att. Kravas automobiļu uzņēmumu Latvijā absolūtās likviditātes rādītāji no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopjums)

Teorētiskās vēlamības robeža absolūtās likviditātes rādītājam ir no 0,20 līdz 0,25. Absolūtās likviditātes rādītāju 28.attēlā redzams, ka kopumā uzņēmumu rādītāji būtiski atpaliek no teorētiskās vēlamības robežas laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam. Izņēmums ir SIA „Avar Auto” 2015.gadā un SIA „Scania Latvia” no 2016.gada līdz 2017.gadam, kad uzņēmumu absolūtās likviditātes rādītāji krietni pārsniedza pārējo konkurentu rādītājus un iekļāvās teorētiskajā vēlamības robežā.

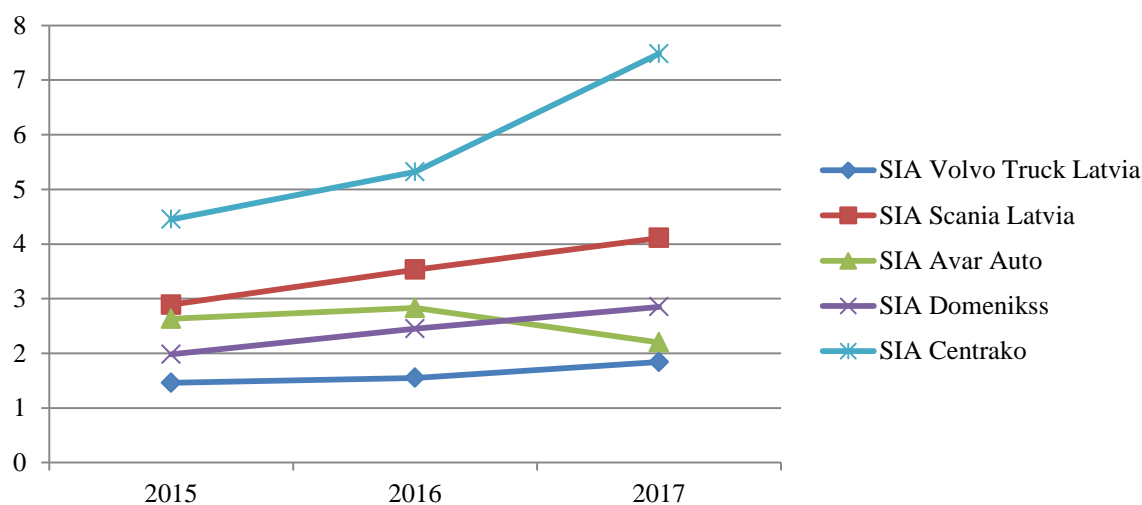
Zemie 28.attēlā redzami absolūtās likviditātes rādītāji ir skaidrojami ar lieliem naudas līdzekļu pārskaitījumiem uz rūpnīcas uzņēmumiem, kas tika veikti pārskata gada nogalē un saistāms ar īstermiņa saistību, konkrētāk, ar parādiem piegādātājiem un darbuzņēmējiem pieaugumu uz pārskata gada beigām. Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu praksē regulāri notiek darījumi, kad, saņemot jaunu transportlīdzekli no rūpnīcas, tas, pirms nodošanas klientam, tiek nodots sadarbības partnerim jeb piegādātājam pārbūvēšanai, piemērošanai klienta vajadzībām. Automobiļu pārdošanas uzņēmumam ir pienākums rūpnīcai apmaksāt jauno transportlīdzekli 30 dienu laikā no tā iziešanas no rūpnīcas. Ja konkrēto transportlīdzekli nepieciešams pielāgot topošā klienta vajadzībām pārbūvējot, parasti, pārbūvētājs-piegādātājs pieprasa priekšapmaksu kā automobiļu pārdošanas uzņēmuma garantiju pārbūves pakalpojuma apmaksai. Zināms, ka pārbūves process ilgst vairākas dienas vai pat nedēļas, tātad jaunā transportlīdzekļa nodošana jaunajam klientam aizkavējas. Parastā gadījumā klientam ir pienākums veikt apmaksu par saņemto jauno transportlīdzekli 30 dienu laikā. Tātad, gadījumā, kad jaunais transportlīdzeklis netiek uzreiz nogādāts jaunajam klientam, bet tiek pārbūvēts, automobiļu pārdošanas uzņēmumam nākas ieguldīt lielu daļu savu līdzekļu, jo maksājums rūpnīcai par transportlīdzekli jāveic pirms uzņēmums ir saņēmis naudas līdzekļus no jaunā pircēja, izņemot reizēm iekasētos 10% no transportlīdzekļa vērtības priekšapmaksas veidā, jo transportlīdzeklis vēl atrodas pārbūves procesā, kura veikšanai arī ir ieguldīti automobiļu pārdošanas uzņēmuma līdzekļi priekšapmaksas veidā.

Lai neveidotos situācijas, ka uzņēmuma trūkst naudas līdzekļu, ieteicams izplānot naudas plūsmu un debitoru parādiem noteikt īsāku atmaksāšanas termiņu nekā kreditoru parādiem. Ja debitoru parādiem nav iespējams noteikt īsāku laiku atmaksāšanas termiņu nekā piegādātāju noteikto un piegādātāji nepiedāvā zemākas cenas, tad uzņēmuma vadībai būtu jāizvērtē konkrēto piegādātāju nozīmība un neaizvietojamība, un, iespējas gadījumā, jāatrod citi piegādātāji, kuru apmaksas termiņi ir ilgāki un piegādājamās preces lētākas, tādējādi automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma naudas plūsma tiktu sabalansēta un pat uzlabota.

Diemžēl, bieži automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumam nav iespējas nomainīt kādu piegādātāju, piemēram, rūpnīcu, jo citur šādi transportlīdzekļi netiek ražoti. Autore iesaka automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma vadībai vienoties ar rūpnīcas vadību par apmaksas termiņa pagarināšanu uz 45 dienām, kas būtiski uzlabotu uzņēmuma naudas plūsmu. Vēl autore iesaka palielināt automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma klienta priekšapmaksas apmēru uz 30% no transportlīdzekļa kopējās vērtības un 50% priekšapmaksu no transportlīdzekļa pārbūves izmaksām, lai samazinātu savu ieguldījumu slogu.

Kā tika noskaidrots teorētiskajā apskatā par uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu analīzes metodēm, aprites rādītāji norāda uzņēmuma spēju veicināt pārdošanu, pielietojot tā rīcībā esošo apgrozāmo kapitālu. Iegūtais koeficients ir aprēķināms arī dienu skaitā un norāda cik reizes un cik dienās apgrozāmie līdzekļi aprit jeb apgrozās viena pārskata gada ietvaros.

Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu aprites rādītāju analīzei nepieciešamie dati ir iegūti no uzņēmumu bilanciem un peļņas vai zaudējumu aprēķiniem. Aprēķins un tā rezultāti redzami 22., 23., 24., 25., 26.pielikumā (sk. 22.-26.pielikumu).

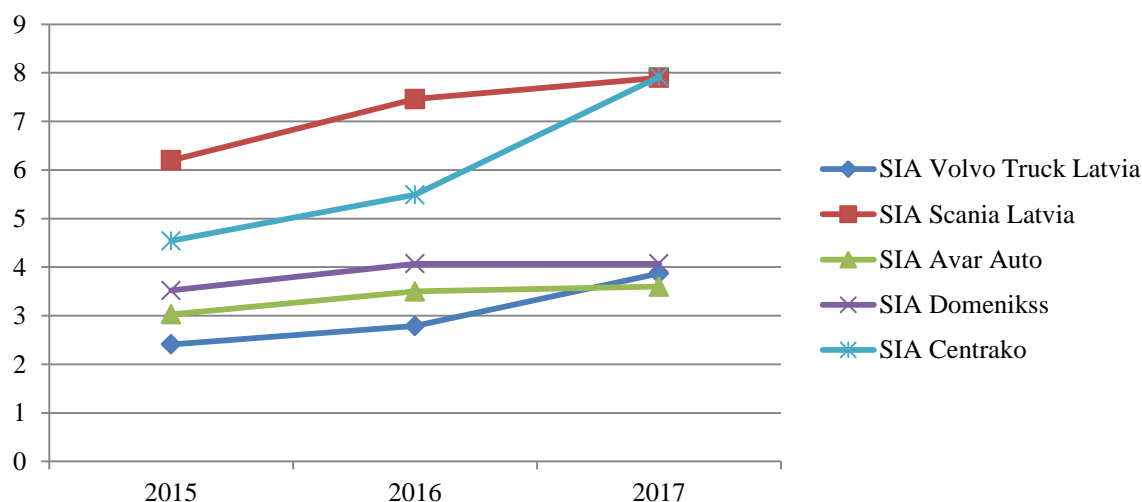


29.att. Kravas automobiļu uzņēmumu Latvijā aktīvu aprites rādītāji no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopojums)

Aktīvu aprite ataino uzņēmuma kopējo aktīvu apriti viena pārskata gada ietvaros. 29.attēlā redzams, ka kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu aktīvu aprite laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam svārstās robežās no 1,5 līdz pat 7,5. Viszemākā aktīvu aprite novērojama SIA „Volvo Truck Latvia”, nepārsniedzot 2 reižu robežu. Visaugstākā aktīvu

aprite 29.attēlā novērojama SIA „Centrako”, kurš kopējos aktīvus pārskata gada laikā ir apgrozījis 4 un vairāk reizes.

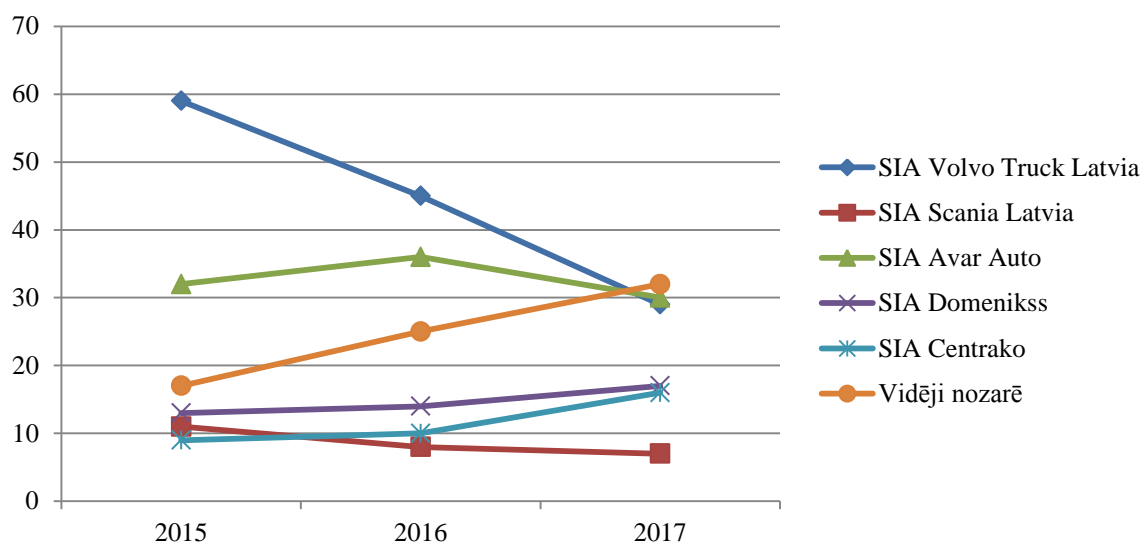
Uzņēmuma aktīvu sastāvā ietilpst arī ilgtermiņa ieguldījumi, kas uzņēmuma īpašumā ir ilgāk par vienu gadu, tāpēc apgrozāmo līdzekļu analīzei lietderīgāk ir aprēķināt un salīdzināt tieši apgrozāmo līdzekļu aprites rādītājus.



30.att. Kravas automobiļu uzņēmumu Latvijā apgrozāmo līdzekļu aprites rādītāji no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopojums)

Kā redzams 30.attēlā, analizējot tikai apgrozāmos līdzekļus, jau parādās cita aina, ja salīdzinām ar 29.attēlu par aktīvu aprites rādītājiem. Visātrāk no pieciem salīdzinātajiem kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem aprit SIA „Scania Latvia” apgrozāmie līdzekļi, laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam apritot 6 līdz 8 reizes pārskata gadā. Vislēnākā aprite novērojama SIA „Volvo Truck Latvia” apgrozāmajiem līdzekļiem, apgrozoties no 2,4 līdz 3,9 reizēm pārskata gada laikā. Zema apgrozāmo līdzekļu aprite var signalizēt par neefektīvu apgrozāmo līdzekļu pārvaldību, tos bez vajadzības ilgstoši glabājot noliktavā, tādā veidā iesaldējot uzņēmuma līdzekļus, ko tā vietā varētu izmantot uzņēmuma attīstības un paplašināšanas finansēšanai.

Turpinot analizēt automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmos līdzekļus, salīdzināsim uzņēmumu sadalījumā pa zīmoliem debitoru aprites rādītājus, izteiksim tos pilnu dienu skaitā un salīdzināsim ar nozares 45.19 „Citu automobiļu pārdošana” Lursoft finanšu koeficientu vidējiem rādītājiem.



31.att. Kravas automobiļu uzņēmumu Latvijā debitoru aprite no 2015.gada līdz 2017.gadam, dienās (Avots: autores apkopojums)

31. attēlā redzams, ka laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam debitoru parādu atgūšanas ilgums automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem ir ļoti dažāds. Vidēji nozarē debitoru parādi tiek atgūti 17 līdz 32 dienu laikā. Visātrāk, 7 līdz 11 dienu laikā, savus debitoru parādus atgūst SIA „Scania Latvia”.

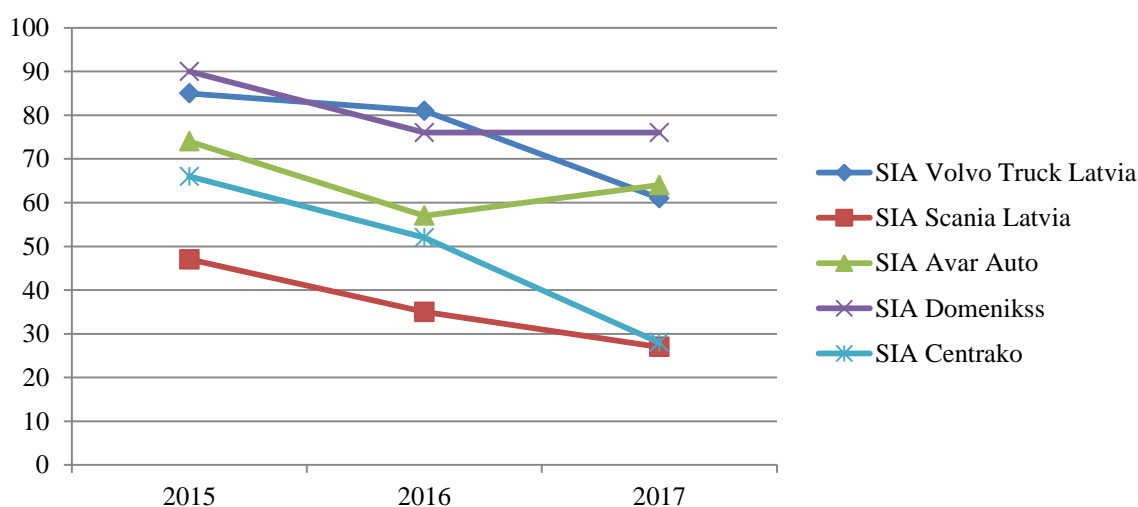
Vissliktākais rezultātsno pieciem analizētajiem uzņēmumiem ir SIA „Volvo Truck Latvia”, kurš savus debitoru parādus laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam atguvis vien 29 līdz 59 dienu laikā. Otrs ilgākais debitoru parādu atgūšanas ilgums, 30 līdz 32 dienas, ir SIA „Avar Auto”. Šo abu uzņēmumu debitoru atgūšanas ilgums atpaliek no nozares vidējiem rādītājiem un pārējo analizējamo uzņēmumu rādītājiem, kas vērtējams negatīvi, jo liecina par neefektīvu debitoru parādu atgūšanas politiku un lieliem izrakstīto rēķinu apmaksas termiņiem. Vadībai būtu jāsamazina realizācijas rēķinu apmaksas termiņi, piemēram, uz 15 dienām, lai samazinātu debitoru parādu atmaksas laiku un uzlabotu naudas plūsmas kustības ātrumu.

Turpinot analizēt automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmos līdzekļus, salīdzināsim uzņēmumu sadalījumā pa zīmoliem krājumu aprites rādītājus un izteiksim tos pilnu dienu skaitā.

10.tabula Kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu krājumu aprites rādītāji no 2015.gada līdz 2017.gadam (Avots: autores apkopojums)

Krājumu aprites rādītājs uzņēmumā	2015	dienas	2016	dienas	2017	dienas
SIA Volvo Truck Latvia (Volvo)	4,29	85	4,46	81	5,89	61
SIA Scania Latvia (Scania)	7,62	47	10,22	35	13,13	27
SIA Avar Auto (MAN)	4,89	74	6,34	57	5,65	64
SIA Domenikss (Mercedess)	4,05	90	4,80	76	4,80	76
SIA Centrako (DAF)	5,53	66	6,94	52	12,70	28
Vidēji nozarē (mediāna)	3,53	-	3,79	-	3,79	-

Uzskatāmāk kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu sadalījumā pa zīmoliem krājumu apriti dienās salīdzināt var 32.attēlā, kas redzams zemāk.



32.att. Kravas automobiļu uzņēmumu Latvijā krājumu aprite no 2015.gada līdz 2017.gadam, dienās (Avots: autores apkopojums)

32.attēlā redzams, ka, no pieciem analizējamiem uzņēmumiem, visātrākā krājumu aprite ir SIA „Scania Latvia”, kura krājumu aprites ilgums laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam ir samazinājies no 47 līdz 27 pilnām dienām. Krājumu aprites ilguma samazinājums ir vērtējams pozitīvi, jo liecina par efektīvu krājumu pārvaldību, tos ilgstoši

neturot noliktavā. Krājumu īso aprites laiku, ja 32.attēlā salīdzina ar pārējo analizēto uzņēmumu rezultātiem, var skaidrot ar pārdomāto pārdošanas politiku. Pirms krājumu iegādes automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma pārdošanas speciālists vienojas ar topošo konkrētās krājuma vienības (automobiļa) pircēju par piegādes un pārdošanas termiņiem, tādējādi no rūpnīcas saņemtais automobilis ilgstoši netiek glabāts uzņēmuma noliktavā un pēc iespējas īsākā laikā tiek nodots jaunajam īpašniekam.

Vislēnākā krājumu aprite laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam 32.attēlā ir novērojama SIA „Domenikss” un SIA „Volvo Truck Latvia”, kuru krājumi pārskata gada laikā vidēji aprit attiecīgi 80 un 75 dienās. Ilgā krājumu aprite vērtējama negatīvi, jo liecina, ka krājumi ir ilgāk uzglabājušies noliktavā.

Lai veicinātu krājumu apriti un efektīvizētu to pārvaldību, uzņēmumam būtu nepieciešams palielināt neto apgrozījumu, palielinot uzcenojumu produktiem par 3%, veicot mārketinga aktivitātes produktu virzīšanai tirgū, piemēram, piedaloties izstādēs ar jaunajiem modeļiem, rīkojot prezentācijas un aktīvi publicējot jaunumus sociālajos portālos. Lai veicinātu krājumu apriti un uzlabotu uzņēmuma finanšu rādītājus, uzņēmuma vadībai būtu jāpieņem lēmums pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu samazināšanai, samazinot automobiļu pārdevēju piemaksas pie darba algas par 10%, un vienojoties ar automobiļu rūpnīcas vadību par papildus atlaižu saņemšanu 3% apmērā no iepirktās automobiļa vienības cenas.

Apgrozāmie līdzekļi ir uzņēmuma aktīvi - līdzekļi, kurus paredzēts izlietot pārskata gada vai viena ražošanas cikla ietvaros, pārdodot, tādā veidā pārvēršot tos naudas līdzekļos. Tie atrodas pastāvīgā kustībā, veicot nepārtrauktu riņķojumu, pārvietojoties no krājumiem uz debitoriem un no debitoriem uz naudas līdzekļiem. Jo ātrāk apgrozāmie līdzekļi veic apriti, jo lielāku peļņu iespējams gūt ar tiem pašiem uzņēmumam piederošajiem līdzekļiem, tāpēc uzņēmuma līdzekļu aprites paātrināšana ir viens no svarīgākajiem faktoriem peļņas palielināšanā.

Lai paātrinātu uzņēmuma līdzekļu apriti un palielinātu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma peļņu, autore 28.pielikumā ir norādījusi pētījuma gaitā sniegtos ieteikumus un izveidojusi stratēģijas un rīcības plānu 2019.pārskata gadam (sk. 28.pielikumu).

SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI

Secinājumi:

1. Automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma grāmatvedībā krājumu uzskaitē pielieto nepārtrauktās inventarizācijas metodi, lai nepieciešamības gadījumā jebkurā laikā grāmatvedībā būtu pieejama informācija par krājumu atlikumu vērtību noliktavā.
2. Nereti pārdošanas speciālisti veic darījumus, piemēram, iegādājas aksesuārus, kurus attiecina uz automobili, kurš jau ir pārdots iepriekšējos periodos, debitā palielinot noliktavas atlikuma vērtību kontā 2131 "Automobiļi", tādā veidā radot noliktavas kontā 2131 "Automobiļi" maldinošu atlikumu.
3. Krājumu uzskaitē divās programmās mēdz apgrūtināt krājumu atlikumu kontroli inventarizācijas laikā, jo programmas Automaster un grāmatvedības programmas Horizon krājumu atlikumu atskaites atšķiras pēc uzbūves un, krājumu atlikumu vērtības nesakritības gadījumā, ir grūti salīdzināmas.
4. 2017.gadā no automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības krājumi, tāpat kā iepriekšējos divos gados, aizņem lielāko daļu - vidēji 57%, debitori aptuveni 34% un naudas līdzekļi ne vairāk kā 6%, tāpat kā 2016.gadā - izņemot SIA „Scania Latvia” kurš 2017.gadu beidzis ar 30% naudas līdzekļiem no kopējās apgrozāmo līdzekļu vērtības.
5. SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia” uzrāda viszemākos tīro apgrozāmo līdzekļu rādītājus no 2015.gada līdz 2017.gadam, kas nozīmē, ka uzņēmumiem var būt nopietnas problēmas dzēst savas īstermiņa saistības noteiktajos termiņos.
6. SIA „Volvo Truck Latvia” laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam apgrozāmo līdzekļu samazinājuma dinamika pārsniedz īstermiņa saistību samazinājumu.
7. Laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam SIA „Volvo Truck Latvia” vidēji 49% un SIA „Scania Latvia” vidēji 61% no uzņēmuma kopējo īstermiņa saistību apjoma aizņem parādi radniecīgām sabiedrībām. Tas ir liels apjoms un savā ziņā arī slogs, kas būtiski ietekmē uzņēmumu finanšu rādītājus.
8. SIA „Volvo Truck Latvia” bilanci uzkrātās saistības aizņem vidēji 20% no kopējās īstermiņa saistību vērtības.
9. 2015.gadā SIA „Avar Auto” kopējā likviditāte pārsniedz teorētiskās vēlamības robežu par 0,17. Tas var liecināt, ka uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu posteņos bija ieguldīts

pārmērīgi daudz kapitāla, tādējādi „iesaldējot” uzņēmuma līdzekļus, ko būtu iespējams izmantot ieguldot uzņēmumā.

10. Kopējās likviditātes zemākie rādītāji ir SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia”, laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam pat nesasniedzot teorētiskās vēlamības robežu un nozares vidējos rādītājus. Tas liecina, ka uzņēmuma rīcībā ir līdzekļi ar zemu likviditāti jeb zemu spēju pārvērsties naudas līdzekļos, lai nodrošinātu ikdienas saimnieciskās darbības vajadzības, dzēšot īstermiņa parākus.
11. Laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam apgrozāmo līdzekļu starpsējuma likviditātes rādītāji ir diez gan atšķirīgi un mainīgi starp automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem un, kopumā skatoties, rādītāji ir zem teorētiskās vēlamības robežas.
12. SIA „Avar Auto” 2015.gadā un SIA „Centrako” 2017.gadā starpsējuma likviditātes rādītāji pārsniedz teorētisko vēlamības robežu attiecīgi par 0,10 un 0,03. Tas nozīmē, ka uz 2015.pārskata gada beigām SIA „Avar Auto” un uz 2017.pārskata gada beigām SIA „Centrako” ir bijuši „iesaldēti” līdzekļi neatgūtu debitoru parādu veidā.
13. Kopumā kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu absolūtās likviditātes rādītāji būtiski atpaliek no teorētiskās vēlamības robežas laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam. Zemie rādītāji ir skaidrojami ar lieliem naudas līdzekļu pārskaitījumiem uz rūpnīcas uzņēmumiem, kas tika veikti pārskata gada nogalē un saistāms ar īstermiņa saistību, konkrētāk, ar parādiem piegādātājiem un darbuzņēmējiem pieaugumu uz pārskata gada beigām.
14. Kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu aktīvu aprīte laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam svārstās robežās no 1,5 līdz pat 7,5. Viszemākā aktīvu aprīte novērojama SIA „Volvo Truck Latvia”, nepārsniedzot 2 reīžu robežu.
15. Vislēnākā aprīte novērojama zīmola SIA „Volvo Truck Latvia” apgrozāmajiem līdzekļiem, apgrozoties no 2,4 līdz 3,9 reīzēm pārskata gada laikā, kas var signalizēt par neefektīvu apgrozāmo līdzekļu pārvaldību, tos bez vajadzības ilgstoši glabājot noliktavā, tādā veidā “iesaldējot” uzņēmuma līdzekļus, ko tā vietā varētu izmantot uzņēmuma attīstības un paplašināšanas finansēšanai.
16. Laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam debitoru parādu atgūšanas ilgums automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumiem ir ļoti dažāds. Vidēji nozarē debitoru parādi tiek atgūti 17 līdz 32 dienu laikā.

17. No 2015.gada līdz 2017.gadam SIA „Volvo Truck Latvia” debitoru atgūšanas ilgums - 29 līdz 59 dienas atpaliek no nozares vidējiem rādītājiem un pārējo analizējamo uzņēmumu rādītājiem, kas vērtējams negatīvi, jo liecina par neefektīvu debitoru parādu atgūšanas politiku un lieliem izrakstīto rēķinu apmaksas termiņiem.
18. Vislēmākā krājumu aprīte laika periodā no 2015.gada līdz 2017.gadam ir novērojama SIA „Domenikss” un SIA „Volvo Truck Latvia”, kuru krājumi pārskata gada laikā vidēji aprīt attiecīgi 80 un 75 dienās. Ilgā krājumu aprīte vērtējama negatīvi, jo liecina, ka krājumi ir ilgstoši uzglabājušies noliktavā.

Priekšlikumi:

1. Lai uzlabotu krājumu uzskaiti un atvieglotu krājumu atlikumu kontroli, uzņēmuma vadībai jāpieņem lēmums par uzskaites organizēšanu vienā programmā, piemēram, Horizon vai jāvienojas ar Automaster un Horizon programmu administratoriem par programmu atskaišu salāgošanu pēc uzbūves.
2. Lai izvairītos no maldinošas informācijas automobiļu noliktavas kontā 2131 “Automobiļi”, autore iesaka uzņēmuma grāmatvedībai katra mēneša beigās inventarizēt grāmatvedības kontu 2131 “Automobiļi”, norakstot summas, kuras reģistrētas pēc automobiļa pārdošanas, izmaksu kontā 7111 “Automobiļi pašizmaksa” vai 7141 “Pārdošanas nodaļas izmaksas”.
3. Lai izvairītos no zaudētiem naudas līdzekļiem neatgūtu debitoru parādu veidā, uzņēmuma vadībai jāizstrādā motivējoša debitoru atgūšanas sistēma, piešķirot piemaksas pie darba algas 1,5% apmērā no konkrētajā periodā atgūto kavēto debitoru parādu vērtības un līgumos ar klientiem jāatrunā noteikumu, ka par katru kavēto rēķina apmaksas dienu tiek piemērotas soda sankcijas 0,05% apmērā no neapmaksātās rēķina summas.
4. Lai uzlabotu SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia” finanšu rādītājus, uzņēmuma vadībām jāvienojas ar radniecīgo uzņēmumu vadībām, lai aizdevumus pārklasificētu par ieguldījumiem SIA „Volvo Truck Latvia” un SIA „Scania Latvia” pamatkapitālos.
5. Lai smazinātu uzkrāto saistību apjomu par neizmantotiem atvaļinājumiem, SIA „Volvo Truck Latvia” vadībai jāpieņem lēmums par uzņēmuma darbinieku mudināšanu izmantot tiem pienākošos ikgadējos atvaļinājumus.

6. Lai neveidotos situācijas, ka uzņēmuma trūkst naudas līdzekļu, uzņēmuma vadībai un finanšu speciālistiem ieteicams izplānot naudas plūsmu un debitoru parādiem noteikt īsāku atmaksāšanas termiņu nekā kreditoru parādiem.
7. Lai izvairītos no “iesaldētiem” līdzekļiem debitoru parādos, uzņēmuma vadībai būtu jāpapildina grāmatvedības politikā esošā debitoru parādu atgūšanas organizācija, paredzot iespēju piešķirt Skonto tirdzniecības atlaides pircējiem ar mērķi norēķināties noteiktā laika posmā, piemēram, „samaksas termiņš 5 dienas, skonto 2%”.
8. Lai uzlabotu uzņēmuma naudas plūsmu uzņēmuma vadībai jāizvērtē konkrēto piegādātāju nozīmība un neaizvietojamība, un, iespējas gadījumā, jāatrod citi piegādātāji, kuru apmaksas termiņi ir ilgāki un piegādājamās preces cenas zemākas.
9. Lai būtiski uzlabotu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma naudas plūsmu vadībai jāvienojas ar rūpnīcas vadību par piegādātāja rēķina apmaksas termiņa pagarināšanu uz 45 dienām.
10. Lai samazinātu automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma ieguldījumu slogu, uzņēmuma vadībai jāpieņem lēmums par klienta priekšapmaksas apmēra palielināšanu uz 30% no transportlīdzekļa kopējās vērtības un uz 50% priekšapmaksas palielināšanu no transportlīdzekļa pārbūves izmaksām.
11. Lai uzņēmums samazinātu debitoru parādu atmaksas laiku un uzlabotu naudas plūsmas kustības ātrumu, uzņēmuma vadībai jāpieņem lēmums par debitoru parādu apmaksas termiņa samazinājumu realizācijas rēķiniem, piemēram, uz 15 dienām.
12. Lai veicinātu krājumu apriti un efektīvizētu to pārvaldību, uzņēmumam būtu nepieciešams palielināt neto apgrozījumu, palielinot uzcenojumu produktiem par 3%, veicot mārketinga aktivitātes produktu virzīšanai tirgū, piemēram, piedaloties izstādēs ar jaunajiem modeļiem, rīkojot prezentācijas un aktīvi publicējot jaunumus sociālajos portālos.
13. Lai veicinātu krājumu apriti un uzlabotu uzņēmuma finanšu rādītājus, uzņēmuma vadībai būtu jāpieņem lēmums par pārdotās produkcijas ražošanas izmaksu samazināšanu, samazinot automobiļu pārdevēju piemaksas pie darba algas par 10%, un vienojoties ar automobiļu rūpnīcas vadību par papildus atlaižu saņemšanu 3% apmērā no iepirktais automobiļa vienības cenas.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS

1. Alsina, R., Marinska, K., Bojarenko, J. (2011). *Vadības grāmatvedība: teorija un prakse*. Rīga: KIF „Biznesa komplekss”
2. Atrill, P., McLaney, E. (2003). *Accounting and Finance for Non-Specialists fourth edition*. Prentice Hall
3. Auto Asociācija. (2017). *Smagā komerctransporta tirgus izaugsme turpinās, kamēr autobusu tirgu būtiski ietekmē valsts un pašvaldību pasūtījumi*. Elektroniskais resurss [skatīts 18.10.2018]. Pieejams: <http://www.autoasociacija.lv/lv/jaunumi/589-smaga-komerctransporta-tirgus-izaugsme-turpinas-kamer-autobusu-tirgu-butiski-ietekme-valsts-un-pasva>
4. Avar Auto SIA. (2018). *Avar Auto SIA Transfertcenu dokumentācija*. Nepublicēts dokuments.
5. Avar Auto SIA. (2018). *Korporatīvā prezentācija*. Nepublicēts dokuments.
6. Avar Auto SIA. (2018). *Par mums*. Elektroniskais resurss [skatīts 18.10.2018]. Pieejams: <https://www.man.lv/par-mums/>
7. Bednarskis, L., Paupa, V., Vaikulis, J. (2005). *Finansu pārskatu analīze*. Rīga: Latvijas Universitāte
8. Bojarenko, J., Beļavska, L., Tjurina, A. (2009). *Finanšu grāmatvedība: TEORIJA un Prakse I daļa*. Rīga: KIF “Biznesa komplekss”.
9. Bragg, S. (2018). *Current asset*. Elektroniskais resurss [skatīts 17.12.2018]. Pieejams: <https://www.accountingtools.com/articles/2017/5/4/current-asset>
10. Ceļu satiksmes drošības direkcija. (2018). *Reģistrēto transportlīdzekļu skaits*. Elektroniskais resurss [skatīts 03.12.2018]. Pieejams: <https://www.csdd.lv/transportlidzekli/registreto-transportlidzeklu-skait>
11. CFI Education Inc. (2018). *What is the working capital formula?* Elektroniskais resurss [skatīts 19.10.2018]. Pieejams: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/modeling/working-capital-formula/>

12. Current Asset Turnover. (2018). Elektroniskais resurss [skatīts 21.10.2018]. Pieejams: <https://www.finstanon.com/ratios-dictionary/74-current-asset-turnover>
13. Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums (spēkā esošā redakcija, 01.01.2016.). *Latvijas Vēstnesis*, 253, 29.12.2015. [skatīts 15.10.2018.]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278844-gada-parskatu-un-konsolideto-gada-parskatu-likuma-piemerosanas-noteikumi>
14. Gaffney, C. (2018). *How to Calculate EBIT Margin*. Elektroniskais resurss [skatīts 19.10.2018]. Pieejams: <https://bizfluent.com/how-6514928-calculate-ebit-margin.html>
15. Grandāne, M., Martemjanova, E., Mārāne, I., Mežaraupe, V., Soopa, A. (2004). *Finanšu grāmatvedība. Mācību līdzeklis*. Rīga: Izdevniecība RaKa.
16. InvestingAnswers. (2018). *Gross profit*. Elektroniskais resurss [skatīts 05.12.2018]. Pieejams: <https://investinganswers.com/financial-dictionary/financial-statement-analysis/gross-profit-2077>
17. Januška, M. (2010). *Finanšu un grāmatvedības kontrole firmā*. Rīga: Merkūrijs Info.
18. Januška, M. (2004). *Mūsdienu prasības bilances kontu uzskaitē un analīzei*. Rīga: Merkūrijs LAT.
19. Jaunzeme, J., S. (2016). *Starptautiskie finanšu pārskatu standarti: standartu apkopojums un pielietojuma piemēri*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests
20. Krogzeme, H. (2013). *Komersantu darbības analīze un kontrole*. Rīga: RTU Izdevniecība
21. Krogzeme, H. (2011). *Nodokļu un finanšu grāmatvedības pamati*. Rīga: RTU Izdevniecība
22. Leibus, I., Pētersone, I., Jesemčika, A., Svarinska, A., Grigorjeva, R. (2016). *Finanšu grāmatvedība*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests.
23. Liepiņa, I. (2009). *Krājumu uzskaitē un novērtēšana finanšu pārskatā*. Elektroniskais resurss [skatīts 12.12.2018]. Pieejams: <http://www.liepinasbirojs.lv/uploads/files/krajumu-uzskaitē-un-novertesana-finansu-parskata.pdf>

24. LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju” (spēkā esošā redakcija). *Latvijas Vēstnesis*. 151. 29.10.2003. [skatīts 22.10.2018]. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=80418#p48>
25. Ludboržs, A. (2016). *Kas ir krājumi?* Elektroniskais resurss [skatīts 22.10.2018]. Pieejams: <https://ifinances.lv/raksti/pasnodarbinatais/gramatvediba/kas-ir-krajumi/9427>
26. Lursoft. (2018). *Nozares (NACE)*. Elektroniskais resurss [skatīts 03.12.2018]. Pieejams: <https://nace.lursoft.lv/45.19/citu-automobilu-pardosana/companies/?vr=3&old=0>
27. Maynard, J. (2017). *Financial accounting, reporting & analysis. Second edition*. United Kingdom: Oxford
28. My Accounting Course. *Earnings Before Interest and Taxes (EBIT)*. Elektroniskais resurss [skatīts 19.10.2018]. Pieejams: <https://www.myaccountingcourse.com/financial-ratios/ebit>
29. Padomes Direktīva (85/347/EEK). 08.07.1985. [skatīts 18.10.2018]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31985L0347:LV:HTML>
30. Rurāne, M. (2007). *Uzņēmuma finanses*. Rīga: Jumava
31. Saksonova, S. (2012). *Finanšu informācijas un pārskatu praktiskā izmantošana uzņēmumu finanšu lēmumu pieņemšanā*. Rīga: Info Tilts
32. Sundukova, Z. (2011). *Uzņēmējdarbības līdzekļu un to veidošanas avotu uzskaitē un novērtēšana*. Rīga: RTU Izdevniecība
33. Zariņa, V., Strēle, I. (2009). *Finanšu plānošana uzņēmumā*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests

PIELIKUMI

1.pielikums

2018.10.19.

AVAR AUTO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, 50003623341 - par uzņēmumu



84.245.198.35
18.10.2018 13:50:26

AVAR AUTO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Plaša un juridiski pamatota datu bāze ar visiem Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem, biedrībām un ārvalstu uzņēmumu pārstāvniecībām.



Ežiši, Mārupes nov., LV-2167,
Latvija

info@man.lv
http://www.man.lv

Tālr. +371 67415425
Fakss +371 67607290

Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu pārdošana

[Izzina no zo.lv kataloga](#)

Reitings
(pēc 2017. gada pārskata datiem)

★★★★☆ **3.6**

Pamatdati

Nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AVAR AUTO"			
Tiesiskā forma	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību			
Reģistrācijas numurs, datums	50003623341, 19.03.2003			
SEPA identifikators	LV07ZZZ50003623341			
Dati no PVN maksātāju reģistra	PVN maksātāja numurs	Statuss	Reģistrēts	Izslēgts
	LV50003623341	✓		
Juridiskā adrese	Mārupes nov., "Gatves", LV-2166			
Reģistrs, ierakstīts reģistrā	Komercreģistrs 19.03.2003			
Reģistrācijas apliecība	Nr. C12341. 05.05.2003			
Pamatkapitāls	Apmaksātais pamatkapitāls - 28448.00 EUR (Reģistrēts UR 25.09.2015) Reģistrētais pamatkapitāls - 28448.00 EUR (Reģistrēts UR 25.09.2015)			
Darbības veidi	Citu automobiļu pārdošana (45.19, versija 2.0) (Avots: VID, CSP) Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu pārdošana (45.11, versija 2.0) (Avots: ZO.LV)			

VID - Valsts ieņēmumu dienesta mājas lapā publicēts uzņēmuma pamatdarbības NACE kods.

CSP - LR Centrālās statistikas pārvaldes, uzņēmuma norādītie galvenie darbības veidi.

GP - uzņēmuma gada pārskatā (gads) norādītie darbības veidi.

ZO.LV - biznesa kontaktu katalogā www.zo.lv norādītie darbības veidi.

Dati atjaunoti Uzņēmumu reģistrā 06.10.2017

Apgrūtinājumi

Likvidācijas process	Nav
Aktuāls maksātnespējas process	Nav
Aktuāli kavētie maksājumi	Nav
Aktuāli komercķīlu akti	Ir
Aktuālie nodrošinājumi	Nav
VID Administrētie nodokļu parādi	Pārbaudīt aktuālo informāciju par nodokļu parādiem

Kontaktinformācija

Tālrunis	+371 67415425
Fakss	+371 67607290

Nodokļu maksājumi valsts kopbudžetā

?

Gads	2015 (tūkst. EUR)	2016 (tūkst. EUR)	2017 (tūkst. EUR)
Kopējie maksājumi valsts kopbudžetā	1829.03	1934.41 ↑	2317.76 ↑
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	110.51	135.04 ↑	165.49 ↑
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	194.75	237.26 ↑	289.73 ↑

Avots: VID

Pārstāvji

Aktuālās amatpersonas	1
Aktuālās prokūras	0
Aktuālie dalībnieki	1

Salīdzinošie rādītāji (2017. gads)

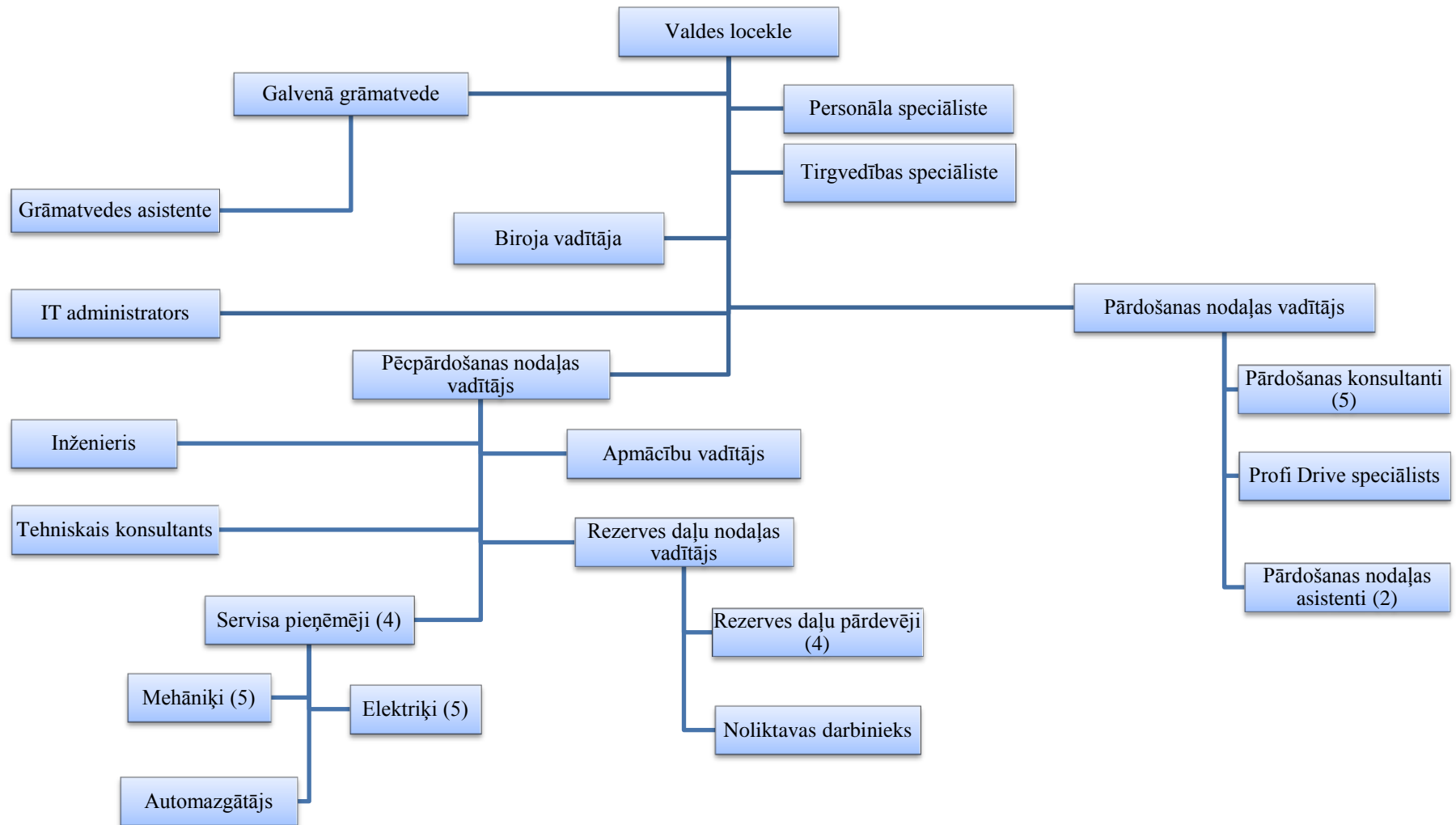
Rādītājs	Vieta	
Uzņēmuma vecums *	63001 - 63019	
Neto apgrozījums	↑ 459	
Peļņa vai zaudējumi	↑ 1833	
Pašu kapitāls	↑ 1397	
Ilgtermiņa ieguldījumi	↑ 1348	
Aktīvu bilance	↑ 1045	
Pamatlīdzekļi	↑ 920	
Likviditāte	↓ 41351	
Rentabilitāte	↑ 63881	
Reģistrētais pamatkapitāls *	17269 - 17305	

* - Aktuālie dati

Gads	Pārskata periods	Veids	Reģistrēts UR
2017	01.01.2017 - 31.12.2017	Gada pārskats	24.05.2018
2016	01.01.2016 - 31.12.2016	Gada pārskats	29.06.2017
2015	01.01.2015 - 31.12.2015	Gada pārskats	08.06.2016
2014	01.01.2014 - 31.12.2014	Gada pārskats	01.07.2015
2013	01.01.2013 - 31.12.2013	Gada pārskats	27.06.2014
2012	01.01.2012 - 31.12.2012	Gada pārskats	26.06.2013
2011	01.01.2011 - 31.12.2011	Gada pārskats	31.07.2012
2010	01.01.2010 - 31.12.2010	Gada pārskats	06.05.2011
2009	01.01.2009 - 31.12.2009	Gada pārskats	03.03.2010
2008	01.01.2008 - 31.12.2008	Gada pārskats	13.03.2009
2007	01.01.2007 - 31.12.2007	Gada pārskats	24.04.2008
2006	01.01.2006 - 31.12.2006	Gada pārskats	20.04.2007
2005	01.01.2005 - 31.12.2005	Gada pārskats	27.04.2006
2004	01.01.2004 - 31.12.2004	Gada pārskats	07.04.2005
2003	19.03.2003 - 31.12.2003	Gada pārskats	30.04.2004

SIA AVAR AUTO darbinieku organizatoriskā struktūra

2.pielikums



2018.11.29.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.211.12
 29.11.2018 20:01:05

AVAR AUTO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)	
3.Citi nemateriālie ieguldījumi		21	933	49	1783
I. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI KOPĀ		50	933	49	1783
1.Zemes gabali, ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi		60	-	-	276070
1.Nekustamie īpašumi:		1100	3933568	290725	-
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves		1110	3933568	290725	
3.Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	i	61	-	-	0
5.Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	i	70	280511	10227	11307
6.Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	i	80	245512	65280	63097
7.Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	i	90	0	663643	0
8.Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	i	91	1802	127594	-
II. PAMATLĪDZEKĻI KOPĀ		100	4461393	1157469	350474
5.Pārējie vērtspapīri un ieguldījumi		150	0	261800	177367
III. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI KOPĀ	i	190	0	261800	177367
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI KOPĀ	i	200	4462326	1419318	529624
3.Gatavie ražojumi un preces pārdošanai		230	3272855	2362985	2033917
I. KRĀJUMI KOPĀ		270	3272855	2362985	2033917
1.Pircēju un pasūtītāju parādi		280	652119	2213936	957924
4.Citi debitori		310	164322	58132	131054
7.Nākamo periodu izmaksas		340	27599	18999	17801
8.Uzkrātie ieņēmumi		341	130512	69717	5295
II. DEBITORI KOPĀ	i	350	974552	2360784	1112074
IV. NAUDA	i	400	245239	31116	330275
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI KOPĀ	i	410	4492646	4754885	3476266
AKTĪVA BILANCE		420	8954972	6174203	4005890
1.Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)		430	28448	28448	28448
f) pārējās rezerves.	i	490	9	9	9
REZERVES KOPĀ		500	9	9	9
6.Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	i	510	2893316	2369162	2492252
7.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	520	283192	24154	-123090
PAŠU KAPITĀLS KOPĀ		530	2704965	2421773	2397619

2018.11.29.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite

3. Aizņēmumi no kredītiestādēm		600	-	-	273
4. Citi aizņēmumi		601	12948	0	-
8. Parādi radniecīgajām sabiedrībām		610	2960000	640000	-
11. Atliktā nodokļa saistības	i	634	-	-	0
ILGTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	640	2972948	640000	273
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm		670	555518	590061	0
4. Citi aizņēmumi		671	4001	0	2966
5. No pircējiem saņemtie avansi		680	324682	189934	219095
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		690	1582635	1242212	843360
8. Parādi radniecīgajām sabiedrībām		710	240000	310000	72588
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		730	215130	238037	290359
11. Pārējie kreditori		740	61957	65522	63507
12. Nākamo periodu ieņēmumi		750	-	0	994
14. Uzkrātās saistības	i	771	293136	476664	115129
ĪSTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	780	3277059	3112430	1607998
3. KREDITORI (KOPSUMMA)		790	-	-	1608271
PASĪVA BILANCE		800	8954972	6174203	4005890
Darbinieku skaits		990	40	37	32

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantotājs. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv



wondershare

2018.11.29.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.211.12
 29.11.2018 22:13:23

AVAR AUTO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
1.Neto apgrozījums		10 16663193	14404798	10549430
b) no citiem pamatdarbības veidiem		220 16663193	14404798	-
2.Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	i	20 -15927868	-13941243	-9952021
3.Bruto peļņa vai zaudējumi		30 735325	463555	597409
4.Pārdošanas izmaksas		40 -82473	-44138	-32331
5.Administrācijas izmaksas		50 -261198	-227143	-210081
6.Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi		60 26089	27884	1292
7.Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas		68 -71629	-146469	-462738
10.Pārējie procentu ieņēmumi un tamīdzīgi ieņēmumi		90 11	129	362
b) no citām personām		340 11	129	-
12.Procentu maksājumi un tamīdzīgas izmaksas		110 -62933	-22431	-3613
a) radniecīgajām sabiedrībām		350 -53368	-3410	-
b) no citām personām		360 -9565	-19021	-
14.Peļņa vai zaudējumi pirms ārkārtas posteņiem un nodokļiem		120 -	-	-109700
17.Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem		151 -	-	-109700
13.Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		370 283192	51387	-
14.Uzņēmumu ienākumu nodoklis par pārskata gadu	i	160 0	-27233	-13816
15.Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas		380 283192	24154	-
20.Pārējie nodokļi		170 -	-	-2987
16.Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	i	175 -	0	3413
18.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	180 283192	24154	-123090
Nolietojums		995 110164	38250	44024

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas sistēmas izstrādātājs. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nerada nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 18.10.2018 12:40:47

Volvo Truck Latvia, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
2.Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un līdzīgas tiesības		20	283	2423
I. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI KOPĀ		50	283	2423
1.Zemes gabali, ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi		60	-	-
1.Nekustamie īpašumi:		1100	5854209	6033583
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves		1110	5854209	6033583
3.Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	i	61	-	-
5.Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	i	70	353176	350772
6.Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	i	80	120178	110967
7.Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	i	90	3938	0
II. PAMATLĪDZEKĻI KOPĀ		100	6331501	6495322
9.Atliktā nodokļa aktīvi	i	184	0	43439
III. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI KOPĀ		190	0	43439
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI KOPĀ		200	6331784	6541184
1.Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli		210	1316966	1145490
3.Gatavie ražojumi un preces pārdošanai		230	1317826	2763077
4.Avansa maksājumi par krājumiem	i	250	19337	142707
I. KRĀJUMI KOPĀ		270	2654129	4051274
1.Pircēju un pasūtītāju parādi		280	855898	505715
2.Radniecīgo sabiedrību parādi		290	169545	311359
4.Citi debitori		310	840290	1472721
7.Nākamo periodu izmaksas		340	143788	87854
II. DEBITORI KOPĀ		350	2009521	2377649
IV. NAUDA		400	302795	227492
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI KOPĀ		410	4966445	6656415
AKTĪVA BILANCE		420	11298229	13197599
1.Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)		430	2190511	2190511
6.Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	i	510	675417	662799
7.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	520	1337022	912620
PAŠU KAPITĀLS KOPĀ		530	4202950	3765930
3.Citi uzkrājumi		560	288479	374225

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite

UZKRĀJUMI KOPĀ		570	288479	374225	330082
11. Atliktā nodokļa saistības	i	634	-	0	27877
ILGTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	640	-	0	27877
5. No pircējiem saņemtie avansi		680	7492	13710	15463
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		690	647490	452299	1036346
8. Parādi radniecīgajām sabiedrībām		710	1380178	4932105	6484820
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		730	338979	108246	571256
11. Pārējie kreditori		740	155334	140992	123777
12. Nākamo periodu ieņēmumi		750	2017284	1543073	1167503
14. Uzkrātās saistības	i	771	2260043	1867019	1045643
ĪSTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	780	6806800	9057444	10444808
3. KREDITORI (KOPSUMMA)		790	-	-	10472685
PASĪVA BILANCE		800	11298229	13197599	13656077
Darbinieku skaits		990	102	101	98

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv



wondershare

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 18.10.2018 12:41:58

Volvo Truck Latvia, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
1.Neto apgrozījums		10 23456752	21716498	19882168
b) no citiem pamatdarbības veidiem		220 23456752	21716498	-
2.Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	i	20 -20705732	-18795205	-18152902
3.Bruto peļņa vai zaudējumi		30 2751020	2921293	1729266
4.Pārdošanas izmaksas		40 -1324539	-1222465	-1207664
5.Administrācijas izmaksas		50 -2710627	-2314518	-2232336
6.Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi		60 3021422	1766345	2568682
10.Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi		90 -	-	0
12.Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas		110 -61700	-60240	-93342
a) radniecīgajām sabiedrībām		350 -61700	-60240	-
14.Peļņa vai zaudējumi pirms ārkārtas posteņiem un nodokļiem		120 -	-	764606
17.Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem		151 -	-	764606
13.Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		370 1675576	1090415	-
14.Uzņēmumu ienākumu nodoklis par pārskata gadu	i	160 -295115	-249111	-282708
15.Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas		380 1380461	841304	-
20.Pārējie nodokļi		170 -	-	-6474
16.Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	i	175 -43439	71316	152467
18.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	180 1337022	912620	627891
Nolietojums		995 330013	318831	318099

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv



wondershare

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 19.10.2018 12:26:31

SCANIA LATVIA, SIA

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
1.Zemes gabali, ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi		60	-	-
1.Nekustamie īpašumi:		1100	5378088	5569474
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves		1110	5378088	5569474
5.Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	i	70	412494	490275
6.Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	i	80	320331	331127
7.Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	i	90	26438	5518
II. PAMATLĪDZEKĻI KOPĀ		100	6137351	6396394
6.Pārējie aizdevumi un citi ilgtermiņa debitori		160	-	0
III. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI KOPĀ	i	190	-	0
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI KOPĀ	i	200	6137351	6396394
3.Gatavie ražojumi un preces pārdošanai		230	3760144	3219112
4.Avansa maksājumi par krājumiem	i	250	50190	208027
I. KRĀJUMI KOPĀ		270	3810334	3427139
1.Pircēju un pasūtītāju parādi		280	946501	699002
2.Radniecīgo sabiedrību parādi		290	256345	171892
4.Citi debitori		310	217524	188514
7.Nākamo periodu izmaksas		340	113922	104938
8.Uzkrātie ieņēmumi		341	-	-
II. DEBITORI KOPĀ	i	350	1534292	1164346
IV. NAUDA	i	400	2336133	1334288
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI KOPĀ	i	410	7680759	5925773
AKTĪVA BILANCE		420	13818110	12322167
1.Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)		430	406811	406811
6.Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	i	510	2756248	2098179
7.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	520	2489714	2158069
PAŠU KAPITĀLS KOPĀ		530	5652773	4663059
3.Citi uzkrājumi		560	236858	129057
UZKRĀJUMI KOPĀ		570	236858	129057
11.Atliktā nodokļa saistības	i	634	0	381673
ILGTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	640	0	381673

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite

5.No pircējiem saņemtie avansi		680	1026775	1007635	476761
6.Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		690	600114	342845	615950
8.Parādi radniecīgajām sabiedrībām		710	4453632	4206893	4949205
10.Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		730	718013	760413	633441
11.Pārējie kreditori		740	137332	132930	124690
12.Nākamo periodu ieņēmumi		750	806331	558024	249064
14.Uzkrātās saistības		771	187282	139638	106103
ĪSTERMIŅA KREDITORI KOPĀ		780	7929479	7148378	7155214
3. KREDITORI (KOPSUMMA)		790	-	-	7550132
PASĪVA BILANCE		800	13818110	12322167	12183446
Darbinieku skaits		990	127	122	117

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv



wondershare

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 19.10.2018 12:27:09

SCANIA LATVIA, SIA

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
1.Neto apgrozījums		10 56153249	51368040	35168738
b) no citiem pamatdarbības veidiem		220 56153249	51368040	-
2.Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	i	20 -49732748	-45318207	-30227235
3.Bruto peļņa vai zaudējumi		30 6420501	6049833	4941503
4.Pārdošanas izmaksas		40 -3250437	-2815263	-2688870
5.Administrācijas izmaksas		50 -745415	-730888	-631136
6.Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi		60 180966	129412	142593
7.Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas		68 -78193	-69730	-93380
10.Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi		90 114	166	378
b) no citām personām		340 114	166	-
12.Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas		110 -6356	-13526	-10706
a) radniecīgajām sabiedrībām		350 -5179	-12287	-
b) no citām personām		360 -1177	-1239	-
14.Peļņa vai zaudējumi pirms ārkārtas posteņiem un nodokļiem		120 -	-	1660382
17.Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem		151 -	-	1660382
13.Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		370 2521180	2550004	-
14.Uzņēmumu ienākumu nodoklis par pārskata gadu	i	160 -413139	-405180	-280864
15.Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas		380 2108041	2144824	-
20.Pārējie nodokļi		170 -	-	-18784
16.Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	i	175 381673	13245	-2943
18.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	180 2489714	2158069	1357791
Nolietojums		995 418522	433977	424411

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas sistēmas izstrādātājs. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Mafisa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 19.10.2018 12:31:01

DOMENIKSS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
3.Citi nemateriālie ieguldījumi		21	27944	16381
I. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI KOPĀ		50	27944	16381
1.Zemes gabali, ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi		60	-	-
1.Nekustamie īpašumi:		1100	445473	445473
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves		1110	445473	445473
6.Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	i	80	584401	333659
7.Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	i	90	3082619	3059879
8.Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	i	91	4056	5370
II. PAMATLĪDZEKĻI KOPĀ		100	4116549	3844381
1.Līdzdalība radniecīgo sabiedrību kapitālā		110	1077114	1232332
2.Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām		120	0	18000
4.Aizdevumi asociētajām (saistītajām) sabiedrībām		140	0	1700
6.Pārējie aizdevumi un citi ilgtermiņa debitori		160	0	220925
9.Atliktā nodokļa aktīvi	i	184	0	144781
III. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI KOPĀ	i	190	1077114	1617738
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI KOPĀ	i	200	5221607	5478500
3.Gatavie ražojumi un preces pārdošanai		230	11114727	7401825
4.Avansa maksājumi par krājumiem	i	250	3790	6647
I. KRĀJUMI KOPĀ		270	11118517	7408472
1.Pircēju un pasūtītāju parādi		280	1485050	1013871
2.Radniecīgo sabiedrību parādi		290	1207298	185506
3.Asociēto (saistīto) sabiedrību parādi		300	-	783091
4.Citi debitori		310	514749	128137
7.Nākamo periodu izmaksas		340	29124	21955
8.Uzkrātie ieņēmumi		341	260502	335735
II. DEBITORI KOPĀ	i	350	3496723	2468295
IV. NAUDA	i	400	102306	377039
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI KOPĀ	i	410	14717546	10253806
AKTĪVA BILANCE		420	19939153	15732306
1.Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)		430	3738055	3738055
f) pārējās rezerves.	i	490	93763	93763

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite

REZERVES KOPĀ		500	93763	93763	93763
6.Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	i	510	0	940034	626923
7.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	520	338486	792185	313111
PAŠU KAPITĀLS KOPĀ		530	4170304	5564037	5444601
3.Citi uzkrājumi		560	48793	160859	-
UZKRĀJUMI KOPĀ		570	48793	160859	-
3.Aizņēmumi no kredītiestādēm		600	-	0	120450
4.Citi aizņēmumi		601	0	105784	2238540
8.Parādi radniecīgajām sabiedrībām		610	-	-	0
12.Pārējie kreditori	i	630	1958	-	168840
13.Nākamo periodu ieņēmumi	i	631	421153	826276	1009897
ILGTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	640	423111	932060	3537727
3.Aizņēmumi no kredītiestādēm		670	3686394	39340	3764217
4.Citi aizņēmumi		671	840702	785889	93674
5.No pircējiem saņemtie avansi		680	1391553	2060309	1525196
6.Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		690	5728539	4479374	3662368
8.Parādi radniecīgajām sabiedrībām		710	494938	28268	45212
9.Parādi asociētajām (saistītajām) sabiedrībām		720	-	35499	-
10.Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		730	799578	1079516	857935
11.Pārējie kreditori		740	276747	281512	168687
12.Nākamo periodu ieņēmumi		750	174290	144966	85945
13.Neizmaksātās dividendes	i	760	1520497	0	-
14.Neizmaksātās iepriekšējo gadu dividendes		770	-	-	39554
14.Uzkrātās saistības	i	771	383707	140677	181721
ĪSTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	780	15296945	9075350	10424509
3. KREDITORI (KOPSUMMA)		790	-	-	13962236
PASĪVA BILANCE		800	19939153	15732306	19406837
Darbinieku skaits		990	169	176	176

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv



wondershare

<https://www.lursoft.lv/gada-parskatu-multi-atskaite/?&print=y&aid=90531QTTUC>

2/2

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 19.10.2018 12:33:21

DOMENIKSS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
1.Neto apgrozījums		10 53959441	47699735	38388483
b) no citiem pamatdarbības veidiem		220 53959441	47699735	-
2.Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	i	20 -47291446	-41681809	-32895338
3.Bruto peļņa vai zaudējumi		30 6667995	6017926	5493145
4.Pārdošanas izmaksas		40 -4938788	-4069392	-3826582
5.Administrācijas izmaksas		50 -982891	-924069	-987700
6.Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi		60 159492	253125	325950
7.Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas		68 -326239	-95484	-366596
8.Ieņēmumi no līdzdalības :	i	70 83847	-	-
a) radniecīgo sabiedrību kapitālā	i	72 83847	-	-
10.Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi		90 10212	76670	93802
a) no radniecīgajām sabiedrībām		330 85	5228	-
b) no citām personām		340 10127	71442	-
12.Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas		110 -138230	-219444	-252719
b) no citām personām		360 -138230	-219444	-
14.Peļņa vai zaudējumi pirms ārkārtas posteņiem un nodokļiem		120 -	-	479300
17.Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem		151 -	-	479300
13.Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		370 535398	1039332	-
14.Uzņēmumu ienākumu nodoklis par pārskata gadu	i	160 -52131	-247147	-120417
15.Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas		380 483267	792185	-
20.Pārējie nodokļi		170 -	-	-59931
16.Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	i	175 -144781	0	14159
18.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	180 338486	792185	313111
Nolietojums		995 165851	261901	247744

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 19.10.2018 12:28:23

CENTRAKO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
5.Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces		70	-	0
6.Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs		80	30598	23129
II. PAMATLĪDZEKĻI KOPĀ		100	30598	23129
9.Atliktā nodokļa aktīvi		184	8538	12459
III. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI KOPĀ		190	8538	12459
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI KOPĀ		200	39136	35588
3.Gatavie ražojumi un preces pārdošanai		230	176905	337939
4.Avansa maksājumi par krājumiem		250	15293	153503
I. KRĀJUMI KOPĀ		270	192198	491442
1.Pircēju un pasūtītāju parādi		280	69474	142654
2.Radniecīgo sabiedrību parādi		290	-	-
4.Citi debitori		310	255705	10407
7.Nākamo periodu izmaksas		340	4673	4404
8.Uzkrātie ieņēmumi		341	9056	45396
II. DEBITORI KOPĀ		350	338908	202861
IV. NAUDA		400	19814	16165
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI KOPĀ		410	550920	710468
AKTĪVA BILANCE		420	590056	746056
1.Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)		430	100000	100000
f) pārējās rezerves.		490	400000	400000
REZERVES KOPĀ		500	400000	400000
6.Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi		510	-359694	-374143
7.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi		520	15325	14449
PAŠU KAPITĀLS KOPĀ		530	155631	140306
3.Citi uzkrājumi		560	1000	4500
UZKRĀJUMI KOPĀ		570	1000	4500
4.Citi aizņēmumi		671	0	504
5.No pircējiem saņemtie avansi		680	89234	52275
6.Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		690	299486	71932
8.Parādi radniecīgajām sabiedrībām		710	-	415193
10.Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas		730	9386	30440

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite

11. Pārējie kreditori		740	179	4091	2500
14. Uzkrātās saistības	i	771	35140	26815	1000
ĪSTERMIŅA KREDITORI KOPĀ	i	780	433425	601250	1430510
3. KREDITORI (KOPSUMMA)		790	-	-	1430510
PASĪVA BILANCE		800	590056	746056	1579731
Darbinieku skaits		990	20	19	22

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantotājs. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.

Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv

wondershare

2018.10.19.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Multi atskaite



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 19.10.2018 12:29:12

CENTRAKO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Lai izveidotu atskaiti, lūdzam norādīt atskaites sākuma gadu un gadu skaitu, ar cik iepriekšējiem gadiem tiks veikta salīdzināšana. Ja par kādu no gadiem nav iesniegts gada pārskats, tad finanšu dati tiek iegūti no nākamā gada gada pārskata ailes "Iepriekšējā pārskata gada beigās" rādītājiem.

Rādītājs		2017 (EUR)	2016 (EUR)	2015 (EUR)
1.Neto apgrozījums		10 4365340	5630284	7022206
b) no citiem pamatdarbības veidiem		220 4365340	5630284	-
2.Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	i	20 -3625133	-5056579	-6437554
3.Bruto peļņa vai zaudējumi		30 740207	573705	584652
4.Pārdošanas izmaksas		40 -479262	-363768	-353356
5.Administrācijas izmaksas		50 -244622	-216124	-236790
6.Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi		60 3581	21419	10633
10.Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi		90 -	-	0
14.Peļņa vai zaudējumi pirms ārkārtas posteņiem un nodokļiem		120 -	-	5139
17.Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem		151 -	-	5139
13.Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		370 19770	15232	-
14.Uzņēmumu ienākumu nodoklis par pārskata gadu	i	160 -524	-	0
15.Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas		380 19246	15232	-
16.Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	i	175 -3921	-783	2057
18.Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	i	180 15325	14449	7196
Nolietojums		995 -	-	11206

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.



Matiša iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālr.: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-mail: info@lursoft.lv



wondershare

13.pielikums

Kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu zīmolu Latvijā neto apgrozījuma un peļņas uz vienu darbinieku aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Zīmola uzņēmums Latvijā	Rādītājs	2015	2016	2017
Volvo	Neto apgrozījums, EUR	19 882 168	21 716 498	23 456 752
	Pārskata gada tīrā peļņa, EUR	627 891	912 620	1 337 022
	Darbinieku skaits	98	101	102
	Neto apgrozījums uz 1 darbinieku, EUR	202 879	215 015	229 968
	Tīrā peļņa uz 1 darbinieku, EUR	6 407,05	9 035,84	13 108,06
Scania	Neto apgrozījums, EUR	35 168 738	51 368 040	56 153 249
	Pārskata gada tīrā peļņa, EUR	1 357 791	2 158 069	2 489 714
	Darbinieku skaits	117	122	127
	Neto apgrozījums uz 1 darbinieku, EUR	300 588	421 050	442 152
	Tīrā peļņa uz 1 darbinieku, EUR	11 605,05	17 689,09	19 604,05
MAN	Neto apgrozījums, EUR	10 549 430	14 404 798	16 663 193
	Pārskata gada tīrā peļņa, EUR	-123 090	25 154	283 192
	Darbinieku skaits	32	37	40
	Neto apgrozījums uz 1 darbinieku, EUR	329 670	389 319	416 580
	Tīrā peļņa uz 1 darbinieku, EUR	-3 846,56	652,81	7 079,80
Mercedess Benz	Neto apgrozījums, EUR	38 388 483	47 699 735	53 959 441
	Pārskata gada tīrā peļņa, EUR	313 111	792 185	338 486
	Darbinieku skaits	176	176	169
	Neto apgrozījums uz 1 darbinieku, EUR	218 116	271 021	319 287
	Tīrā peļņa uz 1 darbinieku, EUR	1 779,04	4 501,05	2 002,88
DAF	Neto apgrozījums, EUR	7 022 206	5 630 284	4 365 340
	Pārskata gada tīrā peļņa, EUR	7196	14 449	15 325
	Darbinieku skaits	22	19	20
	Neto apgrozījums uz 1 darbinieku, EUR	319 191	296 331	218 267
	Tīrā peļņa uz 1 darbinieku, EUR	327,09	760,47	766,25

**Kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu zīmolu Latvijā bruto peļņas robežas un EBIT (peļņa pirms procentiem un nodokļiem)
robežas aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam**

Zīmola uzņēmums Latvijā	Rādītājs, EUR	2015	2016	2017
Volvo	Neto apgrozījums	19 882 168	21 716 498	23 456 752
	Bruto peļņa	1 729 266	2 921 293	2 751 020
	Peļņa pirms procentiem un nodokļiem	857 948	1 150 655	1 737 276
	Bruto peļņas robeža,% (BRUTO/NA), %	8,70%	13,45%	11,73%
	EBIT robeža (EBIT/NA), %	4,32%	5,30%	7,41%
Scania	Neto apgrozījums	35 168 738	51 368 040	56 153 249
	Bruto peļņa	4 941 503	6 049 833	6 420 501
	Peļņa pirms procentiem un nodokļiem	1 671 088	2 563 530	2 527 536
	Bruto peļņas robeža,%	14,05%	11,78%	11,43%
	EBIT robeža,%	4,75%	4,99%	4,50%
MAN	Neto apgrozījums	10 549 430	14 404 798	16 663 193
	Bruto peļņa	597 409	463 555	735 325
	Peļņa pirms procentiem un nodokļiem	-106 087	73 818	346 125
	Bruto peļņas robeža,%	5,66%	3,22%	4,41%
	EBIT robeža,%	-1,01%	0,51%	2,08%
Mercedess Benz	Neto apgrozījums	38 388 483	47 699 735	53 959 441
	Bruto peļņa	5 493 145	6 017 926	6 667 995
	Peļņa pirms procentiem un nodokļiem	732 019	1 258 776	673 628
	Bruto peļņas robeža,%	14,31%	12,62%	12,36%
	EBIT robeža,%	1,91%	2,64%	1,25%
DAF	Neto apgrozījums	7 022 206	5 630 284	4 365 340
	Bruto peļņa	584 652	573 705	740 207
	Peļņa pirms procentiem un nodokļiem	5 139	15 232	19 770
	Bruto peļņas robeža,%	8,33%	10,19%	16,96%
	EBIT robeža,%	0,07%	0,27%	0,45%

Kravas automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumu apgrozāmo līdzekļu struktūra no 2015.gada līdz 2017.gadam

		2015		2016		2017	
		EUR	%	EUR	%	EUR	%
SIA Volvo Truck Latvija	Apgrozāmie līdzekļi	8 244 246	100,0	6 656 415	100,0	4 966 445	100,0
	Krājumi	4 231 865	51	4 051 274	60,9	2 654 129	53,4
	Debitori	3 897 754	47	2 377 649	35,7	2 009 521	40,5
	Nauda	114 627	1	227 492	3,4	302 795	6,1
SIA Scania Latvia	Apgrozāmie līdzekļi	5 672 630	100,0	5 925 773	100,0	7 680 759	100,0
	Krājumi	3 965 272	69,9	3 427 139	57,8	3 810 334	49,6
	Debitori	1 326 609	23,4	1 164 346	19,6	1 534 292	20,0
	Nauda	380 749	6,7	1 334 288	22,5	2 336 133	30,4
SIA AVAR AUTO	Apgrozāmie līdzekļi	3 476 266	100,0	4 754 885	100,0	4 492 646	100,0
	Krājumi	2 033 917	58,5	2 362 985	49,7	3 272 855	72,8
	Debitori	1 112 074	32,0	2 360 784	49,6	974 552	21,7
	Nauda	330 275	9,5	31 116	0,7	245 239	5,5
SIA Domenikss	Apgrozāmie līdzekļi	10 891 148	100,0	10 253 806	100,0	14 717 546	100,0
	Krājumi	8 122 117	74,6	7 408 472	72,3	11 118 517	75,5
	Debitori	1 716 424	15,8	2 468 295	24,1	3 496 723	23,8
	Nauda	1 052 607	9,7	377 039	3,7	102 306	0,7
SIA Centrako	Apgrozāmie līdzekļi	1 546 692	100,0	710 468	100,0	550 920	100,0
	Krājumi	1 164 036	75,3	491 442	69,2	192 198	34,9
	Debitori	228 923	14,8	202 861	28,6	338 908	61,5
	Nauda	153 733	10	16 165	2,3	19 814	3,6

Kravas automobiļu pārdošanas uzņēmumu zīmolu Latvijā tīro apgrozāmo līdzekļu aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Zīmola uzņēmums Latvijā	Rādītājs, EUR	2015	2016	2017
Volvo	Apgrozāmie līdzekļi	8 244 246	6 656 415	4 966 445
	Īstermiņa saistības	10 444 808	9 057 444	6 806 800
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi	-2 200 562	-2 401 029	-1 840 355
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi, %	-26,7%	-36,1%	-37,1%
Scania	Apgrozāmie līdzekļi	5 672 630	5 925 773	7 680 759
	Īstermiņa saistības	7 155 214	7 148 378	7 929 479
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi	-1 482 584	-1 222 605	-248 720
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi, %	-26,1%	-20,6%	-3,2%
MAN	Apgrozāmie līdzekļi	3 476 266	4 754 885	4 492 646
	Īstermiņa saistības	1 607 998	3 112 430	3 277 059
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi	1 868 268	1 642 455	1 215 587
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi, %	53,7%	34,5%	27,1%
Mercedess Benz	Apgrozāmie līdzekļi	10 891 148	10 253 806	14 717 546
	Īstermiņa saistības	10 424 509	9 075 350	15 296 945
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi	466 639	1 178 456	-579 399
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi, %	4,3%	11,5%	-3,9%
DAF	Apgrozāmie līdzekļi	1 579 731	746 056	590 056
	Īstermiņa saistības	1 430 510	601 250	433 425
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi	149 221	144 806	156 631
	Tīrie apgrozāmie līdzekļi, %	9,4%	19,4%	26,5%

SIA AVAR AUTO (MAN) likviditātes rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Kopējās likviditātes koeficients (L_1)	Likviditātes starpseguma koeficients (L_2)	Absolūtās likviditātes koeficients (L_3)
Formula	Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa saistības	(Apgrozāmie līdzekļi - Krājumi) / Īstermiņa saistības	(Naudas līdzekļi + Īstermiņa vērtspapīri) / Īstermiņa saistības
Teorētiskās vēlamības robeža	1,00-2,00	0,70-0,80	0,20-0,25
2015	3 487 020/1 607 998= 2,17	3 487 020-2 033 917/1 607 998= 0,90	330 275/1 607 998= 0,21
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	+0,17	+0,10	0
Nozares vidējais rādītājs	0,99	0,50	-
2016	4 754 885/3 112 430= 1,53	4 754 885-2 362 985/3 112 430= 0,77	31 116/3 112 430= 0,01
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	0	-0,19
Nozares vidējais rādītājs	1,10	0,51	-
2017	4 492 646/3 277 059= 1,37	4 492 646-3 272 855/3 277 059= 0,37	245 239/3 277 059= 0,07
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	-0,33	-0,13
Nozares vidējais rādītājs	1,04	0,37	-

SIA Volvo Truck Latvia likviditātes rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Kopējās likviditātes koeficients (L_1)	Likviditātes starpseguma koeficients (L_2)	Absolūtās likviditātes koeficients (L_3)
Formula	Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa saistības	(Apgrozāmie līdzekļi - Krājumi) / Īstermiņa saistības	(Naudas līdzekļi + Īstermiņa vērtspapīri) / Īstermiņa saistības
Teorētiskās vēlamības robeža	1,00-2,00	0,70-0,80	0,20-0,25
2015	8 244 246/10 444 808= 0,79	8 244 246-4 231 865/10 444 808= 0,38	114 627/10 444 808= 0,01
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,21	-0,32	-0,19
Nozares vidējais rādītājs	0,99	0,50	-
2016	6 656 415/9 057 444= 0,73	6 656 415-4 051 274/9 057 444= 0,29	227 492/9 057 444= 0,03
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,27	-0,41	-0,17
Nozares vidējais rādītājs	1,10	0,51	-
2017	4 966 445/6 806 800= 0,73	4 966 445-2 654 129/6 806 800= 0,34	302 795/6 806 800= 0,04
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,27	-0,36	-0,16
Nozares vidējais rādītājs	1,04	0,37	-

SIA Scania Latvia likviditātes rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Kopējās likviditātes koeficients (L_1)	Likviditātes starpseguma koeficients (L_2)	Absolūtās likviditātes koeficients (L_3)
Formula	Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa saistības	(Apgrozāmie līdzekļi - Krājumi) / Īstermiņa saistības	(Naudas līdzekļi + Īstermiņa vērtspapīri) / Īstermiņa saistības
Teorētiskās vēlamības robeža	1,00-2,00	0,70-0,80	0,20-0,25
2015	5 672 630/7 155 214= 0,79	5 672 630-3 965 272/7 155 214= 0,24	380 749/7 155 214= 0,05
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,21	-0,46	-0,15
Nozares vidējais rādītājs	0,99	0,50	-
2016	5 925 773/7 148 378= 0,83	5 672 630-3 427 139/7 155 214= 0,35	1 334 288/7 148 378= 0,19
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,17	-0,35	-0,01
Nozares vidējais rādītājs	1,10	0,51	-
2017	7 680 759/7 929 479= 0,97	5 672 630-3 810 334/7 155 214= 0,49	2 336 133/7 929 479= 0,29
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,03	-0,21	0
Nozares vidējais rādītājs	1,04	0,37	-

SIA Domenikss (Mercedes Benz) likviditātes rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Kopējās likviditātes koeficients (L ₁)	Likviditātes starpseguma koeficients (L ₂)	Absolūtās likviditātes koeficients (L ₃)
Formula	Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa saistības	(Apgrozāmie līdzekļi - Krājumi) / Īstermiņa saistības	(Naudas līdzekļi + Īstermiņa vērtspapīri) / Īstermiņa saistības
Teorētiskās vēlamības robeža	1,00-2,00	0,70-0,80	0,20-0,25
2015	10 891 148/10 424 509= 1,04	10 891 148-8 122 117/10 424 509= 0,27	1 052 607/10 424 509= 0,10
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	-0,43	-0,10
Nozares vidējais rādītājs	0,99	0,50	-
2016	10 253 806/9 075 350= 1,13	10 253 806-7 408 475/9 075 350= 0,31	377 039/9 075 350= 0,04
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	-0,39	-0,16
Nozares vidējais rādītājs	1,10	0,51	-
2017	14 717 546/15 296 945= 0,96	14 717 546-11 118 517/15 296 945= 0,24	102 306/15 296 945= 0,01
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	-0,04	-0,46	-0,19
Nozares vidējais rādītājs	1,04	0,37	-

SIA Centrako (DAF) likviditātes rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Kopējās likviditātes koeficients (L ₁)	Likviditātes starpseguma koeficients (L ₂)	Absolūtās likviditātes koeficients (L ₃)
Formula	Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa saistības	(Apgrozāmie līdzekļi - Krājumi) / Īstermiņa saistības	(Naudas līdzekļi + Īstermiņa vērtspapīri) / Īstermiņa saistības
Teorētiskās vēlamības robeža	1,00-2,00	0,70-0,80	0,20-0,25
2015	1 546 692/1 430 510= 1,08	1 546 692-1 164 036/1 430 510= 0,27	153 733/1 430 510= 0,11
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	-0,43	-0,09
Nozares vidējais rādītājs	0,99	0,50	-
2016	710 468/601 250= 1,18	710 468-491 442/601 250= 0,36	16 165/601 250= 0,03
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	-0,34	-0,17
Nozares vidējais rādītājs	1,10	0,51	-
2017	550 920/433 425= 1,27	550 920-192 198/433 425= 0,83	19 814/433 425= 0,05
Novirze no teorētiskās vēlamības robežas	0	+0,03	-0,15
Nozares vidējais rādītājs	1,04	0,37	-

SIA AVAR AUTO (MAN) aprites rādītājiem nepieciešami finanšu dati no 2015.gada līdz 2017.gadam, euro

Rādītājs	2015	2016	2017
Neto apgrozījums (NA)	10 549 430	14 404 798	16 663 193
Ražošanas pašizmaksa	9 952 021	13 941 243	15 927 868
Vidējā aktīvu vērtība gadā	4 005 890	(6 174 203+4 005 890)/2=5 090 046,5	(8 954 972+6 174 203)/2=7 564 587,5
Vidējā apgrozāmo līdzekļu (AL) vērtība gadā	3 487 020	(4 754 885+3 487 020)/2=4 120 952,5	(4 492 646+4 754 885)/2=4 623 765,5
Vidējā krājumu vērtība gadā	2 033 917	(2 362 985+2 033 917)/2=2 198 451	(3 272 855+2 362 985)/2=2 817 920
Vidējā debitoru vērtība gadā	1 122 828	(2 360 784+1 122 828)/2=1 741 806	(974 552+2 360 784)/2=1 667 668

SIA AVAR AUTO (MAN) aprites rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Aktīvu aprites koeficients	Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients dienās	Debitoru aprites koeficients	Debitoru aprites koeficients dienās
Formula	NA/Aktīvu vid. vērtība	NA/AL vid. vērtība	Realizētās prod. pašizm./Krājumu vid. vērtība	365/ Krājumu aprites koeficients	NA*1,21/Debitoru vid. vērtība	365/ Debitoru aprites koeficients
2015	10 549 430/4 005 890= 2,63	10 549 430/3 487 020= 3,03	9 952 021/2 033 917= 4,89	365/4,89= 74	10 549 430*1,21/1 122 828 = 11,37	365/11,37 = 32
2016	14 404 798/5 090 046,5= 2,83	14 404 798/4 120 952,5 = 3,50	13 941 243/2 198 451 = 6,34	365/6,34= 57	14 404 798*1,21/1 741 806 = 10,01	365/10,01 = 36
2017	16 663 193/7 564 587,5= 2,20	16 663 193/4 623 765,5 = 3,60	15 927 868/2 817 920 = 5,65	365/5,65= 64	16 663 193/1 667 668= 12,09	365/12,09 = 30

23.pielikums

SIA Volvo Truck Latvia aprites rādītājiem nepieciešami finanšu dati no 2015.gada līdz 2017.gadam, euro

Rādītājs	2015	2016	2017
Neto apgrozījums (NA)	19 882 168	$(21\,716\,498 + 19\,882\,168) / 2 = 20\,799\,333$	$(23\,456\,752 + 21\,716\,498) / 2 = 22\,586\,625$
Ražošanas pašizmaksa	18 152 902	$(18\,795\,205 + 18\,152\,902) / 2 = 18\,474\,054$	$(20\,705\,732 + 18\,795\,205) / 2 = 19\,750\,469$
Vidējā aktīvu vērtība gadā	13 656 077	$(13\,197\,599 + 13\,656\,077) / 2 = 13\,426\,838$	$(11\,298\,229 + 13\,197\,599) / 2 = 12\,247\,914$
Vidējā apgrozāmo līdzekļu (AL) vērtība gadā	8 244 246	$(6\,656\,415 + 8\,244\,246) / 2 = 7\,450\,331$	$(4\,966\,445 + 6\,656\,415) / 2 = 5\,811\,430$
Vidējā krājumu vērtība gadā	4 231 865	$(4\,051\,274 + 4\,231\,865) / 2 = 4\,141\,570$	$(2\,654\,129 + 4\,051\,274) / 2 = 3\,352\,702$
Vidējā debitoru vērtība gadā	3 897 754	$(2\,377\,649 + 3\,897\,754) / 2 = 3\,137\,702$	$(2\,009\,521 + 2\,377\,649) / 2 = 2\,193\,585$

SIA Volvo Truck Latvia aprites rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Aktīvu aprites koeficients	Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients dienās	Debitoru aprites koeficients	Debitoru aprites koeficients dienās
Formula	NA/Aktīvu vid. vērtība	NA/AL vid. vērtība	Realizētās prod. pašizm./Krājumu vid. vērtība	365/ Krājumu aprites koeficients	NA*1,21/Debitoru vid. vērtība	365/ Debitoru aprites koeficients
2015	$19\,882\,168 / 13\,656\,077 = 1,46$	$19\,882\,168 / 8\,244\,246 = 2,41$	$18\,152\,902 / 4\,231\,865 = 4,29$	$365 / 4,29 = 85$	$19\,882\,168 * 1,21 / 3\,897\,754 = 6,17$	$365 / 6,17 = 59$
2016	$20\,799\,333 / 13\,426\,838 = 1,55$	$20\,799\,333 / 7\,450\,331 = 2,79$	$18\,474\,054 / 4\,141\,570 = 4,46$	$365 / 4,46 = 81$	$20\,799\,333 * 1,21 / 3\,137\,702 = 8,02$	$365 / 8,02 = 45$
2017	$22\,586\,625 / 12\,247\,914 = 1,84$	$22\,586\,625 / 5\,811\,430 = 3,87$	$19\,750\,469 / 3\,352\,702 = 5,89$	$365 / 5,89 = 61$	$22\,586\,625 * 1,21 / 2\,193\,585 = 12,46$	$365 / 12,46 = 29$

SIA Scania Latvia aprites rādītājiem nepieciešami finanšu dati no 2015.gada līdz 2017.gadam, euro

Rādītājs	2015	2016	2017
Neto apgrozījums (NA)	35 168 738	$(51\,368\,040 + 35\,168\,738)/2 = 43\,268\,389$	$(51\,368\,040 + 56\,153\,249)/2 = 53\,760\,645$
Ražošanas pašizmaksa	30 227 235	$(45\,318\,207 + 30\,227\,235)/2 = 37\,772\,721$	$(45\,318\,207 + 49\,732\,748)/2 = 47\,525\,478$
Vidējā aktīvu vērtība gadā	12 183 446	$(12\,322\,167 + 12\,183\,446)/2 = 12\,252\,807$	$(12\,322\,167 + 13\,818\,110)/2 = 13\,070\,139$
Vidējā apgrozāmo līdzekļu (AL) vērtība gadā	5 672 630	$(5\,925\,773 + 5\,672\,630)/2 = 5\,799\,202$	$(5\,925\,773 + 7\,680\,759)/2 = 6\,803\,266$
Vidējā krājumu vērtība gadā	3 965 272	$(3\,427\,139 + 3\,965\,272)/2 = 3\,696\,206$	$(3\,427\,139 + 3\,810\,334)/2 = 3\,618\,737$
Vidējā debitoru vērtība gadā	1 326 609	$(1\,164\,346 + 1\,326\,609)/2 = 1\,245\,478$	$(1\,164\,346 + 1\,534\,292)/2 = 1\,349\,319$

SIA Scania Latvia aprites rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Aktīvu aprites koeficients	Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients dienās	Debitoru aprites koeficients	Debitoru aprites koeficients dienās
Formula	NA/Aktīvu vid. vērtība	NA/AL vid. vērtība	Realizētās prod. pašizm./Krājumu vid. vērtība	365/ Krājumu aprites koeficients	NA*1,21/Debitoru vid. vērtība	365/ Debitoru aprites koeficients
2015	$35\,168\,738 / 12\,183\,446 = 2,89$	$35\,168\,738 / 5\,672\,630 = 6,20$	$30\,227\,235 / 3\,965\,272 = 7,62$	$365 / 7,62 = 47$	$35\,168\,738 * 1,21 / 1\,326\,609 = 32,08$	$365 / 6,20 = 58,87$
2016	$43\,268\,389 / 12\,252\,807 = 3,53$	$43\,268\,389 / 5\,799\,202 = 7,46$	$37\,772\,721 / 3\,696\,206 = 10,22$	$365 / 10,22 = 35$	$43\,268\,389 * 1,21 / 1\,245\,478 = 42,04$	$365 / 7,46 = 48,79$
2017	$53\,760\,645 / 13\,070\,139 = 4,11$	$53\,760\,645 / 6\,803\,266 = 7,90$	$47\,525\,478 / 3\,618\,737 = 13,13$	$365 / 13,13 = 27$	$53\,760\,645 * 1,21 / 1\,349\,319 = 48,21$	$365 / 7,90 = 46,20$

25.pielikums

SIA Domenikss (Merdecass Benz) aprites rādītājiem nepieciešami finanšu dati no 2015.gada līdz 2017.gadam, euro

Rādītājs	2015	2016	2017
Neto apgrozījums (NA)	38 388 483	$(47\,699\,737 + 38\,388\,483)/2 = 43\,044\,110$	$(47\,699\,737 + 53\,959\,441)/2 = 50\,829\,589$
Ražošanas pašizmaksa	32 895 338	$(41\,681\,809 + 32\,895\,338)/2 = 37\,288\,574$	$(41\,681\,809 + 47\,291\,446)/2 = 44\,486\,628$
Vidējā aktīvu vērtība gadā	19 406 837	$(15\,732\,306 + 19\,406\,837)/2 = 17\,569\,572$	$(15\,732\,306 + 19\,939\,153)/2 = 17\,835\,730$
Vidējā apgrozāmo līdzekļu (AL) vērtība gadā	10 891 148	$(10\,253\,806 + 10\,891\,148)/2 = 10\,572\,477$	$(10\,253\,806 + 14\,717\,546)/2 = 12\,485\,676$
Vidējā krājumu vērtība gadā	8 122 177	$(7\,408\,472 + 8\,122\,177)/2 = 7\,765\,295$	$(7\,408\,472 + 11\,118\,517)/2 = 9\,263\,495$
Vidējā debitoru vērtība gadā	1 716 424	$(2\,468\,295 + 1\,716\,424)/2 = 2\,092\,360$	$(2\,468\,295 + 3\,496\,723)/2 = 2\,982\,509$

SIA Domenikss (Merdecass Benz) aprites rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Aktīvu aprites koeficients	Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients dienās	Debitoru aprites koeficients	Debitoru aprites koeficients dienās
Formula	NA/Aktīvu vid. vērtība	NA/AL vid. vērtība	Realizētās prod. pašizm./Krājumu vid. vērtība	365/ Krājumu aprites koeficients	NA*1,21/Debitoru vid. vērtība	365/ Debitoru aprites koeficients
2015	$38\,388\,483 / 19\,406\,837 =$ 1,98	$38\,388\,483 / 10\,891\,148 =$ 3,52	$32\,895\,338 / 8\,122\,177 =$ 4,05	$365 / 4,05 =$ 90	$38\,388\,483 * 1,21 / 1\,716\,424 =$ 27,06	$365 / 27,06 =$ 13
2016	$43\,044\,110 / 17\,569\,572 =$ 2,45	$43\,044\,110 / 10\,572\,477 =$ 4,07	$37\,288\,574 / 7\,765\,295 =$ 4,80	$365 / 4,80 =$ 76	$43\,044\,110 * 1,21 / 2\,092\,360 =$ 24,89	$365 / 24,89 =$ 14
2017	$50\,829\,589 / 17\,835\,730 =$ 2,85	$50\,829\,589 / 12\,485\,676 =$ 4,07	$44\,486\,628 / 9\,263\,495 =$ 4,80	$365 / 4,80 =$ 76	$50\,829\,589 * 1,21 / 2\,982\,509 =$ 20,62	$365 / 20,62 =$ 17

SIA Centrako (DAF) aprites rādītājiem nepieciešami finanšu dati no 2015.gada līdz 2017.gadam, euro

Rādītājs	2015	2016	2017
Neto apgrozījums (NA)	7 022 206	$(5\,630\,284 + 7\,022\,206) / 2 = 6\,191\,245$	$(5\,630\,284 + 4\,365\,340) / 2 = 4\,997\,812$
Ražošanas pašizmaksa	6 437 554	$(5\,056\,579 + 6\,437\,554) / 2 = 5\,747\,067$	$(5\,056\,579 + 3\,625\,133) / 2 = 4\,340\,856$
Vidējā aktīvu vērtība gadā	1 579 731	$(746\,056 + 1\,579\,731) / 2 = 1\,162\,894$	$(746\,056 + 590\,056) / 2 = 668\,056$
Vidējā apgrozāmo līdzekļu (AL) vērtība gadā	1 546 692	$(710\,468 + 1\,546\,692) / 2 = 1\,128\,580$	$(710\,468 + 550\,920) / 2 = 630\,694$
Vidējā krājumu vērtība gadā	1 164 036	$(491\,442 + 1\,164\,036) / 2 = 827\,739$	$(491\,442 + 192 + 198) / 2 = 341\,820$
Vidējā debitoru vērtība gadā	228 923	$(202\,861 + 228\,923) / 2 = 215\,892$	$(202\,861 + 338\,908) / 2 = 270\,885$

SIA Centrako (DAF) aprites rādītāju aprēķins no 2015.gada līdz 2017.gadam

Gads	Aktīvu aprites koeficients	Apgrozāmo līdzekļu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients	Krājumu aprites koeficients dienās	Debitoru aprites koeficients	Debitoru aprites koeficients dienās
Formula	NA/Aktīvu vid. vērtība	NA/AL vid. vērtība	Realizētās prod. pašizm./Krājumu vid. vērtība	365/ Krājumu aprites koeficients	NA*1,21/Debitoru vid. vērtība	365/ Debitoru aprites koeficients
2015	$7\,022\,206 / 1\,579\,731 = 4,45$	$7\,022\,206 / 1\,546\,692 = 4,54$	$6\,437\,554 / 1\,164\,036 = 5,53$	$365 / 5,53 = 66$	$7\,022\,206 * 1,21 / 228\,923 = 37,12$	$365 / 37,12 = 9$
2016	$6\,191\,245 / 1\,162\,894 = 5,32$	$6\,191\,245 / 1\,128\,580 = 5,49$	$5\,747\,067 / 827\,739 = 6,94$	$365 / 6,94 = 52$	$6\,191\,245 * 1,21 / 215\,892 = 34,70$	$365 / 34,70 = 10$
2017	$4\,997\,812 / 668\,056 = 7,48$	$4\,997\,812 / 630\,694 = 7,92$	$4\,340\,856 / 341\,820 = 12,70$	$365 / 12,70 = 28$	$4\,997\,812 * 1,21 / 270\,885 = 22,32$	$365 / 22,32 = 16$

2018.10.20.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Nozaru finanšu koeficienti



ARITA STOČKA
 Ekonomikas un kultūras
 augstskola
 84.245.198.35
 20.10.2018 13:48:01

Nozaru finanšu koeficienti

Pakalpojums ataino nozari raksturojošus finanšu koeficientus un statistikas rādītājus, kuri aprēķināti par primāro datu avotu, izmantojot uzņēmumu finanšu datus. Pakalpojums ietver nozares vidējos rādītājus, augšējās un apakšējās kvartiles, kā arī nozares dinamiku par pēdējiem trīs gadiem.

45.19, Citu automobiļu pārdošana

Gads: 2017

Valūta: EUR

Rādītājs	Statistiskie raksturotāji	Gadi		
		2017	2016	2015
Apgrozījums				
	Vidēji (mediāna)	55826.00	68565.00	41571.00
	Augšējā kvartile	499134.00	577706.00	326041.00
	Apakšējā kvartile	2083.00	719.00	0.00
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
Apgrozījuma pieaugums % (trīs gadu vidējais)				
	Vidēji (mediāna)	16.43	4.09	5.16
	Augšējā kvartile	79.54	88.87	60.51
	Apakšējā kvartile	-13.93	-34.05	-36.37
	Uzņēmumu skaits	68.00	69.00	66.00
Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem				
	Vidēji (mediāna)	-39.00	0.00	-97.00
	Augšējā kvartile	17713.00	13581.00	2599.00
	Apakšējā kvartile	-3672.00	-2336.00	-5416.00
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
Peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem				
	Vidēji (mediāna)	-87.00	-33.33	-213.00
	Augšējā kvartile	16218.00	13392.00	2079.00
	Apakšējā kvartile	-3672.00	-2336.00	-5416.00
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
EBIT (Peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem)				
	Vidēji (mediāna)	-12.00	0.00	-18.00
	Augšējā kvartile	17713.00	13581.00	3580.00
	Apakšējā kvartile	-3376.00	-2336.00	-5276.00
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
Pašu kapitāls				
	Vidēji (mediāna)	-784.00	1967.50	373.00
	Augšējā kvartile	43132.00	38719.00	17023.00
	Apakšējā kvartile	-25349.00	-20867.00	-15113.00
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
Aktīvi				

<https://www.lursoft.lv/lapsaext?act=URNACEFINK&print=y&aid=87361TKTTF>

wondershare

2018.10.20.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Nozaru finanšu koeficienti

	Vidēji (mediāna)	47817.00	46739.50	53351.00
	Augšējā kvartile	388846.00	344583.00	176154.00
	Apakšējā kvartile	8260.00	13879.00	11323.00
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
Vispārējais Apgrozāmo līdzekļu koeficients (Current ratio) = Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa parādi				
	Vidēji (mediāna)	1.04	1.10	0.99
	Augšējā kvartile	2.57	3.15	2.10
	Apakšējā kvartile	0.32	0.58	0.53
	Uzņēmumu skaits	75.00	75.00	80.00
Maksātspēja (Equity ratio)				
	Vidēji (mediāna)	0.00	0.03	0.04
	Augšējā kvartile	0.30	0.39	0.41
	Apakšējā kvartile	-1.78	-0.96	-0.79
	Uzņēmumu skaits	77.00	80.00	85.00
Kapitāla atdeve = Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem (tīrie ieņēmumi) / Pašu kapitāls * 100 %				
	Vidēji (mediāna)	-6.69	-4.12	-3.85
	Augšējā kvartile	14.76	26.08	6.85
	Apakšējā kvartile	-42.24	-35.19	-35.30
	Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00
Bruto peļņas robeža = Bruto peļņa vai zaudējumi / Neto apgrozījums * 100 %				
	Vidēji (mediāna)	7.30	7.27	8.64
	Augšējā kvartile	19.53	20.06	23.80
	Apakšējā kvartile	0.64	0.66	2.11
	Uzņēmumu skaits	65.00	63.00	64.00
Aktīvu atdeve = Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem (tīrie ieņēmumi) / Aktīvu bilance * 100 %				
	Vidēji (mediāna)	-0.85	-0.03	-0.79
	Augšējā kvartile	11.19	9.36	5.48
	Apakšējā kvartile	-14.70	-12.58	-13.41
	Uzņēmumu skaits	77.00	80.00	85.00
Ilgtermiņa ieguldījumu atdeve = Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem (tīrie ieņēmumi) / Ilgtermiņa ieguldījumi * 100 %				
	Vidēji (mediāna)	6.35	14.37	2.13
	Augšējā kvartile	46.47	128.64	43.57
	Apakšējā kvartile	-96.66	-79.47	-70.73
	Uzņēmumu skaits	53.00	55.00	51.00
Kreditoru aprīte dienās				
	Vidēji (mediāna)	234.27	240.47	304.60
	Augšējā kvartile	1581.13	988.30	838.04
	Apakšējā kvartile	58.20	77.46	122.44
	Uzņēmumu skaits	63.00	63.00	64.00
Vidējais iekasēšanas periods (dienas) = 365 / Pircēju un pasūtītāju debeta apgrozījums				
	Vidēji (mediāna)	17.83	25.66	32.52
	Augšējā kvartile	44.12	87.17	140.24
	Apakšējā kvartile	4.21	8.27	6.06
	Uzņēmumu skaits	65.00	63.00	64.00

2018.10.20.

Lursoft, Uzņēmumu datu bāzes, Nozaru finanšu koeficienti

Precīzais (stingrais) apgrozāmo līdzekļu koeficients = (Apgrozāmie līdzekļi – Krājumi) / Īstermiņa parādi

Vidēji (mediāna)	0.37	0.51	0.50
Augšējā kvartile	1.02	1.17	1.83
Apakšējā kvartile	0.09	0.20	0.16
Uzņēmumu skaits	75.00	75.00	80.00

Krājumu apgrozījums = Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas / Krājumi

Vidēji (mediāna)	3.77	3.79	3.53
Augšējā kvartile	13.76	10.34	8.27
Apakšējā kvartile	0.82	0.45	0.62
Uzņēmumu skaits	51.00	54.00	57.00

Parāds pret pašu kapitālu = Kreditori / Pašu kapitāls

Vidēji (mediāna)	-1.00	0.02	0.00
Augšējā kvartile	1.62	2.25	1.85
Apakšējā kvartile	-1.79	-1.61	-1.77
Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00

Darbinieku skaits

Vidēji (mediāna)	2.00	2.00	1.00
Augšējā kvartile	4.00	4.00	3.00
Apakšējā kvartile	1.00	1.00	1.00
Uzņēmumu skaits	79.00	82.00	87.00

Apgrozījums uz vienu darbinieku

Vidēji (mediāna)	42139.50	64377.33	43076.33
Augšējā kvartile	251512.02	296330.74	171127.00
Apakšējā kvartile	7546.00	9419.00	3446.67
Uzņēmumu skaits	66.00	66.00	70.00

Tirā peļņa vai zaudējumi uz vienu darbinieku

Vidēji (mediāna)	58.75	625.91	-268.25
Augšējā kvartile	6614.33	7526.00	3393.33
Apakšējā kvartile	-2349.00	-2171.00	-2412.33
Uzņēmumu skaits	66.00	66.00	70.00

Datu apstrādes pakalpojuma cena: 0.00 EUR

© Lursoft, Lursoft IT 1997-2018 Lursoft ir Latvijas Republikas Uzņēmumu Reģistra informācijas atkalizmantojams. Lietotājs, lietojot sistēmas, apņemas ievērot Fizisko personu datu aizsardzības likumu, Autortiesību likumu un Lursoft sistēmas izmantošanas noteikumus. Lietotājam aizliegts izmantot jebkādas automatizētas sistēmas vai iekārtas (robotus) piekļuvei sistēmai bez rakstiskas saskaņošanas ar Lursoft. Datu bāzei ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka. Lursoft nenes nekādu atbildību par darbībām vai lēmumiem, kas balstīti uz saņemto pakalpojumu.

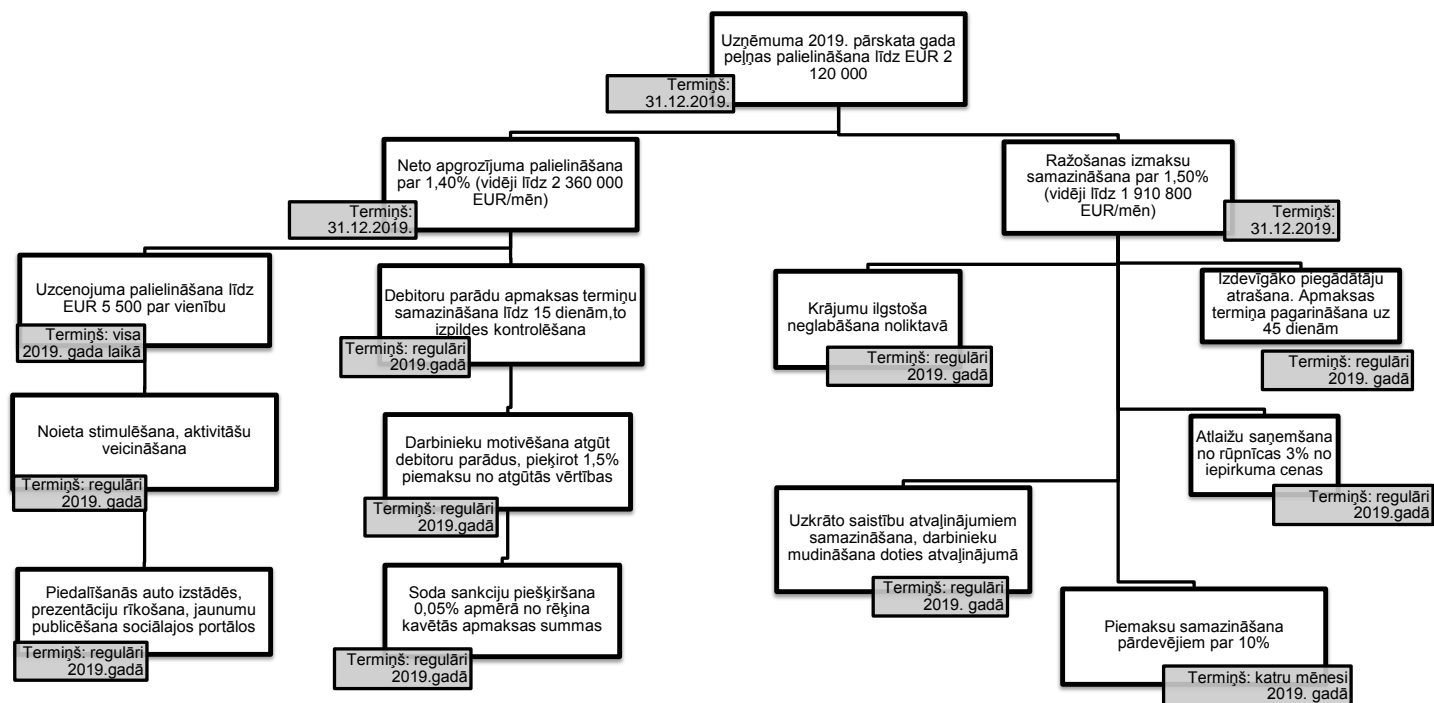
Matīsa iela 8 | Rīga, LV-1001 | www.lursoft.lv | Tālrunis: 67844300 | Fakss: 67315315 | E-pasts: info@lursoft.lv

wondershare

<https://www.lursoft.lv/lapsaext?act=URNACEFINK&print=y&aid=87361TKTTF>

3/3

Stratēģijas un rīcības plāns automobiļu pārdošanas jomas uzņēmuma darbības efektivitātes uzlabošanai



Galvojums

Ar šo es galvoju, ka bakalaura darbs “Apgrozāmo līdzekļu uzskaitē un novērtējums automobiļu pārdošanas jomas uzņēmumā”

ir izstrādāts patstāvīgi, tajā nav pieļauts citu personu intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums vai plaģiāts – citas personas radošās darbības rezultātu tālākā paušana savā vārdā. No citiem avotiem ņemtajiem darbiem, definējumiem un citātiem darbā ir uzrādītas atsauces. Izmantoti citu autoru pētījumu rezultāti un datu avoti ir norādīti atsauces. Darbs nekad nav publicēts un pirmo reizi tiek iesniegts aizstāvēšanai Valsts noslēguma pārbaudījuma komisijā.

Apliecinu, ka EKA *Moodle* sistēmā augšupielādētā darba teksts ir identisks papīra formātā iesniegtā darba tekstam.

_____ / _____ /

(studenta paraksts)

(vārds, uzvārds)

20____. gada _____